

PELLUCIDAR

EEN VERVOLG OP „IN DE INGEWANDEN
DER AARDE”, DAT DE VERDERE AVON-
TUREN VERHAALT VAN D A V I D I N N E S
IN HET LAND ONDER DE AARDKORST

DOOR
EDGAR RICE BURROUGHS

Schrijver van: *Tarzan de Ongetemde* - *Tarzan en de Gouden
Leeuw* - *Tarzan de Verschrikkelijke* - *Bill de Machtige Vechter* - *De
man zonder Ziel* - *In de Ingewanden der Aarde*

NAAR DE AMERIKAANSCH UITGAVE BEWERKT DOOR

F R E D E R I K A Q U A N J E R

R I J S W I J K (Z.-H.)
B L A N K W A A R D T & S C H O O N H O V E N

PROLOOG

Verscheidene jaren waren verlopen, sedert ik de gelegenheid had gevonden, op groot wild te jagen, maar eindelijk had ik mijn plannen bijna kant en klaar voor een terugkeer naar mijn oude jachtterreinen in Noord-Afrika, waar ik vroeger zoo genoten had bij de vervolging van den koning der dieren.

De datum van vertrek was vastgesteld; over twee weken zou ik op reis gaan. Geen schooljongen, die de langzaam voortkruipende uren telt, welke vóór het begin der groote vakantie nog moeten verlopen, om hem over te leveren aan de onstuimige heerlijkheid van het zomerkamp, kon vervuld zijn van grooter ongeduld of levendiger verlangen.

En toen kwam er een brief, die me twaalf dagen vroeger naar Afrika dreef, dan mijn plan was geweest. Dikwijls ontvang ik brieven van onbekenden, die in een van mijn verhalen iets prijzenswaardigs of afkeurenswaardigs hebben gevonden.

Mijn belangstelling in dit gedeelte mijner briefwisseling is altijd warm. Ik opende dezen bepaalden brief met al het vuur van de prettige verwachting, waarmee ik zoo veel andere geopend had. Het poststempel (Algiers) had

mijn belangstelling en nieuwsgierigheid opgewekt, vooral op dit oogenblik, daar Algiers spoedig het einde zou zien van mijn ophanden zijnde zeereis, op zoek naar vermaak en avontuur.

Voordat ik dien brief uit had, waren leeuwen en leeuwenjacht totaal uit mijn gedachten verdwenen en bevond ik me in een toestand van opwinding, die aan waanzin grensde.

Hij – och, lees het zelf maar en zie, of u daarin ook niet voedsel vindt voor wilde vermoedens, kwellenden twijfel en een groote verwachting. Hier is de inhoud:

Geachte Heer!

Ik geloof, dat ik ben komen te staan voor een der allermerkwaardigste samenloopen van omstandigheden in de moderne letterkunde. Doch laat me met het begin aanvangen.

Ik ben, van beroep, zwerver op het aangezicht der aarde. Ik oefen geen bedrijf uit – evenmin eenig ander vak.

Mijn vader vermaakte mij een vermogentje, en een of andere voorvader den drang naar zwerven. Ik heb de twee vereenigd en ze met zorg belegd, zonder te veel op het spel te zetten.

Ik raakte verdiept in uw verhaal „In het binnenste der Aarde”, niet zoo zeer wegens de waarschijnlijkheid van het verhaal, als wel, omdat ik me er steeds maar over bleef verbazen, dat de menschen goed geld zouden ontvangen voor het schrijven van zulk een onmogelijken onzin. U zult mijn openhartigheid vergeven, maar het is noodig, dat U mijn innerlijke houding tegenover dit

bepaalde verhaal begrijpt – opdat U zult kunnen gelooven, wat er volgt.

Kort daarop begaf ik me naar de Sahara, op zoek naar een tamelijk zeldzame soort van antilope, die slechts nu en dan op een bepaald gedeelte van het jaar op een beperkt grondgebied voorkomt. Mijn onderzoekingstocht voerde mij ver van de woonplaatsen der beschaafde wereld.

Het zoeken bleef evenwel vruchteloos, voor zoo verre het de antilope betreft; maar op zekeren nacht, toen ik trachtte, in slaap te komen aan den rand van een groepje palmboomen, dat een ouden put te midden van de droge, schuivende zandvlakte omgeeft, hoorde ik plotseling een vreemd geluid, dat uit de aarde onder mijn hoofd scheen te komen.

Het was een getik met regelmatige tusschenpoozen!

Geen enkel mij bekend kruipdier of insect brengt zulke klanken voort. Een uur lang lag ik aandachtig te luisteren.

Eindelijk werd de nieuwsgierigheid me te machtig. Ik stond op, stak mijn lamp aan en begon een onderzoek.

Mijn bed lag op een deken gespreid, zóó op het warme zand. Het geluid bleek van onder die deken te komen. Ik lichtte die op, maar vond niets – ja – bij tusschenpoozen ging het geluid door.

Met den punt van mijn jachtmes groef ik in het zand. Een paar duim onder de oppervlakte van het zand stiet ik op een vaste stof, die onder het scherpe staal als hout aanvoelde.

Er omheen gravend haalde ik een houten kistje te voorschijn. Hieruit kwam het vreemde geluid, dat ik gehoord had.

Hoe was het hier gekomen?

Wat bevatte het?

Bij een poging, om het uit zijn graf te lichten, ontdekte ik, dat het vast gehouden scheen te worden door middel van een heel klein geïsoleerd kabeltje, dat doorliep in het zand er onder.

Mijn eerste ingeving was, het ding met kracht los te rukken, maar gelukkig bedacht ik me en ging ik het kistje onderzoeken. Spoedig zag ik, dat het een deksel met scharnieren had, dat werd dichtgehouden door een eenvoudige schroefhaak en -oog.

In een oogwenk was deze losgemaakt en het deksel opgelicht en tot mijn groote verbazing vond ik een gewoon telegraaf-toestel, dat daarbinnen aan het tikken was.

„Wat ter wereld”, dacht ik, „doet dit ding hier?” –

Volgens mijn eerste vermoeden was het een Fransch militair instrument, maar in werkelijkheid leek het toch niet zeer waarschijnlijk, dat dit de juiste oplossing was, als men de eenzaamheid en het afgelegene der plaats in aanmerking nam.

Terwijl ik naar mijn merkwaardige vondst zat te staren, die daar in de stilte van den woestijnnacht maar bleef tikken en ratelen, trachtend een of andere boodschap over te brengen, die ik niet in staat was, te vertolken, viel mijn oog op een stukje papier, dat naast het instrument op den bodem van het kistje lag. Ik nam het op en bekeek het. Er stonden slechts twee letters op:

D. I.

Die zeiden me toen niets. Ik was verbijsterd. Toen het ontvangtoestel een oogenblik zweeg, bewoog ik den zendsleutel een paar maal op en neer. Oogenblikkelijk begon

het mechaniek, voor de ontvangst bestemd, heftig te werken.

Ik probeerde, me iets van het Morsestelsel te herinneren, waarmee ik als kleine jongen gespeeld had, maar de tijd had het uit mijn geheugen weggevaagd. Ik werd bijna gek, toen ik in mijn verbeelding alle mogelijkheden opriep, welke dit ratelende instrument kon vertegenwoordigen.

Een of andere ongelukkige duivel aan het onbekende andere einde had misschien groote behoefte aan hulp. Het waanzinnige van de woeste uitingen van het toestel scheen op zoo iets te wijzen.

En daar zat ik, niet in staat, om te vertolken, en zoo machteloos, om te helpen!

Toen kwam er een inspiratie tot me. Plotseling schoten mij de laatste alinea's van het verhaal, dat ik in de Club in Algiers gelezen had, te binnen:

„Ligt het antwoord ergens op den boezem van de uitgestrekte Sahara, aan de einden van twee kleine draadjes, verborgen onder een verloren steenhoop?”

Het denkbeeld scheen bespottelijk. Ondervinding en verstand spanden samen, om me te verzekeren, dat er geen greintje waarheid of mogelijkheid kon zijn in Uw waanzinnig verhaal – het was enkel een verzinsel, meer niet.

En toch – waar waren de andere uiteinden van die draden?

Wat was dit instrument, dat hier in de grote Sahara er op los tikte – anders dan een dwaze voorstelling van het onmogelijke!

Zou ik er in geloofd hebben, als ik het niet met eigen oogen gezien had?

En de letters – D. I. – op het stukje papier! Dit waren David's beginletters – David Innes.

Ik glimlachte om mijn verbeelding. Ik spotte met de gedachte aan een inwendige wereld en dat deze draden door de korst der aarde omlaag naar de oppervlakte van Pellucidar zouden voeren. En toch –

Nu – ik zat daar den geheelen nacht naar dat kwellende tikken te luisteren, terwijl ik nu en dan den zendsleutel bewoog, enkel om het andere einde te laten weten, dat het toestel ontdekt was. Nadat ik des morgens het kistje weer zorgvuldig in het gat gezet en met zand bedekt had, riep ik mijn bedienden bijeen, ontbeet haastig, steeg te paard en begon een geforceerden rit naar Algiers.

Vandaag ben ik aangekomen. Door dezen brief aan U te schrijven maak ik me bespottelijk, dit gevoel ik.

Er is geen David Innes.

Er is geen Dian de Schoone.

Er is geen wereld in een wereld.

Pellucidar is enkel een rijk Uwer verbeelding – niets meer.

Maar –

Het vinden van dat begraven telegrafisch toestel in de verlaten Sahara grenst aan het onzinnige, met het oog op Uw verhaal van de avonturen van David Innes.

Ik heb het een van de merkwaardigste samenlopen van omstandigheden in de moderne uitbeeldkunde genoemd. Eerst noemde ik het letterkunde, maar – nogmaals: vergeef mijn openhartigheid – dat is Uw verhaal niet.

En nu – waarom schrijf ik U? Dat moge de hemel weten, tenzij het komt, doordat

het volhardend ratelen van dit onpeilbare raadsel daarginder in de stille uitge-

strektheid van de Sahara mijn zenuwen zóó op de proef gesteld heeft, dat mijn verstand weigert, langer behoorlijk te werken.

Nu kan ik het niet hooren, maar toch weet ik, dat ver naar het Zuiden, geheel alleen onder het zand, het nog zijn ijdel, waanzinnigen noodkreet doet ratelen.

Het is, om gek te worden!

Het is Uw schuld – ik wil, dat U mij er van zult bevrijden.

Telegrafeer dadelijk, op mijn kosten, dat er geen feit bestond als basis voor Uw verhaal, „*In het Binnenste der Aarde*”.

Hoogachtend,
Cogdon Nestor,
– en – Club.

1 Juni –

Algiers.

Tien minuten na het lezen van dien brief had ik den Heer Nestor als volgt geseind:

„Verhaal waar. Wacht me te Algiers.” –

Zoo snel als trein en boot me maar dragen wilden, haastte ik me naar mijn bestemming. Gedurende al die lange dagen was mijn brein één draaikolk van wilde vermoedens, waanzinnige hoop en verstijvende vrees.

Het vinden van het telegraphisch toestel verzekerde me eigenlijk, dat David Innes de ijzeren machine van Perry weer door de aardkorst teruggedreven had naar de begraven wereld van Pellucidar; maar welke avonturen waren hem sedert zijn terugkeer overkomen?

Had hij Dian de Schoone, zijn halfwilde vrouw, veilig bij zijn vrienden gevonden, of was Hooja de Sluwe er in geslaagd, zijn schandelijke plannen, om haar te ontvoeren, ten uitvoer te brengen?

Leefde Abner Perry, de beminnenswaardige oude uitvinder en kenner van fossielen, nog?

Was het den verbonden stammen van Pellucidar gelukt, de machtige Maharen, het overheerschende geslacht van monsterreptielen en haar woeste, gorilla-achtige voorvechters, de wilde Sagothen, ten onder te brengen?

Ik moet erkennen, dat ik niet ver van zenuw-uitputting was, toen ik de – en – Club binnentrad en naar den Heer Nestor vroeg. Een oogenblik later werd ik bij hem gebracht en drukte ik de hand van een kerel, zooals de wereld er maar al te weinig heeft.

Het was een lange man met een glad gezicht van ongeveer dertig jaar, met scherpe trekken, recht en sterk, bruingebrand als een woestijn-Arabier.

Van het eerste oogenblik af aan gevoelde ik me sterk tot hem aangetrokken en ik hoop, dat hij na de drie maanden, die we te zamen in het woestijnland doorbrachten – drie maanden, die niet geheel van avontuur ontbloot waren – tot de overtuiging is gekomen, dat een man schrijver kan zijn van „onmogelijken onzin”, en toch nog enkele goede hoedanigheden hebben.

Den dag na mijn aankomst in Algiers vertrokken we naar het zuiden, daar Nestor alle maatregelen vooruit genomen had, wel vermoedend, natuurlijk, dat ik maar met één oogmerk naar Algiers kon komen – me terstond naar het begraven telegraphisch toestel te haasten en het zijn geheim te ontwringen.

Behalve onze inlandsche bedienden namen we een Europeeschen telegrafist, Frank Downes genaamd, mee. Onze trein- en karavaanreis werd door niets belangwekkends verlevendigd, totdat we kwamen aan het groepje dadelpalmen om den ouden put, iets verder aan den rand van de Sahara.

Het was dezelfde plek, waar ik David Innes voor het eerst gezien had. Als hij ooit een steenhoop had opgericht boven het telegrafisch toestel, dan was er nu geen spoor meer van te vinden. Als Cogdon Nestor niet bij toeval zijn deken precies over het verborgen instrument had geworpen, dan zou het daar misschien nu nog ongehoord ratelen en dan was dit verhaal niet geschreven.

Toen we de plaats bereikten en het kistje opgegraven hadden, was het instrument stil en herhaalde pogingen van onzen telegrafist konden ook geen antwoord van het andere einde der lijn verkrijgen. Nadat verscheidene dagen waren voorbijgegaan, in vruchteloos pogen, om met Pellucidar in verbinding te komen, waren we gaan wanhopen. Ik was er even zeker van, dat het andere einde van dien kleinen kabel door de oppervlakte der inwendige wereld drong, als dat ik vandaag hier in mijn studeerkamer zit – toen ik tegen middernacht na den vierden dag gewekt werd door het geluid van het instrument.

Dadelijk sprong ik op, pakte Downes ruw bij zijn nek en sleepte hem uit zijn dekens. Het was niet noodig, hem te vertellen, waardoor mijn opwinding veroorzaakt werd, want terstond, toen hij wakker was, hoorde ook hij het zoo lang verbeide tikken en met een schreeuw van verrukking wierp hij zich op het toestel. Nestor was bijna even vlug op, als ik. Met ons drieën hurkten we om dat

kistje samen, alsof ons leven afhing van de boodschap, die het voor ons had.

Downes bracht het ratelen met zijn zendsleutel tot zwijgen. Het geluid van den ontvanger hield dadelijk op.

„Vraag, wie het is, Downes,” – zei ik.

Dit deed hij en terwijl wij op de vertolking van den Engelschman van het antwoord wachtten, betwijfel ik het, of Nestor of ik wel ademde.

„Hij zegt, dat hij David Innes is,” sprak Downes. „Hij wil weten, wie wij zijn.” –

„Zeg het hem,” zei ik. „En dat wij willen weten, hoe hij het maakt – en alles, wat hem overkomen i's, sedert ik hem het laatst gezien heb.” –

Twee maanden lang sprak ik bijna iederen dag met David Innes en terwijl Downes vertolkte, teekende òf Nestor, òf ik op. Uit deze aantekeningen, in chronologische volgorde, heb ik het volgende verslag samengesteld van de verdere avonturen van David Innes in het binnenste der aarde, nagenoeg in zijn eigen woorden.

HOOFDSTUK I.

Verdwaald op Pellucidar.

De Arabieren, over wie ik je aan het eind van mijn laatsten brief schreef (zoo begon Innes), en die ik enkel beschouwde als vijanden, die het voornemen koesterden, me te dooden, bleken uiterst vriendschappelijk gezind te zijn. Zij zochten juist naar den troep bandieten, die mijn bestaan bedreigd hadden. Het kolossale rhamphorhynchus-achtige reptiel, dat ik uit de inwendige wereld meegebracht had, de leelijke Mahar, die door Hooja den Sluwe op het oogenblik van mijn vertrek in de plaats van mijn lieve Dian gesteld was, vervulde hen met verwondering en ontzag.

Dit was niet minder het geval met de onderaardsche machine, die me naar Pellucidar en weer terug gedragen had, en die nu op een afstand van ongeveer twee mijlen van het kamp in de woestijn lag uitgestrekt.

Met hun hulp speelde ik het klaar, om den niet gemakkelijk te hanteeren omvang van groote tonnenmaat in een verticalen stand te krijgen – de neus diep in een gat, dat we in het zand gegraven hadden en de rest gesteund

door de stammen van dadelpalmen, die ik daarvoor afgekapt had.

Het was een geweldig ingenieurswerk, om enkel met wilde Arabieren en hun nog wilder paarden het werk van een electrischen kraan te doen – maar ten slotte was het toch klaar en was alles voor mijn vertrek gereed.

Eenigen tijd aarzelde ik, om de Mahar met me mee terug te nemen. Ze was gedwee en rustig geweest, sedert ze bemerkte had, dat ze zich eigenlijk als gevangene aan boord van den „ijzeren mol” bevond. Natuurlijk was het mij niet mogelijk geweest, met haar te spreken, daar ze geen gehoororganen bezat en ik niets wist van haar vierde dimensie- en zesde zintuig-methode van mededeelingen te doen.

Van nature ben ik goedhartig en dus kon ik er niet toe komen, zelfs dit hatelijke en afkeerwekkende schepsel alleen in een vreemde en vijandige wereld achter te laten. Het gevolg was, dat ik bij het binnengaan van den ijzeren mol haar meenam.

Het bleek duidelijk, dat ze zich er van bewust was, dat we op het punt stonden, naar Pellucidar terug te keeren, want oogenblikkelijk veranderde haar voorkomen van voortdurende somberheid in een bijna menschelijke uitdrukking van tevredenheid en verrukking.

Onze tocht door de aardkorst was slechts een herhaling van mijn twee vroegere reizen tusschen de inwendige en de uitwendige wereld. Ditmaal, meen ik evenwel, moeten we een meer loodrechte lijn hebben gevolgd, want we legden den afstand in een paar minuten korter tijdsverloop af, dan bij gelegenheid van mijn eerste reis door de vijf-honderd mijlen dikke korst.

Iets minder dan twee en zeventig uren na ons vertrek uit de zandvlakte der Sahara braken we door de oppervlakte van Pellucidar. Nogmaals begunstigde de Fortuin me met een ontsnapping, want toen ik de deur van den buitenwand der machine opende, zag ik, dat het maar een paar honderd meter had behoeven te schelen, of we waren door den bodem van den Oceaan gekomen.

Het voorkomen van het omringende land was me totaal onbekend – ik had er geen denkbeeld van, waar ik me precies bevond op de honderd vier en twintig millioen vierkante mijlen van de uitgestrekte landoppervlakte van Pellucidar.

De eeuwige middagzon goot haar verzengende stralen uit het Zenith neer, zooals zij dit gedaan had sedert het begin van den Pellucidariaanschen tijd – zooals zij dit zou blijven doen tot het einde. Vóór me, over de groote zee, golfde het vreemde, horizonlooze uitzicht omhoog, om het uitspansel te ontmoeten, totdat het voor het oog verloren ging in de azuren diepten van den afstand, ver boven mijn gezichtslijn.

Wat zag het er eigenaardig uit! Hoe geheel verschillend dan het vlakke, beperkte gebied van het begrensde gezichtsvermogen van den bewoner op de buitenste korstlaag!

Ik was verdwaald. Al zwierf ik ook mijn leven lang zonder ophouden rond, misschien zou ik nooit de verblijfplaats van mijn vroegere vrienden in deze vreemde, woeste wereld ontdekken. Misschien zou ik dien besten, ouden Perry nooit weerzien, of Ghak den Behaarde, of Dacor den Sterke; nooit zou ik misschien de mij boven alles dierbare – mijn lieve, edele gezellin, Dian de Schoone, weervinden!

Maar toch was ik blij, de oppervlakte van Pellucidar weer te betreden. Geheimzinnig en verschrikkelijk, grotesk en woest, als het er in vele opzichten uitziet, toch moet ik dit land wel liefhebben. Juist die woestheid trok me aan, want het is de woestheid der onbedorven Natuur.

De pracht van de tropische schoonheid hield me als gevangen. De machtige landgebieden ademden ongebreidelde vrijheid.

De nog onbevaren oceanen, die luisterden van maagdelijke, nog niet door het menschenoog bezoedelde wonderen, wenkten me aan hun rusteloozen boezem.

Geen oogenblik betreurde ik mijn geboortewereld. Ik was in Pellucidar. Ik was *thuis*. En ik was tevreden.

Terwijl ik stond te dromen naast het reusachtige ding, dat me veilig door de aardkorst gevoerd had, kwam mijn reisgenoot, de afzichtelijke Mahar, uit het inwendige der machine te voorschijn en ging naast me staan. Langen tijd bleef ze onbewegelijk.

Welke gedachten gingen er door de omwentelingen van haar reptielebrein?

Ik weet het niet.

Ze was een lid van het overheerschende geslacht van Pellucidar. Door een vreemde gril der evolutie had haar soort het eerst de macht van het denken in die wereld van afwijkingen ontwikkeld.

Voor haar waren schepsels als ik van een lagere orde. Zoals Perry in de geschriften van haarsgelijken in de begraven stad Phutra ontdekt had, was het nog de vraag, bij de Maharen, of de mensch de middelen had, om zich verstandig uit te drukken of te denken.

Zij geloofden, dat er in het middelpunt van de alles

omvattende vastheid één enkele uitgestrekte, bolvormige holte was: Pellucidar. Deze holte was er in gelaten, uitsluitend met het doel, om plaats te verschaffen voor het scheppen en bevorderen van het geslacht der Maharen. Alles, wat er in was, werd daar ten nutte van de Mahar geplaatst.

Ik vroeg me af, wat die bewuste Mahar nu wel kon denken. Het vermaakte me, te bedenken, wat nu wel precies de uitwerking op haar kon zijn van haar gaan door de korst der aarde en in een andere wereld uit te komen, die – dit kon zelfs een kleiner verstand, dan dat der groote Maharen gemakkelijk zien – zeer van haar eigen Pellucidar verschilde.

Wat had ze wel gedacht van het kleine zonnetje der buitenwereld?

Wat was de uitwerking op haar geweest van de maan en de myriaden sterren der heldere Afrikaansche nachten?

Hoe had ze die verklaard?

Met welke gewaarwordingen van ontzag moest ze eerst hebben toegezien, hoe de zon langzaam zich door de lucht bewoog, om eindelijk onder den westelijken horizon te verdwijnen en dat achter zich te laten, wat de Mahar nooit tevoren had aanschouwd – het duister van den nacht? Want op Pellucidar is er geen nacht. De onbewegelijke zon hangt voor eeuwig in het midden van den Pellucidariaanschen hemel – vlak boven ons hoofd.

Ze moest toch ook onder den indruk zijn geweest van het wonderbaarlijke mechaniek van de machine, die zich een weg geboord had, van de eene wereld naar de andere, en terug. En dat ze gedreven werd door een redelijk schepsel, dit moest toch ook tot haar zijn doorgedrongen.

Verder had ze mij met mensen op de aardoppervlakte zien praten. Ze had de aankomst bijgewoond van de karavaan met boeken en wapenen, en ammunitie, en het overblijvende van de heterogene verzameling, die ik in de hut van den ijzeren mol had opgestapeld, om naar Pellucidar over te brengen.

Ze had al deze bewijzen van een beschaving en denkvermogen, die in wetenschappelijk wrochten alles, wat haar geslacht had voortgebracht, overtrof; ook had ze geen enkel schepsel van haar eigen soort gezien.

Er kon slechts één gevolgtrekking zijn geweest in den geest der Mahar – er waren andere werelden, dan Pellucidar en de *gilak* was een redelijk wezen.

Nu kroop het schepsel naast me langzaam naar de dichtbijzijnde zee. Aan mijn heup hing een langloops pistool – om een of andere reden was ik niet in staat geweest, hetzelfde besef van veiligheid te gevoelen ten opzichte van de nieuwmodische, automatisch werkende vuurwapens, die sedert mijn vertrek uit de buitenwereld tot volmaking waren gekomen – en in mijn hand hield ik een zwaar geweer.

De Mahar had ik gemakkelijk kunnen schieten, want ik wist bij instinct, dat ze de vlucht nam – maar ik deed het niet.

Ik gevoelde, dat als ze tot de haren kon terugkeeren met het verhaal van haar avonturen, de positie van het menselijk geslacht in Pellucidar met één slag geweldig zou vooruitgaan, want de mensch zou terstond de hem toekomende plaats innemen in de achtig der reptielen.

Bij den rand der zee hield het schepsel stil en keek om naar me. Toen gleed het in bochten in de branding.

Gedurende meerdere minuten zag ik niets van haar, terwijl ze zich met wellust in de koele diepten ophield.

Toen kwam ze een honderd meter van de kust weer boven en zweefde aan de oppervlakte.

Ten slotte spreidde ze haar reusachtige vleugels uit, sloeg er wel twintig keeren krachtig mee en verhief zich boven de blauwe zee. Eénmaal cirkelde ze ver in de hoogte – toen vloog ze recht als een pijl uit den boog weg.

Ik sloeg haar gade, totdat een verwijderd waas haar omringde en ze verdwenen was.

Nu was mijn eerste zorg, uit te vinden, waar ergens ik in Pellucidar kon zijn en in welke richting het land der Sarianen lag, waar Ghak de Behaarde regeerde.

Maar hoe kon ik gissen, in welke richting Sari lag?

En als ik ging zoeken – wat dan?

Zou ik mijn weg kunnen terugvinden naar de machine met haar kostbare lading boeken, vuurwapenen, ammunitie, wetenschappelijke instrumenten en nog meer boeken – de groote bibliotheek met hulpbronnen op elk gebied der toegepaste wetenschappen?

En als ik dat niet kon, wat kon dan de waarde van dit gansche uitgebreide magazijn van machtige beschaving en vooruitgang zijn voor de wereld, die ik als de mijne had aangenomen?

Aan den anderen kant, als ik er hier alleen mee bleef, wat kon ik dan, zonder hulp, volbrengen? Niets.

Maar nu er geen oosten, geen westen, geen noorden, geen zuiden, geen sterren en geen maan waren, en enkel een stilstaande middagzon, hoe kon ik mijn weg terugvinden naar deze plek, zoo ik die ooit uit het oog mocht verliezen?

Ik wist het niet.

Langen tijd stond ik in gedachten verdiept, toen het bij me opkwam, om één der kompassen te beproeven, die ik meegebracht had en me er van te vergewissen, of het onbewegelijk gericht bleef op een onveranderlijke pool.

Ik ging weer in de machine en haalde een kompas. Toen ging ik op een grooten afstand staan, opdat de naald niet beïnvloed zou worden door de groote massa ijzer en staal, en ik draaide het fijne instrumentje naar alle richtingen.

Steeds bleef de naald standvastig gericht op een punt rechtuit naar zee; de aanwijzing scheen te gaan naar een groot eiland, dat tien a twintig mijlen verwijderd moest zijn. Dan was dat toch zeker het noorden.

Ik haalde mijn opschrijfboekje uit mijn zak en maakte met zorg een topografisch schetsje van het gebied, dat binnen mijn gezichtskring lag.

De plek, die ik als observatorium gekozen had, was de top van een groot, plat rotsblok, dat zes of acht voet boven het gras uitstak. Deze plaats noemde ik Greenwich. Het rotsblok was het „Koninklijk Observatorium”.

Het begin was er! Ik kan je niet zeggen, welk een gevoel van verlichting ik kreeg door het simpele feit, dat er in Pellucidar tenminste één plek was met een bekenden naam en een plaats op de landkaart.

Met bijna kinderlijke blijdschap trok ik een kringetje in mijn boekje en schreef het woord Greenwich er naast.

Nu gevoelde ik, dat ik mijn onderzoekingstocht kon beginnen met eenige zekerheid, dat ik den weg naar de machine weer zou kunnen vinden.

Ik besloot, dat ik eerst recht naar het zuiden zou

reizen, in de hoop, in die richting een of ander herkenningsteeken te vinden. Het deed er niet toe, welke richting ik koos, deze was net zoo goed, als iedere andere. Dat was er tenminste vóór.

Bij de andere dingen, die ik uit de buitenwereld had meegebracht, waren een aantal pedometers. Drie daarvan stak ik bij me met de gedachte, dat ik door al hun optekeningen misschien tot een min of meer juist gemiddelde zou kunnen komen.

Op mijn kaart zou ik zóóveel passen naar het zuiden registreeren, zóóveel naar het oosten, naar het westen enz. Als ik klaar was, om terug te keeren, deed het er niet toe, welke route ik dan mocht kiezen.

Ook laadde ik een belangrijke hoeveelheid ammunitie op mijn schouders en bevestigde die met riemen, stak lucifers in mijn zak en haakte een aluminium braadpan en een keteltje van hetzelfde metaal aan mijn gordel.

Ik was klaar – klaar, om er op uit te gaan en de wereld te verkennen!

Klaar, om in een gebied van 124.110.000 vierkante mijlen te zoeken naar mijn vrienden, mijn onvergelykelijke gezellin, en den braven, ouden Perry!

Dus ging ik op zoek, na de deur van het omhulsel der machine gesloten te hebben. Regelrecht naar het zuiden reisde ik, door heerlijke valleien vol grazende kudden.

Door dichte oerwouden baande ik een pad, en omhoog langs de helling van machtige bergen zocht ik naar een weg, om de andere zijde te bereiken.

Ibexen en muskusschappen vielen door mijn goede, oude revolver, zoodat het me daar in de hoogte niet aan voedsel ontbrak. De wouden en vlakten verschaften me

ruimschoots vruchten en wilde vogels, antilopen, wilde ossen en elanden.

Nu en dan gebruikte ik voor het grootere wild en de reusachtige roofdieren mijn geweer, maar over het geheel voorzag de revolver in al mijn behoeften.

Ook waren er oogenblikken, waarin, als ik mij tegenover een geweldigen hol-beer, een scherpgetanden tijger of een kolossalen, vreeselijken *felis spelaea* met zwarte manen bevond, zelfs mijn krachtig geweer maar een armzalig wapen scheen – maar de fortuin was me gunstig, zoodat ik ongedeed avonturen doorstond, waarvan de herinnering op dit oogenblik nog de korte haren in mijn nek doet overeind staan.

Hoe lang ik zuidwaarts trok, weet ik niet, want kort nadat ik de machine had verlaten, geraakte mijn horloge onklaar en was ik weer overgelaten aan de genade van het verbijsterende, tijdlooze Pellucidar, waar ik regelmatig voortging onder de groote, onbewegelijke zon, die eeuwig op haar hoogtepunt is.

Ik at evenwel dikwijls, zoodat er dagen moeten zijn verlopen, misschien wel maanden, zonder dat mijn verlangend oog door eenig bekend landschap verblijd werd.

Ik zag geen menschen, of sporen van menschen. Dit is ook niet vreemd, want het grondgebied van Pellucidar is ontzaglijk en het menschenras is er nog jong, dus verre van talrijk.

Ongetwijfeld was bij dat lange zoeken mijn voet de eerste menschelijke voet, die op vele plaatsen den bodem betrad – mijn oog het eerste menschelijk oog, dat op de heerlijke wonderen van het landschap rustte.

Het was een overweldigende gedachte. Ik moest er wel dikwijls aan denken, als ik mijn eenzamen weg door deze maagdelijke wereld vervolgde. Toen, geheel onverwacht, trad ik op zekeren dag uit den vrede van menschlooze oertoestanden in de nabijheid van den mensch – en het was met den vrede gedaan.

Het gebeurde zoo:

Ik was door een ravijn gekomen, afdalend uit een hooge heuvelrij, en was bij den uitgang blijven staan, om naar het liefelijk dal, dat zich vóór me uitstreckte, te kijken. Aan de eene zijde dichte bosschen, terwijl recht vóór me een rivier zich vredig kronkelde langs de klippen, waarin de heuvels aan den rand der vallei eindigden.

Toen – terwijl ik van het heerlijk tooneel stond te genieten, even onverzadigd, waar het de wonderen der natuur betrof, als had ik niet tallooze malen naar dergelijke landschappen getuurd, klonk er uit de richting der bosschen een roepend geluid. Geen oogenblik twijfelde ik er aan, of de onwelluidende, harde klanken kwamen uit menschenkelen.

Ik gleed achter een groot rotsblok bij de opening van het ravijn en wachtte. Ik kon het gekraak van struikgewas hooren en ik begreep, dat zij, die naderden, snel kwamen – ongetwijfeld vervolgden en vervolgers.

Spoedig zou een of ander nagejaagd dier in het zicht komen, en even daarna zouden een twintigtal half-naakte wilden het achterna springen met speren of knuppels of groote, steenen messen.

Dit had ik tijdens mijn leven in Pellucidar zóó dikwijls gezien, dat ik precies wist, wat te verwachten. Ik hoopte,

dat de jagers vriendschappelijk gezind zouden blijken te zijn en dat ze me den weg naar Sari zouden kunnen wijzen.

Terwijl deze gedachten me bezighielden, kwam de prooi uit het bosch tevoorschijn. Maar het was geen verschrikt viervoetig dier. In plaats daarvan was het een oude man – een verschrikte, oude man!

Moeilijk voortstropelend ontvluchtte hij wanhopig iets, dat een ontzettend lot moest zijn geweest, te oordeelen naar de blikken van afgrijzen, die hij telkens achter zich naar het bosch wierp; zoo naderde hij wankelend in mijn richting.

Hij had nog maar een korten afstand vanaf het bosch afgelegd, toen ik den eerste zijner vervolgers gewaar werd – een Sagoth, één van die barsche gorilla-menschen, die de machtige Maharen in haar begraven steden bewaken, nu en dan te voorschijn komen, om slaven machtig te worden, of om strafexpedities tegen den mensch te ondernemen, die door het regeerend geslacht der inwendige wereld wordt beschouwd, zooals wij den bizon of het wilde schaap onzer eigen wereld beschouwen.

Vlak achter den vorsten Sagoth kwamen er meer, totdat een geheel dozijn schreeuwend den door schrik geslagen ouden man najoegen. Spoedig zouden ze hem hebben ingehaald – dat was duidelijk.

Eén hunner was hem dicht op de hielen en zijn achterover gebogen speer-arm verried zijn doel.

En toen, met al het plotselinge van een onverwachten slag, kwam ik tot het besef, dat er iets in den gang en de houding van den vluchteling was, dat ik vroeger gekend had.

Tegelijkertijd drong het overweldigende feit tot me door, dat de oude man *Perry* was! Dat hij op het punt stond, vóór mijn oogen te sterven, zonder dat ik hopen kon, hem bijtijds te zullen bereiken, om die vreeselijke ramp af te wenden – want voor mij beteekende het een werkelijke ramp.

Perry was mijn beste vriend.

Dian beschouwde ik natuurlijk als meer, dan een vriendin. Zij was mijn gezellin – een deel van mezelf.

Ik had het geweer in mijn hand geheel vergeten, eveneens de pistolen in mijn gordel; het is niet zoo gemakkelijk, zijn gedachten gelijktijdig aan het steenen tijdperk en de twintigste eeuw te wijden.

Ouder gewoonte dacht ik nog in het steenen tijdperk, en in mijn gedachten betreffende het steenen tijdperk waren geen gedachten aan vuurwapenen.

De kerel had Perry bijna ingehaald, toen het gevoel van het geweer in mijn hand mij wakker schudde uit de verdooving van den schrik, die zich van me had meester gemaakt.

Van achter mijn rotsblok wierp ik het zware geweer omhoog – een machtig vernietigingswerktuig, dat met één schot een hol-beer of een mammoeth zou kunnen vellen – en mikte op de breede, behaarde borst van den Sagoth.

Bij het geluid van het schot bleef hij stokstijf staan. Zijn speer viel uit zijn hand.

Toen sloeg hij voorover op zijn gezicht.

De uitwerking op de anderen was weinig minder merkwaardig. Alleen Perry had mogelijk de beteekenis kunnen gissen van den luiden knal, of had het verband

daartusschen en den plotselingen val kunnen verklaren.

De andere gorilla-mannen stonden slechts een oogenblik stil. Toen sprongen ze met vernieuwde kreten van woede nader, om Perry af te maken.

Op hetzelfde oogenblik trad ik van achter mijn rotsblok, terwijl ik één van mijn revolvers trok, om het meer kostbare materiaal van het geweer te bewaren. Snel vuurde ik weer met het kleinere wapen.

Toen waren aller oogen op mij gericht. Weer werd er een Sagoth door een kogel uit mijn revolver getroffen, maar het hield mijn makkers niet tegen. Zij waren nu uit op wraak, zoowel als op bloed en zij moesten beide hebben.

Terwijl ik Perry tegemoet liep, loste ik nog vier schoten en doodde drie onzer tegenstanders. Toen weifelden eindelijk de zeven overigen. Het was hun te machtig, deze bulderende dood, die hun van een grooten afstand onzichtbaar besprong.

Bij deze weifeling bereikte ik Perry. Ik heb nooit zulk een uitdrukking op het gezicht van een man gezien, als die, welke zich op dat van Perry vertoonde, toen hij me herkende. Ik heb geen woorden, om die te beschrijven. Er was toen geen tijd, om te spreken – ternauwernood voor een groet. Ik stopte hem de volle, geladen revolver in de hand, loste het laatste schot van de mijne en laadde opnieuw. Er waren toen nog maar zes Sagothen.

Nogmaals kwamen ze op ons af, hoewel ik kon zien, dat ze waarschijnlijk evenzeer verschrikt waren door het leven der wapenen, als door de uitwerking er van. Ze bereikten ons niet. Halverwege keerden de drie over-

geblevenen zich om en vluchtten. We lieten ze gaan.

Het laatst zagen wij ze, toen ze juist gingen verdwijnen in het dichte struikgewas van het bosch. En toen wendde Perry zich om, sloeg zijn armen om mijn hals en terwijl hij zijn oud hoofd op mijn schouder liet zinken, huilde hij als een kind.

HOOFDSTUK II.

Met de Ontzetting op Reis.

We sloegen daar ons kamp op bij de vredige rivier. Daar vertelde Perry me alles, wat hem overkomen was, sedert ik naar de buitenste korstlaag vertrokken was.

Het scheen, dat Hooja het had laten voorkomen, dat ik Dian opzettelijk had achtergelaten en dat ik niet van plan was, ooit in Pellucidar terug te komen. Hij vertelde hun, dat ik van een andere wereld was en dat ik deze en haar bewoners moe was. Tegen Dian had hij gezegd, dat ik een gezellin had in de wereld, waarnaar ik terugkeerde; dat ik nooit bedoeld had, Dian de Schoone mee terug te nemen, en dat zij me voor het laatst gezien had.

Kort daarop was Dian uit het kamp verdwenen en Perry had niets meer van haar gezien of gehoord.

Hij had geen begrip van den tijd, die er sedert mijn vertrek verlopen was, maar vermoedde, dat vele jaren kruipend in het verleden waren overgegaan.

Hooja was ook zeer spoedig verdwenen, nadat Dian was weggegaan. De Sarianen, onder Ghak den Behaarde, en de Amozieten onder Dacor den Sterke, Dians broeder,

hadden twist gekregen over mijn voorgegeven ontrouw, want Ghak wilde niet gelooven, dat ik hen op die wijze verraderlijk bedrogen en verlaten had.

Het gevolg was geweest, dat deze twee machtige stammen elkander waren aangevallen met de nieuwe wapenen, die Perry en ik hen hadden leeren maken en gebruiken. Andere stammen van het nieuw verbond trokken partij voor de oorspronkelijke ruziemakers, of begonnen zelf revolutietjes.

Hierdoor volgde er een totale vernietiging van het werk, dat we zoo goed op gang hadden gebracht.

Hun voordeel doende met den oorlog der stammen, hadden de Maharen hun Sagothen verzameld en zij vielen den eenen stam na den andere aan in snelle opvolging, zoodoende een geweldige slachting onder hen aanrichtend en ze voor het meerendeel weer in net zulk een deerniswekkenden toestand van ontzetting stortend, als die, waaruit wij ze hadden opgeheven.

Van het eens zoo machtige verbond bleven enkel de Sarianen en de Amozieten met een paar andere stammen de Maharen tarten; maar deze stammen waren nog onderling verdeeld en het was Perry ook niet waarschijnlijk voorgekomen, toen hij zich het laatst onder hen bevond, dat er een poging tot opnieuw samensmelten zou worden gedaan.

„En zoo, Majesteit” – besloot hij „is onze wondervolle droom vervaagd in de vergetelheid van het steenen tijdperk en daarmee is ook verdwenen het eerste Keizerrijk Pellucidar.” –

We moesten beiden glimlachen bij het gebruik van den vorstelijken titel, toch was ik werkelijk nog „Keizer van

Pellucidar”, en te eeniger tijd wilde ik weder opbouwen, wat door de lage handelwijze van den verraderlijken Hooja was neengerukt.

Maar eerst wilde ik mijn keizerin vinden. Zij was me veertig keizerrijken waard.

„Heb je geen enkele aanwijzing ten opzichte van de plaats, waar Dian zich ophoudt?” – vroeg ik.

„Geen enkele,” – antwoordde Perry. „Het was juist doordat ik haar zocht, dat ik in de moeilijkheid kwam, waarin je me ontdekte en waaruit jij, David, me gered hebt.

Ik wist maar al te goed, dat je niet met opzet Dian of Pellucidar verlaten hadt. Ik vermoedde, dat op eene of andere wijze Hooja de Sluwe er de hand in had en ik besloot, naar Amoz te gaan, waar ik dacht, dat Dian misschien de bescherming van haar broeder zou zoeken. Dan zou ik mijn uiterste best doen, om haar te overtuigen, en door haar ook Dacor den Sterke, dat we allen het slachtoffer waren van een verraderlijk complot, waarmee jij niets te maken hadt.

Na een allervermoeiendste en afschuwelijke reis kwam ik te Amoz, enkel, om te vernemen, dat Dian zich niet bij het volk van haar broeder bevond, en dat men niets aangaande haar verblijfplaats wist.

Dacor wilde, dat geloof ik zeker, redelijk en rechtvaardig zijn, maar zijn verdriet en boosheid over het verdwijnen van zijn zuster waren zóó groot, dat hij niet naar rede wilde luisteren, doch telkens weer herhaalde, dat enkel jouw terugkeer naar Pellucidar hem de eerlijkheid van je bedoelingen kon bewijzen.

Toen kwam er een vreemde van een anderen stam,

die zeker op aandrijven van Hooja gezonden was. Hij hitste de Amozieten zóó tegen me op, dat ik genoodzaakt werd, hun land te ontvluchten, om aan den dood te ontkomen.

Bij mijn pogingen, om in Sari terug te komen, verdwaalde ik en toen ontdekten de Sagothen me. Langen tijd wist ik ze te ontduiken, terwijl ik in spelonken wegkroop en door rivieren waadde, om hun mijn spoor bijster te doen worden.

Ik leefde van noten en vruchten en de eetbare wortels, die het toeval op mijn pad wierp.

Zoo trok ik al verder en verder, zonder ook maar eenigszins te weten, in welke richting en ten slotte kon ik hun niet langer ontloopen en het einde kwam, zooals ik dit reeds lang voorzien had, behalve, dat ik niet voorzag, dat jij er zoudt zijn, om me te redden.” –

We bleven in ons kamp rusten, totdat Perry weer voldoende kracht herkregeen had, om te reizen. We maakten vele plannen en bouwden al onze verstoorde luchtkasteelen weer op; maar in de eerste plaats maakten we plannen, om Dian terug te vinden.

Ik kon niet gelooven, dat zij dood was, maar ik kon niet nagaan, waar ze zich in deze woeste wereld bevinden kon, en in welke vreeselijke omstandigheden ze mogelijk leefde.

Toen Perry uitgerust was, gingen we naar de machine, waar hij zich ten volle als een beschaafd iemand toerustte: onderkleeding, sokken, schoenen, khaki jas en kniebroek en goede, stevige beenwindsels.

Toen ik hem ontmoette, was hij gekleed in sandalen van ruwe *sadok*, een lendendoek en een tunica uit de

ruige huid van een *thag* gemaakt. Nu droeg hij weer voor het eerst werkelijke kleding, sedert het oogenblik, dat de apen ons onze kleeren hadden uitgetrokken op dien dag in het verre verleden, die getuige was geweest van onze aankomst in Pellucidar.

Met een bandelier vol patronen over zijn schouder, twee revolvers op zijn heupen en een geweer in zijn hand was hij een zeer verjongde Perry. Hij was dan ook totaal anders, dan de zwakke, oude man, die tien of elf jaar vroeger met me in de machine was gestapt, om den laatsten tocht te ondernemen, die ons zulke wondervolle avonturen gebracht had in zulk een vreemde en tot dusver nooit vermoede wereld.

Nu was hij recht en bedrijvig. Zijn spieren, die in zijn vroeger leven, doordat hij ze nooit gebruikte, verslapt waren, zetten zich uit.

Natuurlijk bleef hij een oud man, maar in plaats van er tien jaar ouder uit te zien, dat hij werkelijk was, toen we de buitenwereld verlieten, leek hij tien jaar jonger.

Nu, als dat niet zoo geweest was, dan had het hem moeten dooden, want iemand van Perry's vroegeren fysieken toestand had niet lang de gevaren en ontberingen van het primitieve leven der inwendige wereld kunnen doorstaan.

Perry had groote belangstelling gehad voor mijn kaart en het „Koninklijk Observatorium van Greenwich”. Met behulp van de pedometers hadden we met gemak en nauwkeurigheid den weg naar de machine teruggevonden.

Nu we weer gereed waren, om opnieuw op reis te gaan, besloten we, op goed geluk af een andere route te volgen,

die ons misschien naar een meer bekend gebied zou voeren.

Ik zal je niet vervelen met een herhaling van de talloze avonturen van onzen langen onderzoekingstocht. Ontmoetingen met wilde dieren van reusachtige afmetingen kwamen bijna dagelijks voor, maar met onze doodelijke geweren liepen we betrekkelijk weinig gevaar, als men bedenkt, dat we vroeger beiden deze verschrikingswereld onvoldoende gewapend met ruwe, primitieve wapenen en bijna naakt doorkruist hadden.

We aten en sliepen dikwijls – zóó dikwijls, dat we den tel kwijtraakten – dus weet ik niet, hoe lang we zwierven, hoewel onze kaart de afstanden en richtingen zeer nauwkeurig aangeven. We moeten vele duizenden vierkante mijlen bestreken hebben en toch hadden we geen enkel bekend plekje gezien, toen ik van de hoogten van een bergketen, dien we overstaken, heel in de verte groote, golvende wolkenmassa's ontwaarde.

Nu zijn wolken eigenlijk aan den hemel van Pellucidar een ongekend iets. Zoodra mijn oogen er op rustten, begon mijn hart te bonzen. Ik greep Perry's arm en terwijl ik naar de horizonlooze verte wees, riep ik uit:

„De Bergen van de wolken!” –

„Die liggen vlakbij Phutra en het land van onze ergste vijanden, de Maharen,” – wierp Perry tegen.

„Dat weet ik,” antwoordde ik, „maar zij brengen ons op den weg, om op verstandige wijze onzen onderzoekingstocht voort te zetten. Zij verschaffen tenminste een herkenningsteeken.

Ze zeggen ons, dat we op het goede spoor zijn en niet in de verkeerde richting afdwalen.

Bovendien woont dichtbij de Bergen van de Wolken een goed vriend, Ja de Mezop. Jij hebt hem niet gekend, maar je weet, wat hij voor me deed en wat hij gaarne zal willen doen, om me te helpen.

Hij kan ons tenminste de juiste richting naar Sari wijzen.” –

„De Bergen van de Wolken vormen een geweldigen keten,” – antwoordde Perry. „Ze moeten een enorm gebied beslaan. Hoe zul je je vriend vinden in het groote land, dat van hun woeste ruggen zichtbaar is?” –

„Gemakkelijk,” antwoordde ik hem, „want Ja heeft me nauwkeurige aanwijzingen gegeven. Ik herinner me bijna precies zijn woorden:

„Ge hoeft enkel maar aan den voet van den hoogsten piek van de Bergen der Wolken te komen. Daar zult ge een rivier vinden, die in de Lural Az stroomt.

Recht tegenover den mond der rivier zult ge in de verte drie groote eilanden zien – zóó ver weg, dat ze maar ternauwernood te onderscheiden zijn. Het eiland geheel links, als ge ze van de rivier af ziet, is Anoroc, waar ik den stam van Anoroc regeer.” –

En zoo haastten we ons voort in de richting van de groote wolkenmassa, die op vele vermoeiende tochten onze gids moest zijn. Eindelijk kwamen we dichtbij de ver omhoog ragende rotsgevaarten, die in schoonheid de Alpen evenaarden.

Majestueus uitstekend boven zijn nobele naburen, verhief één geweldige top zijn reusachtig hoofd duizenden voeten boven de andere. Dat was degene, dien we zochten; maar aan zijn voet kronkelde zich geen rivier naar eenige zee.

„Ze moet aan den anderen kant zijn,” opperde Perry en hij wierp een treurigen blik op de onverbiddelijke hoogten, die ons den voortgang beletten. „We kunnen de arctische koude van die hooge passen niet verdragen en om de eindelooze mijlen om dezen onmetelijken keten af te leggen, dat zou een jaar, of langer, duren. Het land, dat we zoeken, moet aan de tegenovergestelde zijde der bergen liggen.” –

„Dan moeten we ze oversteken,” – drong ik aan.

Perry haalde de schouders op.

„Dat kunnen we niet, David,” – herhaalde hij. „We zijn voor de tropen gekleed. We zouden doodvriezen temidden van de sneeuw en de gletschers, lang voordat we een pas aan den anderen kant hadden ontdekt.” –

„We moeten ze oversteken,” – zei ik nogmaals. „We zullen ze oversteken.” –

Ik had een plan en dit brachten we ten uitvoer. Het eischte eenigen tijd.

Eerst maakten we een vast kamp, ergens op de helling, waar goed water te vinden was. Toen gingen we zoeken naar een grooten, ruigen beer, zooals zij op deze hoogte leven.

Het is een machtig dier – een verschrikkelijk dier. Hij is maar weinig grooter, dan zijn bloedverwant van de kleinere, lagere heuvelen; maar zijn bloeddorstigheid is des te vreeselijker en zijn vacht is lang en dik. Het was ons om zijn vacht te doen.

Heel onverwacht troffen wij hem aan. Ik draafde vooraan langs een rotsachtig spoor, dat glad gemaakt was door de eeltzolen van dieren door ontelbare eeuwen heen. Bij een vooruitspringend blok van den berg, waarlangs

het pad liep, bevond ik me van aangezicht tot aangezicht met den Titan.

Ik klom omhoog, om een bontjas machtig te worden. Hij ging naar beneden, om te ontbijten.

Elk van ons besepte, dat hij precies, wat hij noodig had, vóór zich zag.

Met een afschuwelijk gebrul vloog het dier op me aan.

Rechts van me verhief zich de rots duizenden voet opwaarts.

Links van me verloor ze zich in een duistere, diepe bergkloof.

Vóór me was de beer.

Achter me was Perry.

Ik schreeuwde hem een waarschuwing toe; toen hief ik mijn geweer op, en vuurde in de breede borst van het schepsel. Er was geen tijd, om te mikken; de beer was te dicht bij me.

Maar dat mijn kogel doel trof, bleek uit het gehuil van woede en pijn, dat uit die schuimende kaken kwam. Toch bracht het hem niet tot staan.

Ik vuurde weer, en toen was hij bij me en ik viel onder het gewicht van tot razernij gebracht, klauwend vleesch en been en pezen.

Ik dacht, dat mijn einde daar was.

Ik herinner me, dat ik medelijden had met dien armen, ouden Perry, die alleen in deze ongestuvige, woeste wereld achterbleef.

Toen bemerkte ik plotseling, dat de beer verdwenen was en dat ik ongedeerd was gebleven. Ik sprong op, mijn geweer nog steeds in mijn hand geklemd houdend, en keek rond naar mijn tegenstander.

Ik dacht, dat ik hem verder omlaag op het pad zou vinden, waarschijnlijk bezig met Perry af te maken, dus vloog ik in de richting, waar ik veronderstelde, dat hij zijn moest, maar vond Perry een eind verder boven het spoor op een vooruitspringend rotsblok zittend.

Mijn waarschuwing had hem den tijd gegeven, in veiligheid te komen.

Daar hurkte hij neer met wijd-geopende oogen en mond: het beeld van afgrijzen en ontsteltenis.

„Waar is hij?” – riep hij uit. „Waar is hij?” –

„Is hij niet dezen kant uit gekomen?” – vroeg ik.

„Er is hier niets geweest,” antwoordde de oude man. „Maar ik hoorde zijn gebrul – hij moet wel zoo groot als een olifant zijn geweest.” –

„Dat was hij ook,” stemde ik toe. „Maar waar ter wereld denk je, dat hij gebleven is?” –

Toen schoot me een mogelijke verklaring te binnen. Ik keerde naar het punt terug, waar de beer me had neergesmeten en tuurde over den rand van de rots in den afgrond daar beneden.

Heel in de diepte zag ik dicht bij den bodem van de kloof een klein, bruin vlekje. Het was de beer.

Mijn tweede schot moest hem gedood hebben, en zoo was het levenloos lichaam, nadat hij me naar het pad slingerde, in den afgrond geslagen. Ik huiverde bij de gedachte, hoe weinig het maar gescheeld had, of ik was met hem mee gegaan.

Het duurde lang, eer wij het doode lichaam bereikten en slechts met veel moeite konden wij het groote vel verwijderen. Maar eindelijk was het volbracht en we keerden

naar het kamp terug, onzen zwaren buit achter ons aan sleepend.

Hier besteedden we weer geruimen tijd aan het afschrappen en prepareren.

Toen dit naar ons genoegens geschied was, maakten we zware laarzen, broeken en jassen van de ruige vacht, met het bont naar binnen.

Uit de kleinere stukjes vormden we mutsen, die tot om onze ooren kwamen, met kleppen, welke over onze schouders en borst vielen. Nu waren we tamelijk goed uitgerust, om een doorgang naar de andere zijde der Bergen van de Wolken te zoeken.

Onze eerste stap was nu, ons kamp naar een hooger punt te verplaatsen, aan den rand der eeuwige sneeuw, die op de toppen van dezen hoogen keten ligt. Hier bouwden we een genoegelijk, veilig hutje, dat we van proviand voorzagen en van brandstof voor het kleine stookplaatsje.

Met onze hut als basis trokken we er op uit.

Elke schrede werd zorgvuldig op onze kaarten aangegeven, waarvan we nu een duplicaat bijhielden. Hierdoor bespaarden we ons het vermoeiende en onnoodige voortgaan op wegen, die we reeds beproefd hadden.

Systematisch werkten we van onze basis in beide richtingen naarboven en toen we eindelijk iets ontdekt hadden, dat een bruikbare pas scheen, brachten we onze bezittingen naar een nieuwe, hooger gelegen hut.

Het was een zwaar werk – koud, bitter, wreedaardig werk. We deden geen enkele schrede voorwaarts, of de barsche Maaier volgde zwijsend in ons spoor.

Daar waren de kolossale beren tusschen het hout en

schrale wolven – kolossale dieren, die tweemaal de grootte van onze Canadeesche boschwolven hadden.

Hooger op werden we door enorme, witte beren aangevallen – hongerige, duivelsche kerels, die, zoodra ze ons zagen, brullend over de gletschertoppen kwamen, of ons door de reuk geleid steelsgewijze beslopen, eer ze ons nog gezien hadden.

Het is één van de eigenaardigheden van het leven in Pellucidar, dat de mensch vaker het gejaagde wild is, dan de jager. Ontelbaar zijn de vleescheters van deze primitieve wereld met hun enorme buiken. Nooit vanaf de geboorte tot den dood – zijn deze groote buiken voldoende gevuld, dus zijn hun machtige bezitters steeds op zoek naar vleesch.

Hoe sterk gewapend hij ook moge zijn in den strijd, de mensch is in zijn oerstaat een gemakkelijke prooi, langzaam in zijn bewegingen, met zwakke kracht, slecht toegerust door de Natuur met natuurlijke verdedigingsmiddelen.

De beren beschouwden ons als een gemakkelijke prooi. Enkel onze zware geweren behoedden ons voor spoedige uitroeiing. De arme Perry had nooit een leeuwenhart en ik ben er van overtuigd, dat de verschrikkingen van die vreeselijke periode hem een scherpens zielsangst moeten hebben bezorgd.

Toen we verder gingen, om ons pad te banen naar de verwijderde opening, die, zooals we meenden, een bruikbaren weg over den keten aanduidde, wisten we in het geheel niet, op welk oogenblik een of ander vernietigingswerktuig met klauwen en slaganden ons van achteren kon overvallen, of achter een ijsberg of uitspringend stuk van de rotsige steilten op de loer liggen.

Het gebulder van onze geweren verdreef voortdurend de wereld-oude stilte der ontzagwekkende kloven, waarop nog nooit een menschenoog gevestigd was geweest. En als we in de betrekkelijke veiligheid onzer hut lagen te slapen, dan brulden de groote dieren en vochten buiten de muren, krabden aan de deur en bombardeerden die, of wierpen hun kolossaal lichaam tegen de wanden der hut, totdat deze schudde en beefde onder den aanval.

Ja, het was een vroolijk leven. Perry had de gewoonte aangenomen, om telkens, als we naar de hut terugkeerden, onze ammunitie na te zien. Het werd bij hem een soort van obsessie.

Dan telde hij één voor één onze patronen en begon te probeeren, of hij kon uitrekenen, hoe lang het zou duren, eer de laatste verschoten zou zijn en wij, hetzij in de hut zouden moeten blijven, om te verhongeren, hetzij ons naar buiten wagen, om den buik van een hongerigen beer te vullen.

Ik moet erkennen, dat ik ook bezorgd was, want onze vorderingen geleken op die van een slak en onze ammunitie kon niet eeuwig duren. Toen we dit probleem bespraken, kwamen we ten slotte tot het besluit, onze bruggen achter ons te verbranden en een laatste, geweldige poging te doen, om over den scheidsmuur heen te komen.

Dit zou beteekenen, dat we het langen tijd zonder slaap zouden moeten stellen en verder bestond de kans, dat als het oogenblik kwam, waarop we den slaap niet langer zijn rechten konden ontzeggen, we ons nog hoog in de bevroren streken van eeuwige sneeuw en van ijs

zouden kunnen bevinden, waar de slaap een zekere dood zou betekenen, blootgesteld als we zouden zijn aan de aanvallen van wilde dieren en zonder beschutting tegen de afschuwelijke koude.

Maar we besloten, dat we dit alles moesten wagen en zoo verlieten we dan voor de laatste maal onze hut en droegen de noodzakelijke dingen, waarbuiten we het minst konden. De beren leken ditmaal buitengewoon lastig en vastberaden, en toen we langzaam hooger klauterden, dan het punt, dat we nog bereikt hadden, werd de koude oneindig veel feller.

Toen geraakten we, terwijl twee groote beren in onze voetstappen volgden, in een dichten mist.

We hadden de hoogten bereikt, die zoo dikwijls langen tijd door wolken omgeven blijven. Een paar passen voor ons uit konden we niets zien.

We durfden niet terug te keeren wegens de beren, die we achter ons konden hooren brommen. Ze in dezen verbijsterenden mist te ontmoeten, was even goed, als den onmiddellijken dood te zoeken.

Perry was bijna overstelpt door het hopelooze van den toestand. Hij liet zich op zijn knieën vallen en begon te bidden.

Het was de eerste keer, dat ik hem zijn oude gewoonte weer hoorde opvatten, sedert mijn terugkeer naar Pellucidar, en ik had gedacht, dat hij die malligheid had opgegeven; maar dat had hij niet. Verre van dien.

Ik liet hem een poosje ongestoord bidden en toen ik net op het punt stond, voor te stellen, dat we nu maar liever verder moesten gaan, brulde één der ons volgende beren

zóó geweldig, dat de aarde onder onze voeten er van beefde.

Dit deed Perry opspringen, alsof hij door een wesp gestoken was en hij holde zóó hard door den verblindenden mist vooruit, dat ik wist, dat hieruit spoedig een ongeluk moest voortkomen, als hij niet tot staan werd gebracht.

Spleten in het gletscher-ijs waren veel te menigvuldig, dan dat zelfs in een heldere atmosfeer zulk een roekeloze haast geoorloofd zou zijn. Bovendien waren er verborgen afgronden, langs welker rand onze weg ons dikwijls voerde. Ik rilde bij de gedachte aan het gevaar, waarin de arme, oude kerel zich bevond.

Luidkeels riep ik, dat hij moest stilstaan, maar hij antwoordde niet. En toen snelde ik in de richting, die hij genomen had, veel haastiger, dan de veiligheid wel gedoogde.

Even dacht ik, dat ik hem voor mij uit hoorde, maar hoewel ik herhaaldelijk stilstond, om te luisteren en te roepen, ik hoorde niets meer, zelfs niet het gebrom van de beren, die eerst achter ons waren. Er heerschte doodelijke stilte – de stilte van het graf. Overal in het rond hing de dikke, ondoordringbare mist.

Ik was alleen. Perry was er niet meer – voor altijd verdwenen, daaraan twijfelde ik geen oogenblik.

Ergens in de nabijheid bevond zich de gapende opening van een verraderlijke spleet en ver in de diepte op den ijzigen bodem lag alles, wat sterfelijk was van mijn ouden vriend, Abner Perry. Daar zou zijn lichaam gedurende talloze eeuwen in zijn ijzig graf bewaard blijven, totdat op een of anderen ver verwijderden dag de zich langzaam

voortbewegende ijsrivier haar slakkengang naar een warmer lager gelegen gedeelte zou hebben afgelegd, om daar haar griezellig bewijs van een grimmig drama en wat in die verre toekomst een verbijsterend mysterie zou schijnen, uit te spuwen.

HOOFDSTUK III.

De Val in het Niet – en daarna.

Door den mist zocht ik met behulp van een kompas naar den weg. De beren had ik niet meer gehoord en ik ontmoette er ook geen in den mist.

De ondervinding had me reeds geleerd, dat deze groote beesten er evenzeer door verschrikt worden, als een landrot door dit verschijnsel op zee en dat, zoodra de mist hen omhult, zij zoo goed mogelijk een weg zoeken naar lager gelegen land en een heldere atmosfeer. Gelukkig voor mij, dat dit zoo was.

Ik gevoelde me zeer treurig en eenzaam, terwijl ik langs het moeilijke pad kroop. Mijn eigen kritieke toestand woog minder zwaar, dan het verlies van Perry, want ik hield van den ouden kerel.

Dat ik ooit de andere zijde van den bergketen zou bereiken, daaraan twijfelde ik, want hoewel ik van natuur onversaagd ben, denk ik, dat de slag, die me getroffen had, een schaduw had geworpen over mijn geest, zoodat ik niet het kleinste straaltje hoop voor de toekomst kon zien.

Verder was het ledige en het grijze van de koude, natte wolken, waarin ik voortliep, verre van opbeurend. De

Hoop leeft het best in zonneschijn en ik weet zeker, dat ze niet gedijt in den mist.

Maar het instinct van zelfbehoud is sterker, dan de hoop. Gelukkig leeft dat instinct van niets. Het schiet wortel op den rand van het graf en bloeit in de kaken van den dood. Nu tierde het welig op de borst der gestorven hoop en drong me voorwaarts en opwaarts in een krachtige poging, om zijn bestaan te rechtvaardigen.

Naarmate ik vorderde, werd de mist dikker. Verder dan mijn neus kon ik niets zien. Zelfs de sneeuw en het ijs, waarop ik liep, waren onzichtbaar.

Ik kon niets lager dan de borst van mijn jas van berevel onderscheiden. Het leek, of ik in een dampzee dreef.

Over een gevaarlijken gletscher onder zulke omstandigheden voort te gaan zou aan krankzinnigheid grenzen, maar ik had niet kunnen stilstaan, al had ik geweten, positief geweten, dat de dood me twee stappen verder wachtte. In de eerste plaats was het te koud, om te blijven staan en in de tweede plaats zou ik gek geworden zijn, als er niet de opwinding geweest ware van de gevaren, die me aan alle kanten bedreigden.

Gedurende eenigen tijd was de bodem ruwer en steiler geweest, totdat ik genoodzaakt werd, over een belangrijke hoogte te klimmen, die me geheel van den gletscher verwijderde. Door mijn kompas was ik er zeker van, dat ik de juiste, algemeene richting volgde, dus bleef ik voortgaan.

Weer was de grond gelijk. Uit den wind, die om me woei, maakte ik op, dat ik me op een openliggenden top en rand moest bevinden.

Toen stapte ik plotseling in het niet. Wanhopig draaide

ik me om en greep naar den grond, die van onder mijn voeten was weggezonden.

Daar lag slechts een gladde, ijzige oppervlakte. Ik vond niets, waaraan ik me kon vastklampen, of dat mijn val kon stuiten en een oogenblik later was mijn snelheid zóó groot, dat niets me had kunnen tegenhouden.

Even plotseling, als ik in de ruimte was geschoten, met evenveel onverwachtheid kwam ik uit den mist te voorschijn en als een projectiel uit een kanon, vloog ik in het heldere daglicht. Mijn snelheid was zóó groot, dat ik om me niets kon zien, als een doezelig en onduidelijk, glad en bevroren sneeuwvlak, dat me met den spoed van een sneltrein voorbijvloog.

Ik moet duizenden voeten naar omlaag gegleden zijn, eer de steile helling zich zachtjes naar een breed, glad, met sneeuw bedekt plateau boog. Met langzaam afnemenden spoed vloog ik er over heen, totdat eindelijk de omringende voorwerpen voor mij weer een gedaante begonnen aan te nemen.

Heel in de verte, mijlen en mijlen ver, zag ik een groote vallei en kolossale bosschen, waarachter zich weer een breede uitgestrektheid water vertoonde. Dichter op den voorgrond onderscheidde ik een donker gekleurd plekje op het glanzend wit der sneeuw.

„Een beer”, dacht ik, en ik dankte het instinct, dat me gedwongen had, mijn geweer stijf te omklemmen in de oogenblikken van mijn verschrikkelijken val.

Met de snelheid, waarmee ik nog voortvloog, zou ik in een oogenblik bij hem zijn. Het duurde ook niet lang, of ik lag plotseling stil in zachte sneeuw, die door de

zon werd beschenen, geen twintig passen van het voorwerp, dat ik nu het meest vreesde.

Het stond op zijn achterste pooten op me te wachten. Toen ik overeind was gekomen, om hem tegen te treden, liet ik mijn geweer in de sneeuw vallen en boog dubbel van het lachen.

Het was Perry.

De uitdrukking op zijn gezicht, gepaard aan de blijdschap, die ik gevoelde, toen ik hem gezond en wel weerzag, was te veel voor mijn overspannen zenuwen.

„David!” riep hij uit. „David, mijn jongen! God is goed geweest voor een oud man. Hij heeft mijn gebed verhoord.” –

Het schijnt, dat Perry in zijn waanzinnigen wedloop op ongeveer hetzelfde punt over den rand was gestort, als ik eenigen oogenblikken daarna. Het toeval had voor ons gedaan, wat lange perioden van wel-doordachten arbeid niet bij machte waren geweest, te doen.

We waren over de scheiding heen gekomen en bevonden ons aan dien kant van de Bergen van de Wolken, dien we zoo lang getracht hadden, te bereiken.

We keken om ons heen. Onder ons waren groene boomen en warme jungles. In de verte vertoonde zich een groote zee.

„De Lural Az” – zei ik en wees naar de blauw-groene oppervlakte.

De goden alleen kunnen het feit verklaren, maar Perry was bij het dolle dalen langs de ijshelling eveneens zijn geweer blijven omklemmen. Daarom hadden we reden tot groote blijdschap.

Geen van beiden hadden we eenig nadeel ondervonden

van deze ervaring, dus gingen we, na de sneeuw uit onze kleeding geschud te hebben, met een vaart naar beneden in de richting van de warmte en het huiselijke van het bosch en de jungle.

Het ging nu gemakkelijk in vergelijking met de vreeselijke hinderpalen, die we aan de andere zijde van den scheidsmuur hadden moeten trotseeren. Natuurlijk waren er wilde dieren, maar we bleven behouden.

Voordat we stilhielden, om te eten of te rusten, stonden we bij een bergbeekje onder de wondervolle boomen van het oerwoud in een heerlijk warme temperatuur. Het deed me denken aan een vroegen Juni-dag in de bosschen van Maine.

Met onze korte bijlen togen we aan het werk en hakten genoeg kleine boompjes, om een primitieve beschutting tegen de felste wilde dieren te bouwen.

Toen legden we ons neer, om te slapen.

Hoe lang we sliepen, weet ik niet. Perry zegt, dat aangezien er in Pellucidar geen middel is, om den tijd te meten, zoo iets als tijd daar niet kan bestaan, en dat we misschien een jaar van de buitenste aarde geslapen hebben, of mogelijk maar een seconde.

Doch dit weet ik. We hadden de uiteinden van een stuk of wat boompjes in den grond gestoken bij het bouwen van onze beschutting, nadat we ze eerst van bladeren en takken ontdaan hadden, en toen we ontwaakten, zagen we, dat vele daarvan uitloopers hadden gekregen.

Ik voor mij denk, dat we minstens een maand sliepen, maar wie zal het zeggen? De zon wees het middaguur aan, toen we onze oogen sloten; ze stond nog op hetzelfde

punt, toen we ze openden en was in dien tusschentijd geen haarbreedte verschoven.

Ze was onverklaarbaar, deze vraag van den tijd, die voorbijging in Pellucidar.

In elk geval rammelde ik van den honger, toen we wakker werden. Ik denk, dat het knagen van den honger me deed ontwaken. Sneeuwwhoenders en wilde zwijnen vielen door mijn revolver, vóór er vele seconden na mijn ontwaken waren verlopen. Perry had spoedig een knetterend, oplaaiend vuur gemaakt aan den rand van het stroompje.

De maaltijd, dien we nuttigden, was overheerlijk. Hoewel we niet het geheele wilde zwijn opaten, sloegen we er toch een flink gat in, terwijl een hoentje slechts een mondjevol was.

Nu we onzen honger gestild hadden, besloten we, weer op zoek naar Anoroc en mijn ouden vriend Ja de Mezop te gaan. Beiden dachten we, dat als we slechts den loop van de beek naar beneden volgden, we aan de groote rivier zouden komen, die, zooals me gezegd was, uitliep in de Lural Az, tegenover zijn eiland.

Daarom gingen we zoo; we werden ook niet teleurgesteld, want eindelijk bereikten we na een prettige reis – en welke reis zou niet prettig zijn na de ontberingen, die we temidden van de pieken der Bergen van de Wolken doorstaan hadden – een breeden vloed, die majestueus voortstroomde in de richting van de uitgestrekte zee, die we van de besneeuwde berghellingen hadden ontwaard.

Drie lange dagmarschen volgden we den linkeroever van de steeds breeder wordende rivier, totdat we ten laatste zagen, dat ze haar geweldigen watervoorraad in de

onmetelijke zee stortte. Op grooten afstand lagen in den rimpelenden Oceaan drie eilanden. Dat linksche moest Anoroc zijn.

Eindelijk waren we dicht bij een oplossing van ons probleem gekomen – den weg naar Sari.

Maar hoe konden we de eilanden bereiken – dat was de vraag, die onze gedachten in de eerste plaats bezig hield. We moesten een bootje bouwen.

Perry is een vindingrijk man. Hij heeft een stelregel, dat als grondslag de gedachte heeft, dat wat door den mensch gedaan is, door den mensch gedaan kan worden, en bij Perry doet het er niets toe, of men weet, hoe het gedaan moet worden, of niet.

Eens maakte hij kruit, kort na onze ontsnapping uit Phutra en bij het begin van het verbond van de wilde stammen van Pellucidar. Hij zei, dat iemand, die in het geheel niet wist, dat zoo iets te maken viel, dit eens bij ongeluk klaargespeeld had en daarom zag hij niet in, waarom een kerel, die alles van het kruit afwist, behalve hoe hij het maken moest, dit ook niet zou kunnen.

Hij werkte heel hard en vermengde allerlei dingen, totdat er ten laatste iets te voorschijn kwam, dat er als kruit uitzag. Hij was heel trotsch geweest op dat goedje en was het in het dorp der Sarianen aan iedereen gaan toonen, die maar naar hem luisteren wilde. Hij verklaarde het doel er van en de ontzettende vernieling, die het kon aanrichten, totdat de inlanders zóó bang waren geworden, dat ze Perry en zijn uitvinding niet meer durfden naderen.

Toen stelde ik voor, er proeven mee te nemen, om te zien, wat er mee gedaan kon worden, dus maakte Perry een vuur, nadat hij het kruit op veiligen afstand gebracht

had. Hij raakte daarna met een gloeiend stukje een kruimel van het doodenge ontploffingsmiddel aan. Het stukje vuur werd er door uitgedoofd.

Herhaalde proefnemingen daarmee deden me besluiten, dat bij het zoeken naar een sterk ontploffingsmiddel, Perry bij ongeluk een vuurdoover had verkregen, waarmee hij in onze eigen wereld zijn fortuin zou hebben gemaakt.

Dus ging hij nu aan het werk, om wetenschappelijk een bootje te bouwen. Ik had voorgesteld, een boomstam uit te hollen, maar Perry overtuigde me, dat we iets moesten bouwen, dat meer in overeenstemming was met onze positie als supermannen in deze wereld van de Steenen Periode.

„We moeten deze inlanders onder den indruk brengen van onze superioriteit”, legde hij me uit. „Je moet niet vergeten, David, dat jij Keizer van Pellucidar bent. In die hoedanigheid kun je niet waardig de kusten van een vreemde mogendheid naderen in zulk een primitief vaartuig, als een uitgeholde boomstam.” –

Ik wees Perry er op, dat het niet meer misplaatst was voor den keizer, in een roeibootje over te steken, dan voor den eersten Minister, om er één met eigen handen te maken.

Hierover moest hij glimlachen; maar om zijn handelwijze te vergoelijken, verzekerde hij me, dat het voor eerste ministers iets heel gewoons was, hun persoonlijke aandacht te schenken aan het bouwen van keizerlijke marine „en dit”, zei hij, „is de keizerlijke marine van Zijn Roemrijke Hoogheid, David I, Keizer van de Verbonden Koninkrijken van Pellucidar.” –

Ik grijnsde; maar Perry was in ernst. Het was me altijd min of meer als een grap voorgekomen, dat ik als

majesteit was toegesproken, en alles, wat daarbij behoorde. Toch waren mijn keizerlijke macht en waardigheid iets heel wezenlijks geweest gedurende mijn korte regeering.

Twintig stammen hadden zich bij het verbond aangesloten en hun hoofden hadden eeuwige trouw aan elkander en aan mij gezworen. Onder hen waren meerdere machtige, hoewel wilde natiën. Hun hoofden hadden wij tot koning gemaakt; de landen hunner stammen tot koninkrijken.

We hadden hen gewapend met bogen en pijlen en zwaarden, behalve hun eigen, primitievere wapenen. Ik had ze in militaire tucht geoefend en in zooveel van de kunst van oorlogvoeren, als ik door mijn uitvoerig lezen van de veldtochten van Napoleon, von Moltke, Grant en de oude volken te weten was gekomen.

Zoo goed als we konden, hadden we natuurlijke grenzen aangegeven, die de verschillende koninkrijken van elkander scheidde. We hadden de stammen aan de andere zijde dezer grenzen gewaarschuwd, dat ze die niet mochten overschrijden, en we waren te velde getrokken tegen degenen, die dit toch deden, en hadden hen met gestrengheid gestraft.

We hadden gestreden met de Maharen en de Sagothen en die verslagen.

In het kort: we hadden getoond, het recht te hebben op het keizerrijk, en al zeer spoedig werden we erkend en overal rondgebazuind, tot mijn vertrek naar de buitenwereld en Hooja's verraad ons weer alles deden verliezen.

Maar nu was ik teruggekeerd. Het werk, dat het noodlot vernield had, moest weer opnieuw opgebouwd worden en hoewel ik moest glimlachen om mijn keizerlijke eer, ge-

voelde ik toch het gewicht van den plicht en de verplichtingen, die op mijn schouders rustten.

Langzaam naderde de keizerlijke marine haar voltooiing. Het was een wondervol vaartuig, maar toch koesterde ik daaromtrent eenigen twijfel. Toen ik dien tegenover Perry uitte, herinnerde hij er me zachtmoedig aan, dat mijn familie gedurende vele generaties mijnbezitters waren geweest, geen schepenbouwers, dus dat men niet verwachten kon, dat ik er veel van af zou weten.

Het lag me op de lippen, om bij hem te informeeren naar zijn aangeboren geschiktheid, om oorlogsschepen uit te rusten, maar daar ik reeds wist, dat zijn vader predikant was geweest in een dorp, ergens in de bosschen ver van de kust, aarzelde ik, uit vrees, den braven, ouden kerel te kwetsen.

Hij was geweldig ernstig bij zijn werk en ik moest toestemmen, dat voor zoover het het uitwendige betrof, hij zich buitengewoon goed van zijn taak kweet met de armzalige werktuigen en de hulp, die hij ter beschikking had. We hadden enkel twee korte bijlen en onze jachtmessen; toch hieuwen we daarmee boomen om, spleten ze tot planken, maakten ze glad en zetten ze in elkaar.

De „marine” was ongeveer veertig voet lang en tien voet breed. De zijden waren geheel recht en ruim tien voet hoog „ten einde”, zoo verklaarde Perry „waardigheid bij te zetten aan het voorkomen van het schip en het den vijand minder gemakkelijk te maken, aan boord te komen.” –

Bovendien wist ik, dat hij gedacht had aan de veiligheid van de equipage bij het werpen van spiezen – de hooge kanten vormden een uitstekende beschutting. Vanbinnen geleek het schip zeer veel op een drijvende loopgraaf. Dan

was er nog eenige gelijkenis op een kolossale doodkist.

De voorsteven helde sterk achterover van de waterlinie weg – net als de vorm van een oorlogsschip. Perry had hierbij meer gedacht aan de moreele uitwerking op een vijand, geloof ik, dan aan eenige werkelijke schade, die het zou kunnen aanrichten, dus waren de gedeelten, die voor het mooi waren, de meest indrukwekkende.

Onder de waterlinie bestond het schip eigenlijk niet. Het had een belangrijke waterdiepte moeten hebben, maar daar de vijand dit niet zou hebben kunnen zien, besloot Perry, het zonder te doen en maakte den bodem plat. Dit was oorzaak, dat ik aan de doelmatigheid twijfelde.

Er was nog een kleine dwaasheid in zijn plan, dat ons ontgaan was, totdat het vaartuig bijna klaar was, om te water te worden gelaten – er was geen middel van voortstuwing. De zijwanden waren veel te hoog, om het gebruik van roeispanten toe te staan, en toen Perry voorstelde, dat we het schip zouden voortboomen, verzette ik me daartegen, omdat dit een hoogst onwaardige en onhandige manier zou zijn van onze vijanden te verrassen, zelfs als we boomen konden vinden en hanteeren, die tot den bodem van den oceaan zouden reiken.

Ten slotte opperde ik, dat we het vaartuig moesten veranderen in een zeilschip. Toen dit denkbeeld zich eenmaal van Perry meester maakte, was hij er buitengewoon geestdriftig over, en niets kon hem meer tevreden stellen, als een compleet uitgeruste viermaster.

Weer trachtte ik, hem over te halen, zijn plan op te geven, maar hij was gewoonweg mal over de psychologische uitwerking, welke het voorkomen van dit vreemde, machtige vaartuig op de inlanders van Pellucidar zou hebben.

Dus tuigden we het schip op met dunne huiden voor zeilen en gedroogde darmen voor touw.

Geen van beiden hadden we veel verstand van het zeilen met een ten volle uitgerust zeilschip, maar daarover maakten we ons niet al te zeer bekommerd, want ik was er van overtuigd, dat er nooit van ons gevraagd zou worden, dit te doen en toen de dag van het te water laten naderde, was ik er zeker van.

We hadden het schip gebouwd op een lagen oever van de rivier, vlak bij de uitmonding in zee en boven den vloed. De kiel rustte op rollen, die we van kleine boompjes gehakt hadden, terwijl de uiteinden dier rollen weer rustten op een parallel liggende lijn van lange, dunne boomstammen. De boeg was naar het water gekeerd.

Een paar uur, voordat we klaar waren, om het schip te water te laten, was het een indrukwekkend gezicht, want Perry stond er op, alle zeilen bij te zetten. Ik zei hem, dat ik er niet veel verstand van had, maar dat ik er zeker van was, dat bij het te water laten enkel de romp compleet had mogen zijn, en dat de rest pas mocht volgen, als het schip eenmaal veilig en wel dreef.

Op het laatste oogenblik kwam er even oponthoud, omdat we naar een naam zochten. Ik wilde het de „Perry” noemen, ter eere van den uitvinder en van dat andere marine-genie van een andere wereld, Kapitein Oliver Hazard Perry, van de Marine der Vereenigde Staten. Maar Perry was te bescheiden; hij wilde er niet van hooren.

Ten slotte waren we het er over eens, voor de benaming van de vloot een systeem te volgen. Eerste-klasse oorlogsschepen behoorden de namen te dragen van koninkrijken

van het Verbond; gewapende kruisers de namen van koningen, kruisers de namen van steden, en zoo in afdalende lijn. Daarom besloten we, het eerste oorlogsschip *Sari* te noemen naar het eerste der verbonden koninkrijken.

Het te water laten der *Sari* bleek gemakkelijker te zijn, dan ik verwacht had. Perry wilde, dat ik aan boord zou gaan en iets boven den boeg breken, als zij op den boezem der rivier dreef, maar ik zei hem, dat ik me veiliger zou gevoelen op het vasteland, totdat ik zag, welke zijde van de *Sari* drijven zou.

Door de uitdrukking op het gezicht van den ouden man zag ik, dat mijn woorden hem kwetsten, maar ik merkte op, dat hij niet aanbod, om zelf aan boord te gaan, dus gevoelde ik minder wroeging, dan anders misschien het geval zou zijn geweest.

Toen we de touwen doorsneden en de blokken wegduwden, die de *Sari* op haar plaats hielden, bewoog ze zich met een vaart naar het water. Vóór ze dit beroerde ging ze met een roekelooze snelheid, want we hadden een baan gelegd tot aan het water en die flink gesmeerd, met hier en daar rollen, om het schip te ontvangen, als het met statige waardigheid voortging. Maar er was geen waardigheid in de *Sari*.

Toen ze de oppervlakte van het water aanraakte, moet ze een vaart van twintig of dertig mijlen per uur gehad hebben. Haar gewicht droeg haar veilig en wel in den stroom, totdat ze plotseling tot staan kwam aan het einde van de lange lijn, die we voorzichtig genoeg waren geweest, aan haar boeg te bevestigen en aan een grooten boom op den oever te binden.

Op het oogenblik, dat haar voortgang belemmerd werd, sloeg ze dadelijk om. Perry was verslagen. Ik verweet hem niets en herinnerde hem er ook niet aan, dat „ik het hem wel gezegd had.”

Zijn verdriet was zóó echt en zichtbaar, dat ik het hart niet had, hem eenig verwijt te maken, al had ik daartoe ook maar eenigszins neiging gevoeld.

„Komaan, ouwe kerel!” riep ik uit. „Het is niet zoo erg, als het wel lijkt. Help me maar eens even met dit touw, dan zullen we haar zoo ver als we kunnen terugtrekken. Als het eb is, zullen we iets anders probeeren. Ik denk, dat we haar nog wel op gang zullen krijgen.” –

Nu – het gelukte ons, het schip in ondiep water te krijgen. Toen het water zakte, lag het daar op één zijde in de modder; een allertreurigsten aanblik bood dit eerste oorlogsschip eener wereld „de Schrik der Zeeën”, zooals Perry het nu en dan beschreven had.

We moesten vlug werken, maar vóór de vloed weer opkwam, hadden we de *Sari* ontdaan van zeilen en masten, hadden haar overeind gezet en haar voor een vierde gevuld met rotsblokken als ballast. Als ze niet te vast in de modder bleef steken, was ik er zeker van, dat ze ditmaal rechtop zou blijven drijven.

Ik kan u verzekeren, dat we met bonzende harten op den oever der rivier zaten en het getij langzaam zagen binnenkomen. De getijen van Pellucidar beteekenen niet veel, vergeleken bij onze hoogere getijen in de buitenwereld, maar ik wist, dat het ruim genoeg moest zijn, om de *Sari* vlot te krijgen.

Daarin vergiste ik me dan ook niet. Ten slotte smaakten we de voldoening, het schip uit de modder te zien stijgen en

langzaam met het getij stroomopwaarts te drijven. Toen het water steeg, trokken we haar tot dicht bij den oever en klauterden aan boord.

Ze rustte veilig op een effen kiel; ook lekte ze niet, want ze was goed gestopt met vezels en teerachtig pek. We richtten één korten mast op met een licht zeil, bevestigden planken over den ballast, om zodoende een dek te vormen, stuurden haar naar het midden van den stroom met een paar riemen en lieten ons primitieve, steenen anker vallen, om de eb af te wachten, die ons naar zee zou voeren.

Onder het wachten wijdden we onzen tijd aan den bouw van een bovendek, daar het dek vlak boven den ballast ongeveer zeven voet van het schansnet verwijderd was. Het tweede dek was vier voet hoger gelegen. Daarin bevond zich een flink, ruim luik, waardoor men toegang tot het lagere dek kreeg. De wanden van het schip verhieven zich drie voet boven het bovenste dek en vormden een uitstekende borstwering, waarin we hier en daar gaten maakten, zoodat we, plat liggend, op den vijand zouden kunnen vuren.

Hoewel we met een vredelievende zending uittogen, om mijn vriend Ja te zoeken, wisten we, dat we lieden zouden kunnen ontmoeten van een ander eiland, die ons misschien niet vriendschappelijk gezind zouden zijn.

Eindelijk keerde het getij. We lichtten het anker. Langzaam dreven we met de groote rivier mee naar zee.

Om ons zwermden de geweldige burgers van de oerdiepte – plesiosauri en ichthyosauria met al hun afschuwelijke, slijmachtige aanverwanten, wier namen voor Perry waren

als de namen van ooms en tantes, maar

die ik nooit een uur, nadat ik ze gehoord had, onthouden kon.

Zoo waren we dus eindelijk veilig op weg aan het begin der reis, waarnaar we zoo lang hunkerend hadden uitgezien en waarvan de resultaten voor mij zooveel beteekenden.

HOOFDSTUK IV.

Vriendschap en Verraad.

De *Sari* bleek een veranderlijk vaartuig te zijn. Het zou best met haar gegaan zijn op een meertje in een park, veilig voor anker liggend, maar op den boezem van een machtigen oceaan bleef er aan haar veel te wenschen over.

Met den wind mee zeilend, deed ze haar best; maar bij het verstellen van een ra, of bij verandering van koers, dreef ze verschrikkelijk af, zooals elk zeeman wel had kunnen voorzien. We kwamen mijlen ver uit onze richting en we vorderden erbarmelijk langzaam.

In plaats van op het eiland Anoroc af te stevenen, voeren we naar rechts, totdat het duidelijk werd, dat we tusschen de twee rechts gelegen eilanden heen zouden moeten zeilen en probeeren, Anoroc van den anderen kant te bereiken.

Toen we de eilanden naderden, was Perry diep onder den indruk van hun schoonheid. Toen we ons vlak vóór één er van bevonden, maakte de verrukking zich van hem meester. Ik kon het hem niet kwalijk nemen.

De tropische weelde van het gebladerte, dat zich bijna in het water dompelde en de levendige kleuren van den

bloesem, die zich op het groen afteekende, boden een overheerlijk schouwspel.

Perry was midden in een bloemrijke panegyrie over de wonderen van de vredige schoonheid van het landschap, toen een bootje haastig het dichtbij gelegen eiland verliet. Er bevonden zich een dozijn krijgslieden in en het vaartuigje werd snel gevolgd door een tweede en een derde.

Natuurlijk wisten we niets omtrent de voornemens der vreemden, maar die konden we wel vrij nauwkeurig nagaan.

Perry wilde de riemen in werking stellen en probeeren, hun te ontgaan, maar ik overtuigde hem er spoedig van, dat elke snelheid, waartoe de *Sari* in staat was, veel te klein zou zijn, om de vlugge, hoewel logge uitgeholde boomstammen van de Mezops achter ons te laten.

Ik wachtte, totdat ze dicht genoeg genaderd waren, om ons te kunnen hooren, en toen riep ik ze aan. Ik zei hun, dat we vrienden van de Mezops waren, op weg, om Ja van Anoroc te bezoeken, waarop ze ons antwoordden, dat ze op voet van oorlog waren met Ja en dat ze, zoo we slechts een oogenblik wilden wachten, ons zouden enteren en onze lijken aan de azdyryths toewerpen.

Ik waarschuwde hen, dat het hun slecht zou bekomen, als ze ons niet met rust lieten, maar ze schreeuwden spottend en roeiden snel naar ons toe. Het was duidelijk, dat ze diep onder den indruk waren van het voorkomen en de afmetingen van ons vaartuig, maar daar deze kerels geen vrees kennen, hadden ze ook geen ontzag voor ons.

Daar ik zag, dat ze het er op gezet hadden, met ons te vechten, leunde ik over de verschansing van de *Sari* en

stelde het keizerlijk slag-eskadron van den Keizer van Pellucidar in actie: voor het eerst in de geschiedenis eener wereld. In andere en meer eenvoudige woorden: ik schoot mijn revolver af op het eerste bootje.

De uitwerking was betooverend. Een krijger stond op uit zijn knielende houding, wierp zijn pagaai in de hoogte, verstijfde één oogeblik en tuimelde overboord.

De anderen hielden op met pagaaien en met groote oogen keken ze eerst naar mij en toen naar de strijdende zeewezens, die vochten om het lichaam van hun kameraad. Het moet hun als een wonder zijn voorgekomen, dat ik in staat was, op een afstand, die drie maal zoo groot was als zelfs de krachtigste spieswerper kon bereiken, met een luid geraas en een wolk van rook één hunner met een onzichtbaar werptuig te doden.

Doch ze bleven slechts een oogeblik verlamd door verbazing; toen grepen ze met woeste kreten weer hun pagaaien en kwamen snel op ons af.

Telkens en telkens vuurde ik. Bij elk schot zonk een krijger op den bodem van zijn vaartuig neer, of tuimelde overboord.

Toen de voorsteven van het eerste vaartuig den wand van de *Sari* aanraakte, bevatte het enkel doden en stervenden. De twee andere boomstammen naderden snel, dus schonk ik daaraan al mijn aandacht.

Ik denk, dat ze toen al twijfel waren gaan gevoelen – die wilde, naakte, roode krijgers – want toen de eerste in de tweede boot viel, hielden de anderen op met pagaaien en begonnen onder elkaar te ratelen.

De derde boot kwam de tweede opzij en haar equipage mengde zich in de beraadslagingen. De stilte in het

gevecht benuttend, riep ik den overlevenden toe, naar hun kust terug te keeren.

„Ik wil geen strijd met jullie” – riep ik en toen zei ik hun, wie ik was en voegde er aan toe, dat als zij in vrede wilden leven, ze zich te eeniger tijd met mij vereenigen moesten.

„Gaat nu naar uw volk terug,” ried ik hun „en zegt hun, dat ge David I, Keizer van de verbonden koninkrijken van Pellucidar gezien hebt en dat hij u geheel alleen overwonnen heeft, zooals hij van plan is, de Maharen en de Sagothen te overwinnen, of ieder ander volk van Pellucidar, dat den vrede en het welvaren van zijn rijk bedreigt.” –

Langzaam wendden zij hun bootjes naar het land. Het was te zien, dat dit indruk had gemaakt; maar toch bleek evenzeer, dat ze slechts schoorvoetend toegaven, zonder verder mijn recht op de suprematie ter zee te betwisten, want eenigen van hen schenen de anderen aan te zetten tot een vernieuwing van den strijd.

Eindelijk dreven ze evenwel langzaam weg en de *Sari*, die gedurende haar eerste slaagsraken haar slakkenvaart niet verminderd had, vervolgde haar langzamen, ongelijken weg.

Even later stak Perry zijn hoofd door het luik en riep me aan.

„Zijn de schurken weg?” vroeg hij. „Heb je allen gedood?” –

„Degenen, die ik niet kon doden, zijn vertrokken, Perry,” – antwoordde ik.

Hij kwam aan dek en over de verschansing leunend zag hij op korten afstand het eenzame bootje met zijn

barsche, griezelige lading. Verder zwierven zijn oogen over de terugtrekkende booten.

„David” sprak hij ten laatste „dit is een gebeurtenis, die behoort te worden opgeteekend. Het is een groote dag in de annalen van Pellucidar. Wij hebben een glansrijke overwinning behaald. Uwer Majesteits marine heeft een vijandelijke vloot verslagen, die driemaal zoo groot was en bemand met tienmaal zooveel koppen. Laten we danken.” –

Ternauwernood kon ik een glimlach bedwingen bij Perry's trotsch gebruik van het voornaamwoord „wij”, maar toch was ik blij, de herdenking van het feit met hem te deelen, zooals ik altijd blij zal zijn, alles met den braven kerel te deelen.

Perry is de eenige manlijke lafaard, dien ik ook gekend heb en tevens kan eeren en liefhebben. Hij is niet voor vechten geschapen, maar ik denk, dat zoo de gelegenheid zich ooit mocht voordoen, waarop dit noodzakelijk zou blijken, hij zijn leven blijmoedig voor mij zou geven – ja, dat *weet* ik.

Het duurde lang, eer we om de eilanden heen waren en dichtbij Anoroc. In dien vrijen tijd werkten we om beurten aan onze kaart en met behulp van kompas en een beetje gissen trokken we de kustlijn, die we verlaten hadden en de drie eilanden tamelijk nauwkeurig.

Gekruiste sabels duiden de plaats aan, waar het eerste groote zeegevecht eener wereld had plaats gehad. In een opschrijfboekje teekenden we, volgens aangenomen gewoonte, de bijzonderheden aan, die later van geschiedkundige waarde zouden zijn.

Tegenover Anoroc ankerden we vlak bij de kust. Door vroegere ervaring wist ik, dat de kronkelingen der paden

van het eiland het mij onmogelijk zouden maken, meer naar het midden, den weg te vinden naar het verborgen boomendorp van Ja, het opperhoofd der Mezops, dus bleven we aan boord van de *Sari*, en schoten nu en dan onze geweren af, om de aandacht der inboorlingen te trekken.

Nadat we zoo bij lange tusschenpoozen een keer of tien geschoten hadden, verscheen er een troep koperkleurige krijgers op de kust. Ze sloegen ons een oogenblik gade en toen riep ik hen aan en vroeg, waar mijn vriend Ja zich ophield.

Zij antwoordden niet dadelijk, maar stonden met de hoofden dicht bij elkander ernstig en druk te redeneeren. Telkens weer keerde hun blik terug naar ons vreemd vaartuig. Blijkbaar waren ze ten hoogste verwonderd over onze verschijning en konden zij zich evenmin den oorsprong verklaren van het geraas, dat hun aandacht op ons gevestigd had. Eindelijk sprak één der krijgers ons toe.

„Wie zijt gij, die Ja zoekt?” vroeg hij. „Wat wilt ge van ons opperhoofd?” –

„We zijn vrienden”, antwoordde ik. „Ik ben David. Zeg aan Ja, dat David, wiens leven hij eens redde uit den greep van *sithic*, terug is gekomen, om hem te bezoeken. Als ge ons een kano wilt zenden, zullen we aan land komen. We kunnen dit groote oorlogsschip niet dichterbij brengen.” –

Weer bleven ze geruimen tijd praten. Toen stapten twee hunner in een bootje, dat door anderen uit een schuilplaats in de jungle gesleept werd, en pagaaïend kwamen ze ons snel tegemoet.

Het waren prachtkerels. Perry had nog nooit iemand

van dit rood ras van zoo nabij gezien. De dooden in het bootje, die we na het gevecht achter ons hadden gelaten, en de overlevenden, die snel naar de kust waren verdwenen, waren de eenigen, die hij ooit gezien had. Hij had een diepen indruk gekregen van hun fysieke schoonheid en de belofte van een hooger intellect, die hun goedgevormde schedels gaven.

De twee, die naar ons toe pagaaiden, ontvingen ons met beleefde waardigheid. Op mijn vragen naar Ja antwoordden ze, dat hij niet in het dorp was, toen onze seinen gehoord werden, maar dat renboden waren uitgezonden, en dat hij ongetwijfeld reeds op weg naar de kust was.

Eén der mannen herinnerde zich mij van mijn vroeger bezoek aan het eiland; hij was buitengewoon voorkomend, zoodra hij genoeg genaderd was, om me te herkennen. Hij zei, dat Ja verheugd zou zijn, me welkom te heeten en dat de gansche stam van Anoroc mij van naam kende en strenge orders had ontvangen van hun opperhoofd, om me alle mogelijke vriendelijkheid en hulp te betoonen, zoo zij me ooit mochten ontmoeten.

Aan land werden we met evenveel eer ontvangen. Terwijl we met onze donkerkleurige vrienden stonden te praten, sprong er plotseling een lange krijger uit de jungle.

Het was Ja. Toen zijn blik op mij viel, begon zijn gezicht van genoegen te glanzen. Snel naderde hij, om mij op de wijze van zijn stam te begroeten.

Tegenover Perry was hij even gastvrij. De oude man gevoelde zich al even sterk tot den wilden reus aangetrokken, als dit met mij het geval was geweest. Ja geleidde ons langs het doolhofachtige pad naar zijn eigenaardig

dorp, waar hij een der huizen geheel voor ons beschikbaar stelde.

Perry stelde levendig belang in die eenige woning, die het meest geleek op een reusachtig wespennest, dat hoog boven den grond om een boomstam gebouwd was.

Nadat we gegeten en gerust hadden, kwam Ja ons met een aantal zijner hoofdmannen bezoeken. Zij luisterden aandachtig naar mijn verhaal, dat ook een verslag inhield van de gebeurtenissen, die hadden geleid tot de vorming van de verbonden koninkrijken, den strijd met de Maharen, mijn reis naar de buitenwereld, en mijn terugkeer in Pellucidar, om Sari en mijn gezellin te zoeken.

Ja vertelde me, dat de Mezops iets gehoord hadden van het verbond en dat zij er een warme belangstelling voor gevoelden. Hij was zelfs zóó ver gegaan, dat hij een troep strijders naar Sari gezonden had, om onderzoek te doen naar de berichten en om maatregelen te nemen voor het toetreden van Anoroc tot het keizerrijk, voor het geval bleek, dat er eenige waarheid school in de geruchten, dat één der doeleinden van het verbond was, de Maharen ten onder te brengen.

De delegatie had een troep Sagothen ontmoet. Daar er gedurende vele geslachten een wapenstilstand tusschen de Maharen en de Mezops bestond, hadden ze met de strijders dier reptielen gekampeerd en vernomen, dat het verbond weer uiteen gegaan was. Dus keerde het gezelschap naar Anoroc terug.

Toen ik Ja onze kaart liet zien en hem het doel er van uitlegde, was hij een en al gehoor. De ligging van Anoroc, de Bergen van de Wolken, de rivier en de strook zeekust waren hem alle bekend.

Hij wees vlug de plaats van de binnenzee aan, de stad Phutra, waar één der machtige Mahar-natiën zetelde. Eveneens wees hij ons, waar Sari moest zijn en gaf zijn eigen kustlijn naar het noorden en het zuiden zoo ver aan, als hem bekend was.

Zijn toevoegingen aan de kaart overtuigden me, dat Greenwich aan den rand van dezelfde zee lag en dat deze plaats gemakkelijker te water bereikt zou kunnen worden, dan door het moeilijk oversteken der bergen of den gevaarlijken tocht door Phutra, dat bijna in één lijn lag tusschen Anoroc en Greenwich naar het noordwesten.

Als Sari aan hetzelfde water lag, dan moest de kustlijn zich ver terugbuigen in zuidwestelijke richting van Greenwich – een vermoeden, dat later waar bleek te zijn. Sari lag bovendien op een hoog plateau aan het zuidelijk einde van een machtige golf aan den Grooten Oceaan.

De ligging, die Ja voor het ver verwijderde Amoz aanwees, bracht ons in twijfel, want dan moest het recht ten noorden van Greenwich liggen, blijkbaar midden in den Oceaan. Daar Ja nooit zoo ver geweest was en Amoz enkel van naam kende, dachten we, dat hij zich vergiste, maar dat was niet zoo. Amoz ligt recht ten noorden van Greenwich, aan den mond van dezelfde golf, waaraan Sari te vinden is.

Het begrip van richting en ligging dier primitieve Pellucidarianen is bijna ongelooflijk, zooals ik vroeger al eens gelegenheid heb gehad, op te merken. Neem één hunner mee naar het andere einde der wereld, naar plaatsen, waarvan hij zelfs nooit gehoord heeft, toch zal hij, zonder maan of sterren, om hem den weg te wijzen,

zonder kaart of kompas, regelrecht langs den kortsten weg naar huis terugkeeren.

Bergen, rivieren en zeeën moet hij misschien vermijden, maar nooit schiet zijn begrip van richting eenmaal tekort – het naar huis leidend instinct is oppermachtig.

Op dezelfde merkwaardige wijze vergeten ze nooit de ligging van een plaats, waar ze eenmaal geweest zijn en ze kennen die van vele andere plaatsen, waarvan ze enkel hebben hooren spreken door anderen, die er geweest zijn.

In het kort: elke Pellucidariaan is een wandelend aardrijkskunde-boek van zijn eigen district en van veel van het land, dat daaraan grenst. Dit feit bleek altijd van groot nut te zijn voor Perry en mij, want wij waren in het geheel niet met genoemd instinct begiftigd.

Na talrijke, lange beraadslagingen werd besloten, dat om de zaken te bespoedigen, Perry naar onze machine zou terugkeeren met een sterken troep Mezops, om de lading, die ik uit de buitenwereld had meegebracht, te halen. Ja en zijn krijgers kregen diep ontzag voor onze vuurwapenen en waren verlangend, om ook booten met zeilen te bouwen.

Daar we in de machine wapenen hadden en ook boeken over het bouwen van booten, dachten we, dat het uitstekend zou zijn, deze menschen met een natuurlijken aanleg voor alles, wat de zee betref, aan de samenstelling van een goedgebouwde, uit betrouwbare zeilschepen bestaande vloot te zetten. Ik was er zeker van, dat als Perry bepaalde plannen volgde, hij het opzicht kon houden bij het bouwen van een bruikbare flotille.

Evenwel waarschuwde ik hem, niet te eerzuchtig te

zijn en niet te denken aan dreadnoughts en gewapende kruisers en nu nog maar enkel een paar kleine zeilschepen te bouwen, die door drie of vier koppen bemand konden worden.

Ik zou vooruit gaan naar Sari en bij het zoeken naar Dian tegelijkertijd trachten, het verbond in eere te herstellen. Perry zou zoo ver mogelijk over water gaan, met de kans, dat de geheele reis op die manier zou kunnen worden gedaan. Dit bleek ook zoo te zijn.

Vergezeld van een paar Mezops begaf ik me op reis naar Sari. Om het oversteken van het voornaamste gedeelte der Bergen van de Wolken te vermijden, volgden we een route, die een weinig ten zuiden van Phutra liep. We hadden vier keer gegeten en eenmaal geslapen en waren, zooals mijn metgezellen me zeiden, niet ver van de groote stad der Maharen, toen we plotseling tegenover een talrijke bende Sagothen stonden.

Zij vielen ons niet aan, ter wille van den vrede, die tusschen de Maharen en de Mezops heerschte, maar ik kon zien, dat ze mij met groot argwaan aankeken. Mijn vrienden vertelden hun, dat ik een vreemde uit een ver verwijderd land was, en zooals we dit vooruit waren overeengekomen, in geval we ons voor een dergelijke moeilijkheid geplaatst zagen, wendde ik onbekendheid voor met de taal, waarin de menschelijke wezens van Pellucidar zich onderhouden met de gorilla-achtige soldaten der Maharen.

Ik merkte op, en dit niet zonder onrust, dat de leider der Sagothen me bekeek met een uitdrukking, die iets als herkenning scheen te betekenen. Ik was er zeker van, dat hij me had gezien tijdens de lange periode van

mijn gevangenschap in Phutra en dat hij nu probeerde, mijn identiteit vast te stellen.

Dit verontrustte me niet weinig. Ik was buitengewoon dankbaar, toen we hun vaarwel zeiden en onze reis vervolgden.

Meermalen was ik me er gedurende de volgende dagmarschen van bewust, dat ik door ongeziene oogen bespied werd, maar ik sprak mijn metgezellen niet over mijn vermoedens. Later had ik reden, berouw te hebben over mijn stilzwijgendheid, want –

Wel, ziehier, wat er gebeurde.

We hadden een antilope gedood en nadat we ons genoeg gegeten hadden, had ik me te slapen gelegd. De Pellucidarianen, die zelden of nooit behoefte aan slaap schijnen te hebben, hadden zich in dit geval bij me gevoegd, want we hadden een vermoeienden tocht achter den rug langs de noordelijke lagere heuvels van de Bergen der Wolken, en nu zij hun maag vol vleesch hadden, schenen ze ook wel geneigd tot dutten.

Toen ik wakker werd, zag ik met schrik, dat een paar Sagothen schrijlings op me zaten. Ze boeiden mijn armen en beenen en bonden later mijn polsen achter op mijn rug. Toen lieten ze me overeind komen.

Ik keek naar mijn makkers. De brave kerels lagen dood, waar ze hadden liggen slapen, doorstoken, zonder een enkele kans tot zelfverdediging.

Ik was woedend. Ik dreigde den leider der Sagothen met alle mogelijke vormen van weerwraak, maar toen hij me de basterdtaal hoorde spreken, die het middel is, waardoor zijn ras en de menschelijke wezens der binnenste wereld zich verstaanbaar maken, grijsde hij

enkel, alsof hij wilde zeggen: „Dacht ik het niet?” –

Zij hadden mij mijn revolver of ammunitie niet ontnomen, omdat zij het doel er niet van kenden; maar mijn zwaar geweer had ik verloren. Dat lieten ze liggen, op de plaats waar het naast me gelegen had.

Zoo laag staan ze, wat intellect betreft, dat ze zelfs niet genoeg belangstelling voor dit voorwerp hadden, om het mee te nemen.

Door de richting van onzen marsch wist ik, dat ze me naar Phutra brachten. Als ik daar aankwam, dan was er niet veel verbeeldingskracht toe nodig, om te begrijpen, wat mijn lot zou zijn. Dan volgden voor mij de arena en een wilde thag of een woeste tarag – tenzij de Maharen mij kozen, om naar de diepte te gaan.

In dat geval was mijn einde niet minder zeker, en bovendien nog veel ontzettender en pijnlijker, want daar zou ik worden onderworpen aan vivisectie.

Door wat ik van haar methoden in de putten van Phutra gezien had, wist ik, dat ze het tegenovergestelde van barmhartig waren, terwijl ik in de arena spoedig door een of ander wild beest gedood zou worden.

Toen ik in de onderaardsche stad aankwam, werd ik terstond vóór een slijmachtige Mahar gevoerd. Toen dit wezen het verslag van den Sagoth had aangehoord, glinsterden zijn koude oogen van boosaardigheid en haat, toen ze vernietigend op me gevestigd werden.

Toen wist ik, dat mijn identiteit begrepen was. Met een vertoon van opgewondenheid, zooals ik die nog nooit had bijgewoond van een lid van het in Pellucidar heerschende ras, joeg de Mahar me onder zwaar geleide langs den hoofdweg der stad naar een der voornaamste gebouwen.

Hier werden we in een groote hal gelaten, waar spoedig veel Maharen zich verzamelden.

Ze beraadslaagden in de grootste stilte, want ze hebben geen spreekorganen, daar de gehoorzenuwen haar ontbreken. Perry heeft haar methode, om zich verstaanbaar te maken, vergeleken bij het brengen van een zesde zintuig in de vierde dimensie, waar het kenbaar wordt voor het zesde zintuig van degenen, die luisteren.

Hoe het ook zijn moge, het was duidelijk, dat ik het onderwerp van gesprek was en volgens de van haat sprekende blikken, die ze op me wierpen, was dit onderwerp niet bepaald plezierig.

Hoe lang ik op de beslissing wachtte, weet ik niet, maar het moet heel lang geweest zijn. Ten slotte begon één der Sagotheren tot me te spreken. Hij trad als tolk zijner meesteressen op.

„De Maharen zullen u het leven laten,” zei hij „en u op één voorwaarde loslaten.” –

„En welke is die voorwaarde?” – vroeg ik, hoewel ik die zeer goed raden kon.

„Dat ge haar teruggeeft, wat ge uit de diepten van Phutra gestolen hebt, toen ge de vier Maharen hebt gedood en zelf ontsnaptet,” – antwoordde hij.

Ik had gedacht, dat het dit zou zijn. Het groote geheim, waarvan het voortbestaan van het Maharenras afhing, was veilig geborgen, waar enkel Dian en ik het konden vinden.

Ik waagde, te veronderstellen, dat ze me veel meer, dan mijn vrijheid zouden hebben gegeven, om het zelf weer onder haar hoede te hebben; maar daarna, wat dan?

Zouden zij die belofte houden?

Dat betwijfelde ik. Met het geheim van kunstmatige voortplanting weer in haar handen zou haar aantal spoedig zóó groot zijn, dat de Pellucidar-wereld zóó overbevolkt zou worden, dat er geen hoop meer kon zijn op de eventueele suprematie van het menselijk geslacht; en dit was de zaak, waarop ik zoo innig hoopte en waaraan ik mijn leven gewijd had en waarvoor ik nu bereid was, mijn leven te geven.

Ja! Op dat oogenblik, terwijl ik voor die onbarmhartige rechters stond, gevoelde ik, dat mijn leven maar een kleinigheid zou zijn, als ik het geven kon, om voor de menselijke wezens van Pellucidar de mogelijkheid te bewaren, het hunne te verkrijgen door hun de eenmaal volgende uitroeiing van de gehate, machtige Maharen te verzekeren.

„Kom!” riepen de Sagothen uit. „De machtige Maharen wachten op uw antwoord!” –

„Ge kunt haar zeggen,” antwoordde ik, „dat ik niet zal zeggen, waar het groote geheim bewaard wordt.” –

Toen dit vertaald was, volgde er een geweldig klappen met reptiel-vleugels, een gapen van met sterke tanden voorziene kaken, een afschuwelijk gesis. Ik dacht, dat ze van plan waren, me daar ter plaatse aan te vallen, dus vatte ik mijn beide revolvers; maar eindelijk werden ze rustiger en gaven toen een bevel aan mijn Sagothenwacht, wier aanvoerder een zware hand op mijn arm legde en me ruw voor zich uit de audientie-zaal uitdreef.

Ze brachten me naar de putten, waar ik zorgvuldig bewaakt liggen bleef.

Ik was er zeker van, dat ik naar het vivisectie-laboratorium gebracht zou worden en ik had al mijn moed

noodig, om me tegen de verschikkingen van zulk een afschuwelijken dood te harden. In Pellucidar, waar geen tijd bestaat, kunnen doodelijke kwellingen wel een eeuwigheid duren.

Daarom moest ik mij stalen tegen een eindelooze marteling, die me thans aangaapte.

HOOFDSTUK V.

Verrassingen.

Eindelijk kwam dan het bepaalde oogenblik – het oogenblik, waarop ik me had trachten voor te bereiden – hoe lang, dat wist ik niet. Een groote Sagoth kwam en sprak enkele woorden van bevel tot degenen, die me bewaakten. Ik werd ruw overeindgetrokken en met weinig consideratie naar boven gedreven.

Toen we den breeden weg bereikten, werd ik te midden van enorme troepen Maharen, Sagothen en zwaar bewaakte slaven geleid, of liever, gejaagd en geduwd, in dezelfde richting, waarin het gepeupel zich voortbewoog. Ik had al eens vroeger een dergelijken toeloop van menschen in de begraven stad Phutra gezien; ik vermoedde – en terecht – dat we ons opweg bevonden naar de groote arena, waar ter dood veroordeelde slaven hun einde vinden.

Men bracht me in het uitgestrekte amphitheater en zette me aan het einde van de arena neer. De koningin kwam met haar slijmachtig, weerzinwekkend gevolg. De zitplaatsen waren ingenomen. Het spel zou weldra beginnen.

Toen werd door een klein deurtje aan het tegenovergestelde einde van het gebouw een meisje in de arena geleid. Ze bevond zich op een belangrijken afstand van me. Ik kon haar trekken niet onderscheiden.

Ik vroeg me af, welk lot dit andere, arme slachtoffer en mijzelf wachtte en waarom ze ons hadden uitgekozen, om te zamen te sterven. Mijn eigen lot, of liever de gedachte daaraan, werd overstelpt door het natuurlijk medelijden, dat ik gevoelde voor dit arme, eenzame meisje, dat gedoemd was, op ontzettende wijze onder de koude, wreede blikken van degenen, die haar gevangen hielden, te sterven. Aan welke misdaad had zij zich schuldig gemaakt, dat ze daarvoor in de gevreesde arena moest boeten?

Terwijl ik zoo stond te denken, werd een andere deur, ditmaal in een der zijwanden van de arena, opengeworpen en in het theater des doods sloop een machtige tarag, de kolossale tijger uit de spelonken van het Steenen Tijdperk. Aan mijn zijden hingen mijn revolvers. Men had mij die niet ontnomen, omdat men het gebruik er van niet besepte. Zonder twijfel beschouwde men ze als een vreemde soort van oorlogsknuppel en daar verdedigingswapenen geoorloofd waren voor hen, die tot de arena veroordeeld werden, liet men ze mij behouden.

Het meisje was met een spies gewapend. Een koperen speld zou bijna van evenveel kracht zijn geweest tegen het verscheurend monster, dat op haar was losgelaten.

De tarag stond een oogenblik rond te kijken – eerst naar het talloos publiek en toen rond in de arena. Hij scheen mij in het geheel niet te zien, maar al spoedig vielen zijn oogen op het meisje. Er klonk een ontzettend gebrul uit zijn reuzenlongen – een gebrul, dat eindigde in

een uitgerekten schreeuw, die menselijker klinkt, dan de doodskreet van een gemartelde vrouw – menselijker, maar ook verschrikkelijker. Ik kon ternauwernood een rilling onderdrukken.

Langzaam keerde het dier zich om en bewoog zich in de richting van het meisje. Toen kwam ik plotseling tot mezelf met het besef van wat mijn plicht was. Snel en zonder gerucht te maken, zoover dit mogelijk was, liep ik door de arena het grimmige beest achterna. Onder het loopen haalde ik een van mijn deerniswekkend nietige wapentjes te voorschijn. O! als ik op dat oogenblik mijn verloren geweer maar in de hand had kunnen houden! Eén enkel, goedgericht schot zou zelfs dat groote monster aan stukken hebben gereten. Het beste, want ik kon hopen, te verrichten, was de aandacht van het wezen van het meisje op mezelf te trekken en dan zooveel kogels in hem te drijven, als ik maar kon, vóór het me bereikte en me eerst door zijn knauwen het bewustzijn zou doen verliezen, om me daarna te doden.

Er bestaat voor de arena een nooit opgeteekende wet, die vrijheid en ontastbaarheid verzekert aan den overwinnaar, beest of menschelijk wezen – die, dit zij terloops gezegd, in het oog van de Maharen gelijk staan. Dit wil zeggen: zij hadden de gewoonte, den mensch als een lager dier te beschouwen, voordat Perry en ik door de korst van Pellucidar braken, maar ik denk, dat haar opvattingen zich wel eenigszins begonnen te wijzigen en dat ze gingen begrijpen, dat de *gilak* – haar woord voor menschelijk wezen – een hoog-georganiseerd, redelijk wezen was, waarmede zij te strijden hadden. Ofschoon dit zoo was, toch scheen het, dat alleen de tarag het voordeel zou hebben van deze wet der arena. Nog een

paar van zijn lange stappen, een geweldige sprong, en hij zou bij het meisje zijn. Ik hief een revolver op en schoot. De kogel trof hem in zijn linkerachterpoot. De aangebrachte verwonding kon niet ernstig zijn, maar het geluid van het schot maakte, dat hij zich naar mij omkeerde.

Ik vind, dat het grijnzende gezicht van een kolossalen, verwoeden, met tanden als sabels gewapenden tijger één van de verschrikkelijkste dingen is, die men ter wereld aanschouwen kan. Vooral als hij uzelf toegrijnst en er tusschen u beiden enkel maar zand is.

Terwijl hij zoo tegenover me stond, maakte een door het meisje geslaakte kreet, dat ik mijn oogen van het monster naar haar wendde. De hare waren met zulk een uitdrukking van ongeloofvigheid op mij gevestigd, dat deze niet te beschrijven is. Ook spraken er hoop en ontzetting uit.

„Dian!” riep ik uit. „Hemel, Dian!” –

Ik zag haar lippen den naam David vormen, terwijl ze met opgeheven spies op den tarag toe-rende. Toen was zij een tijgerin – een woest vrouwelijk oer-wezen, dat haar geliefde verdedigt. Vóór ze het beest met haar wapentje kon bereiken, schoot ik weer op het punt, waar de nek van den tarag zijn linkerschouder raakt. Als ik daar een kogel doorheen kon krijgen, zou deze misschien zijn hart bereiken. De kogel bereikte zijn hart niet, maar bracht hem een oogenblik tot staan. Toen was het, dat er iets heel vreemds gebeurde.

Ik hoorde een geweldig gesis van de tribunes der Maharen en toen ik even in die richting keek, zag ik, dat drie machtige *thipdaren* – de gevleugelde dragonders, die de koningin bewaken, of, zooals Perry ze noemt:

pterodactylen – snel van hun rotsen opstegen en als een bliksemflits naar het midden der arena vlogen. Het zijn kolossale, krachtige reptielen. Eén hunner zou, wegens het voordeel, dat zijn vleugels hem verschaft, misschien wel met gemak een holbeer of een tarag aan kunnen.

Deze drie vlogen tot mijn ontsteltenis op den tarag neer, terwijl hij zich voor een laatsten aanval op mij gereed maakte. Zij groeven hun klauwen in zijn rug, hieven zijn lichaam uit de arena op, alsof hij een kieken geweest ware in den greep van een havik.

Wat kon dit beteekenen?

Het was verbijsterend en ik kon er geen verklaring voor vinden; maar nu de tarag verdwenen was, verloor ik geen tijd en haastte me naar Dian. Met een zachten kreet van blijdschap wierp zij zich in mijn armen. We waren zoo zeer in de extaze van onze hereeniging verloren, dat we geen van beiden tot op den huidigen dag kunnen zeggen, wat er van den tarag werd.

Het eerste, waarvan we ons bewust werden, was de tegenwoordigheid van een troep Sagothen om ons heen. Ze geboden ons norsch, hen te volgen. Ze leidden ons door de arena en terug door de straten van Phutra naar de audientie-zaal, waarin ik terecht had gestaan en gevonnisd was. Hier zagen we ons tegenover dezelfde koude, wreede rechters geplaatst.

Weer trad een Sagoth als tolk op. Hij legde ons uit, dat ons leven gespaard was, omdat op het laatste oogenblik Tu-al-sa naar Phutra was teruggekeerd, en toen zij mij in de arena zag, de koningin er toe bewogen had, mijn leven te sparen.

„Wie is Tu-al-sa?” – vroeg ik.

„Een Mahar, wier laatste voorvader – eeuwen geleden – de laatste der manlijke regenten onder de Maharen was.” – antwoordde hij.

„Waarom wenschte zij, dat mijn leven gespaard zou worden?” –

Hij haalde de schouders op en herhaalde toen mijn vraag voor den spreker der Maharen. Toen deze laatste een uitlegging had gegeven in de vreemde taal der teekens, die tusschen de Maharen en haar krijgers dienst doet als spreektaal, wendde de Sagoth zich nogmaals tot me:

„Geruimen tijd hadt ge Tu-al-sa in uw macht,” verklaarde hij. „Ge hadt haar gemakkelijk kunnen dooden, of haar in een vreemde wereld aan haar lot overlaten – maar ge deedt geen van beiden. Ge hebt haar geen kwaad gedaan en hebt haar mee teruggebracht naar Pellucidar en haar de vrijheid gegeven, om naar Phutra terug te keeren. Dit is uw belooning.” –

Nu begreep ik het. De Mahar, die genoodzaakt was geweest, me te vergezellen op mijn reis naar de buitenwereld, was Tu-al-sa. Het was voor het eerst, dat ik den naam der dame hoorde. Ik dankte het noodlot, dat ik haar niet in het zand der Sahara achterliet, of haar een kogel door het lijf joeg, waartoe ik eerst de verleiding gevoelde. Ik was verbaasd, te ontdekken, dat de dankbaarheid een karaktertrek van het heerschende ras in Pellucidar was. Ik had me ze nooit anders kunnen denken, dan als koudbloedige, hersenlooze reptielen, hoewel Perry zich heel wat moeite had getroost, om me te vertellen, dat ten gevolge van een vreemde gril der evolutie onder al de geslachten dezer binnenste wereld, deze soort van reptiel gevorderd was tot een positie, welke gelijk staat

met die, welke de mensch op de buitenste aardkorst bekleedt.

Hij had me dikwijls gezegd, dat er iedere reden was, om aan te nemen uit de geschriften, die hij had leeren lezen, terwijl we in Phutra gevangen zaten, dat ze een rechtvaardig ras waren en dat ze in sommige takken van kunst en wetenschap ver gevorderd waren, vooral in alles, wat tot de kennis over den oorsprong van het geslacht behoorde, en metaphysica, werktuigkunde en architectuur.

Terwijl het mij altijd moeilijk was gevallen, in deze wezens iets anders te zien, dan slijmachtige, gevleugelde krokodillen – waarop ze, dit zij tusschen haakjes gezegd, in het geheel niet gelijken – was ik nu wel gedwongen, te beseffen, dat ik in handen was gevallen van zeer verlichte wezens – want rechtvaardigheid en dankbaarheid zijn toch zeker de kenmerken van redelijkheid en beschaving.

Maar wat ze verder met ons voor hadden, dat was het, wat mijn belangstelling in de allereerste plaats eischte. Mogelijk zouden ze ons behoeden voor den tarag, maar ons toch niet vrij laten. Ik wist, dat ze ons tot op zekere hoogte nog beschouwden als schepselen eener lagere orde en evenals wij niet in staat zijn, ons te verplaatsen in den toestand van de beesten, die wij tot onze slaven maken – denkend, dat ze gelukkiger zijn in gevangenschap, dan in het ongedwongen vervullen der doeleinden, waarvoor de Natuur ze had bestemd – zoo zouden de Maharen ook wel eens kunnen meenen, dat ons welvaren beter in gevangenschap zou worden behoed, dan te midden der gevaren van de wilde vrijheid, waarnaar wij snakten. Natuurlijk gevoelde ik me toen gedrongen, te vragen, wat men verder met ons voor had.

Op mijn vraag, door tusschenkomst van den Sagoth als tolk gedaan, kreeg ik ten antwoord, dat door het sparen van mijn leven de schuld der dankbaarheid van Tu-al-sa was afbetaald. Wat ze nu nog tegen me hadden, dat was de misdaad, waaraan ik me had schuldig gemaakt – de onvergeeflijke misdaad van het stelen van het groote geheim. Daarom waren zij van plan, Dian en mij gevangen te houden, totdat het manuscript teruggegeven was.

Ze zeiden, dat ze een escorte van Sagothen met me zouden sturen, om het kostbare document uit zijn schuilplaats te halen. Dian zou als gijzelaarster achterblijven en we zouden beiden in vrijheid worden gesteld, zoodra het document veilig en wel aan de koningin was overhandigd.

Er viel niet aan te twifelen, of zij waren de sterksten. Toch stond er zoo veel meer op het spel, dan de vrijheid, of zelfs het leven van Dian en mij, dat ik het niet goed vond, het aanbod zonder rijp beraad aan te nemen.

Zonder het groote geheim moest dit manloos ras langzamerhand uitsterven. Eeuwen lang hadden zij haar eieren door een kunstmatig proces bevrucht, en het geheim hiervan lag begraven in de kleine grot van een ver verwijderde vallei, waar Dian en ik onze wittebroodsweken hadden doorgebracht. Ik was er niet al te zeker van, dat ik de vallei zou kunnen vinden, maar dat kon me eigenlijk niet schelen. Zoo lang het machtige reptielenras van Pellucidar voortging, zich te vermenigvuldigen, zoo lang zou de positie van den mensch in de binnenste wereld in gevaar zijn. Er konden geen twee heerschende rassen zijn.

Dit zei ik tegen Dian.

„Vroeger sprak je altijd,” antwoordde zij, „van de wondervolle dingen, die je tot stand zoudt brengen met de uitvindingen van je eigen wereld. Nu ben je met al het noodige teruggekomen, om die groote macht in de handen der mannen van Pellucidar te leggen.

Je hebt verteld van groote verdelgingsmachines, die een barstenden bal zouden werpen te midden van je vijanden, waardoor er honderden tegelijk gedood zouden worden.

Je hebt me verteld van machtige vestingen van steen, waar duizend mannen gewapend met groote en kleine machines van deze soort, voor altijd zouden kunnen standhouden tegen een millioen Sagothen.

Je hebt me verteld van groote booten die zonder pagaaien door het water gingen, en die dood spuwden uit gaten in haar wanden.

Al deze dingen kunnen nu den mannen van Pellucidar toebehooren. Waarom zouden wij de Maharen vreezen?

Laat ze voortteelen! Laat haar aantallen zich met duizenden vermeerderen. Zij zullen hulpeloos zijn tegenover de macht van den Keizer van Pellucidar.

Maar als je gevangen blijft in Phutra, wat kunnen we dan uitrichten? Wat zouden de mannen van Pellucidar kunnen uitrichten, zonder jou, om hen te leiden?

Ze zouden enkel elkander bevechten en in dien tusschentijd zouden de Maharen zich op hen werpen en al zou het Maharenras ook uitsterven, welke waarde zou de vrijmaking van het mensdrom voor hen hebben, zonder de wetenschap, die jij enkel beheerscht, om hen te leiden naar de wondervolle beschaving, waarvan je me zooveel verteld hebt, dat ik naar het heerlijke en de weelde er van

verlang, zooals ik nog nooit naar iets verlangd heb.

Neen, David, de Maharen kunnen ons niet benadeelen, als jij in vrijheid bent. Laat ze het geheim hebben, opdat jij en ik naar ons volk kunnen terugkeeren en hen naar de overwinning van gansch Pellucidar voeren.” –

Het was duidelijk, dat Dian eerzucht bezat en dat haar eerzucht haar redelijk verstand niet afgestompt had. Ze had gelijk. We konden er niet bij winnen, als we voor de rest van ons leven in Phutra opgesloten bleven.

Het was waar, dat Perry met den inhoud van de machine, den ijzeren mol, waarin ik de instrumenten der buitenwereldsche beschaving had meegebracht, veel zou kunnen uitrichten, maar Perry was een voorstander van den vrede. Nooit zou hij de op voet van oorlog verkeerende partijen van het ontwrichte verbond kunnen vereenigen. Nooit zou hij nieuwe stammen tot het keizerrijk kunnen overhalen. Hij zou een beetje knoeien, om kruit uit te vinden en het dan willen verbeteren, totdat de een of ander hem met zijn eigen uitvinding in de lucht liet vliegen. Hij was niet practisch aangelegd. Nooit zou hij het tot iets brengen, zonder iets, om hem in evenwicht te houden – zonder iemand, die zijn bedrijvigheden bestuurde.

Perry had mij noodig en ik had hem noodig. Als we iets voor Pellucidar wilden doen, dan moesten we vrij zijn, om het samen te doen.

Het einde van dit alles was, dat ik het voorstel der Maharen aannam. Ze beloofden, dat Dian gedurende mijn afwezigheid goed behandeld en tegen elke onwaardige daad beschermd zou worden. Dus begaf ik me met honderd Sagothen opweg, om naar de kleine vallei te

zoeken, waar ik toevallig beland was, en die ik nu misschien terug zou vinden, maar mogelijk ook niet.

We gingen regelrecht in de richting van Sari. Bij het kamp, waar men mij gevangen had genomen ophoudend, kreeg ik mijn geweer in handen, waarvoor ik heel dankbaar was. Ik vond het op dezelfde plaats, waar het was achtergebleven, toen men mij in mijn slaap overmand en de Mezops, die me vergezelden, vermoord had.

Onderweg maakte ik allerlei toevoegingen aan mijn kaart, een bezigheid, waarvoor de Sagothen niet de minste belangstelling aan den dag legden. Ik gevoelde, dat het mensendom van Pellucidar weinig van deze gorilla-mannen te vreezen had. Het waren vechters, dat was al. Misschien zouden we ze later in die zelfde hoedanigheid kunnen gebruiken. Zij bezaten niet genoeg verstand, om een bedreiging te zijn voor den vooruitgang van den mensch.

Toen we dichter bij de plek kwamen, waar ik mijn kleine vallei hoopte terug te vinden, begon ik al meer en meer zeker te worden van ons welslagen. Telkens zag ik herkenningsteekens en ik wist nu zeker, dat ik de juiste ligging van het hol zou kunnen aanwijzen.

Ongeveer op dat zelfde oogenblik bespeurde ik een aantal van de halfnaakte strijders van de menselijke bewoners van Pellucidar. Zij marcheerden dwars voor ons heen. Toen ze ons zagen, stonden ze stil; ik twijfelde er geen oogenblik aan, of er zou een gevecht volgen. Deze Sagothen zouden nooit een gelegenheid laten voorbijgaan, om slaven voor de Maharen meester te worden.

Ik zag, dat de mannen met bogen en pijlen, lange lanzen en zwaarden gewapend waren, dus vermoedde ik,

dat ze leden moesten zijn van den bond, want enkel mijn volk was op die wijze toegerust. Voordat Perry en ik in Pellucidar kwamen, hadden de bewoners enkel maar de meest primitieve wapenen, om elkander te bevechten.

De Sagothen schenen eveneens een gevecht te verwachten. Met woeste schreeuwen snelden ze de menselijke krijgers tegemoet.

Toen gebeurde er iets vreemds. De aanvoerder van de menselijke wezens trad met opgeheven handen vooruit. De Sagothen staakten hun oorlogskreten en gingen hen langzaam tegemoet. Er volgden langdurige onderhandelingen en ik bemerkte, dat het dikwijls over mij ging. De aanvoerder der Sagothen wees in de richting, waarin zich volgens mijn aanwijzing de vallei moest bevinden. Blijkbaar verklaarde hij den hoofdmans der krijgers het doel onzer expeditie. Ik begreep er niets van.

Welk menselijk wezen kon in zulk een goede verstandhouding leven met de gorilla-wezens?

Ik vond geen oplossing. Ik probeerde, den kerel beter te zien, maar de Sagothen hadden me met een wacht achter zich gelaten, toen zij den strijd dachten te beginnen, en de afstand was te groot, dan dat ik de trekken van één der menselijke wezens had kunnen herkennen.

Eindelijk was het onderhoud afgelopen en de mannen vervolgden hun weg, terwijl de Sagothen weer tot ons terugkeerden. Het was tijd, om te eten, dus bleven we, waar we waren en gebruikten onzen maaltijd. De Sagothen vertelden me niet, wie we ontmoet hadden en ik vroeg niets, hoewel ik moet erkennen, dat ik uiterst nieuwsgierig was.

Ze stonden mij toe, bij dit oponthoud te slapen. Daarna aanvaardden we het laatste stuk onzer reis. Zonder moeite vond ik de vallei en leidde mijn wacht regelrecht naar het hol. Bij den ingang bleven de Sagothen staan en ik trad alleen binnen.

Ik bemerkte, terwijl ik bij het flauwe licht den grond betastte, dat er een hoop pas omgekeerde steenen lag. Toen kwamen mijn handen aan de plek, waar het groote geheim begraven was. Er was een holte, waar ik de aarde zorgvuldig over de bergplaats van het document had gladgestreken. Het manuscript was weg.

Waanzinnig doorzocht ik het gansche inwendige van de grot telkens en telkens weer, maar zonder eenig ander resultaat, dan de volslagen bevestiging van mijn ergste vrees. Iemand was daar vóór mij geweest en had het groote geheim gestolen. Het eenige, wat in Pellucidar in staat was, Dian en mij te bevrijden, was weg en het was niet waarschijnlijk, dat ik ooit zou hooren, waar het gebleven was.

Als een Mahar het had gevonden, wat zeer onwaarschijnlijk was, dan zou het heerschende ras wel nooit het feit verraden, dat zij het kostbaar document weer in hun bezit hadden. Als een holbewoner het bij toeval ontdekt had, dan zou hij geen denkbeeld hebben van de beteekenis of de waarde en als gevolg daarvan zou het wel spoedig verloren gaan of vernietigd worden.

Met gebogen hoofd en teleurgestelde verwachting trad ik uit de grot en vertelde het Sagothen-opperhoofd, wat ik ontdekt had. Het wilde voor dien kerel niet veel zeggen; ongetwijfeld wist hij niet veel meer af van den inhoud van het document, dat ik voor de Maharen moest zoeken,

dan de holbewoner, die het naar alle waarschijnlijkheid gevonden had.

De Sagoth wist enkel, dat ik in mijn zending niet geslaagd was, dus trok hij partij van dit feit, om de terugreis naar Phutra zoo onaangenaam mogelijk te maken. Ik verzette me niet, hoewel ik de middelen bij me had, om hen allen te verdelgen. Ik durfde me niet verzetten, wegens de gevolgen, die dit voor Dian zou kunnen hebben. Ik was van plan, haar vrijlating te eischen op grond van haar onschuld aan de diefstal en omdat mijn niet-slagen bij het zoeken van het document niets afdeed aan mijn goede trouw, toen ik aanbod, dit te doen. De Maharen konden mij gevangen blijven houden, zoo ze dit verkozen, maar Dian moest veilig en wel aan haar volk worden teruggegeven.

Ik was vol van mijn plan, toen we in Phutra binnenkwamen en ik werd terstond naar de groote audientie-zaal geleid. De Maharen luisterden naar het verslag van het opperhoofd der Sagothen en zóó moeilijk is het, haar emoties te raden uit de bijna uitdrukkinglooze gezichten, dat ik in het geheel niet wist, hoe groot haar toorn wel kon zijn, toen zij vernamen, dat het groote geheim, waarvan het lot van haar geslacht afhing, onherroepelijk verloren gegaan kon zijn.

Toen zag ik, dat zij, die het voorzitterschap had, iets mededeelde aan den Sagothischen tolk – zonder twijfel iets, dat aan mij moest worden overgebracht en dat een waarschuwing zou behelzen omtrent het lot, dat me wachtte. Eén ding had ik vast besloten: als zij Dian niet wilden loslaten, dan zou ik met mijn arsenaaltje op Phutra losbarsten. Alleen zou ik zelfs de vrijheid kunnen

hernemen en als ik te weten kon komen, waar Dian gevangen gehouden werd, dan zou het wel de moeite waard zijn, te trachten, haar te bevrijden. In mijn gedachten werd ik door den tolk gestoord.

„De machtige Maharen,” zei hij, „zijn niet in staat, uw verklaring, dat het document verloren is, overeen te brengen met het feit, dat ge een renbode gezonden hebt, om het haar te brengen. Zij wenschen te hooren, of ge de waarheid zoo spoedig vergeten hebt, of er niets van af weet.” –

„Ik heb geen document gezonden,” riep ik uit. „Vraag haar, wat ze bedoelen.” –

„Zij zeggen,” vervolgde hij, na even met de Mahar gesproken te hebben, dat even vóór ge Phutra bereikt hebt, Hooja de Sluwe is gekomen met het groote geheim. Hij zei, dat ge hem er mee vooruit hadt gezonden, met het verzoek het af te geven en met het meisje naar Sari, waar ge hem zoudt afwachten, terug te keeren.” –

„Dian!” bracht ik met moeite uit. „Hebben de Maharen Dian aan Hooja overgegeven?” –

„Ja zeker,” antwoordde hij. „Wat doet het er toe? Ze is maar een gilak,” – zooals jij of ik zou zeggen. „Ze is maar een koe.” –

HOOFDSTUK VI.

Een Hangende Wereld.

De Maharen lieten me los, zooals ze beloofd hadden, maar met het gestreng bevel, nooit meer in Phutra of eenig andere stad der Maharen te komen. Bovendien maakten ze het mij heel duidelijk, dat ze me als een gevaarlijk schepsel beschouwden en dat, nu de rekening vereffend was, voor zoo verre het de verplichtingen aan mij betrof, ze nu eigenlijk een rijken buit vonden. Mocht ik haar ooit weer in handen vallen, zoo werd me te kennen gegeven, dan zou het slecht met me afloopen. Ze wilden me niet zeggen, in welke richting Hooja met Dian vertrokken was, dus verliet ik Phutra vol bitterheid tegen de Maharen en woede jegens den Sluwe, die me nogmaals van mijn grootsten schat beroofd had.

Eerst dacht ik er over, terstond naar Anoroc terug te keeren, maar ik bedacht me en ging naar Sari, daar ik gevoelde, dat Hooja ergens in die richting reizen moest, daar zijn eigen land dien kant uit lag.

Over mijn tocht naar Sari is het slechts noodig te zeggen, dat hij vol was van de gewone opwinding en avonturen, die in verband staan met elken tocht over den bodem van

het woeste Pellucidar. Evenwel werden de gevaren zeer verkleind door mijn bewapening. Dikwijls vroeg ik me af, hoe het kwam, dat ik nog leefde na mijn eerste tien jaren in de binnenwereld, toen ik naakt en zeer primitief gewapend, groote gebieden van deze door wilde beesten verpeste oppervlakte, doorkruist had.

Met behulp van mijn kaart, die ik zorgvuldig had bijgehouden gedurende mijn marsch met de Sagothen, toen wij het groote geheim gingen zoeken, kwam ik eindelijk in Sari aan. Toen ik het hooge plateau bereikte, waar de voornaamste stam der Sarianen haar holwoningen heeft, zetten degenen, die me het eerst zagen, een geweldige keel op.

Als wespen uit hun nesten stroomden de behaarde krijgers uit hun holen. De bogen met de vergiftige pijlen, die ik hen zelf had leeren maken en gebruiken, werden tegen me opgeheven. Zwaarden van geplet ijzer – ook één van mijn nieuwicheden – bedreigden me, toen de horde onder luide kreten, op me afkwam.

Het was een kritiek oogenblik. Vóór ik herkend werd, kon ik dood zijn. Het bleek, dat sedert mijn vertrek alles, wat ook maar leek op een samengaan der verschillende stammen, was weggevaagd en dat mijn volk was teruggekeerd tot hun vroeger gevoel van haat en wantrouwen jegens alle vreemden. Mijn kleeding moet hun ook vreemd zijn voorgekomen, want ze hadden nog nooit een man in khaki en beenwindsels gezien.

Ik zette mijn geweer tegen mijn lichaam en hief beide handen op. Het was het vredesteeken, dat overal op de oppervlakte van Pellucidar herkend wordt. De aanvallende krijgers stonden stil en namen me in oogenschouw.

Ik zocht naar mijn vriend Ghak den Behaarde, den koning van Sari, en het duurde niet lang, of ik zag hem in de verte aankomen. Welk een geluk, die machtige, behaarde gestalte weer te zien! Een vriend was Ghak – een vriend, waaraan men wat had; en het was al een poosje geleden, sedert ik een vriend ontmoet had.

Met zijn schouders baande hij zich een weg door de bende krijgers en het machtige opperhoofd naderde me. Er lag een uitdrukking van bevreemding over zijn mooie trekken. Hij legde den afstand tusschen de krijgers en mij af en bleef vóór me staan.

Ik sprak niet. Ik glimlachte zelfs niet. Ik wilde zien, of Ghak, mijn eerste luitenant, me zou herkennen. Eenigen tijd stond hij me daar aandachtig aan te kijken. Zijn oogen aanschouwden mijn grooten helm, mijn khaki jas, mijn koppels met patronen, de twee revolvers, die op mijn heupen bengelden, het groote geweer, dat tegen mijn lichaam steunde. Nog stond ik met mijn handen boven mijn hoofd. Hij bestudeerde mijn beenwindsels en mijn sterke, bruinleeren schoenen – die nu wel een beetje te lijden hadden gehad. Toen keek hij nogmaals naar mijn gezicht. Toen zijn blik daar eenige oogenblikken bleef rusten, zag ik herkenning, vermengd met ontzag, over zijn gezicht glijden.

Zonder een woord te spreken, nam hij één van mijn handen, zonk op één knie neer en bracht mijn vingers aan zijn lippen. Perry had hem dit kunstje geleerd en nooit bracht de meest beschaafde hoveling van alle hoven van Europa dit kleine bewijs van eer met grootere gratie en waardigheid.

Snel hief ik Ghak op en drukte zijn beide handen in de

mijne. Ik geloof, dat er toen tranen in mijn oogen moeten zijn geweest – ik weet, dat mijn gemoed te vol was voor woorden. De koning van Sari wendde zich tot zijn krijgers.

„Onze keizer is teruggekomen,” – kondigde hij aan. „Komt hier en –” –

Maar hij kwam niet verder, want de kreten, die losbarstten uit de kelen der wilden, zouden zelfs de stem des hemels verdoofd hebben. Nooit had ik vermoed, wat hun gevoelens jegens mij waren. Toen ze zich om me verdrongen, bijna vechtend om mij de hand te kussen, zag ik weer het vizioen van het keizerrijk, dat ik voor altijd uitgevaagd had gewaand.

Met zulke menschen kon ik een wereld overwinnen. Met zulke menschen *zou* ik er een overwinnen. Als de Sarianen me getrouw waren gebleven, dan zouden ook de Amozieten me nog trouw zijn, en de Kalianen en de Suvianen en al de groote stammen, die het verbond gevormd hadden, waardoor het menschdom in Pellucidar bevrijd zou worden.

Perry was veilig bij de Mezops; ik was veilig bij de Sarianen. Als Dian nu ook maar veilig bij me was, dan zou de toekomst er werkelijk helder hebben uitgezien.

Het duurde niet lang, of ik had Ghak een korte schets gegeven van alles, wat me overkomen was, sedert ik Pellucidar verliet, en ik vertelde hem, dat ik Dian moest vinden, wat voor mij op dat oogenblik nog van grooter belang was, dan het geheele keizerrijk.

Toen ik hem zei, dat Hooja haar gestolen had, stampvoette hij van woede.

„Het is altijd de Sluwe!” riep hij uit. „Het was Hooja, die de eerste moeilijkheden tusschen u en de Schoone veroorzaakte.

Het was Hooja, die ons bedroog en bijna maakte, dat we weer gevat werden door de Sagothen, toen we uit Phutra ontsnapten.

Het was Hooja, die u misleidde en een Mahar in de plaats van Dian stelde, toen ge de terugreis naar uw eigen wereld gingt ondernemen.

Het was Hooja, die intrigeerde en loog, totdat hij de koninkrijken tegen elkander opgehitst en het verbond vernietigd had.

Toen we hem in onze macht hadden, waren we dwaas genoeg, hem te laten leven. Een volgenden keer –” –

Ghak behoefde zijn zin niet te voltooien.

„Hij is nu een machtig vijand geworden,” – antwoordde ik. „Dat hij op een of andere manier samenwerkt met de Maharen, blijkt uit de familiariteit in zijn houding jegens de Sagothen, die me begeleidden, om het groote geheim te zoeken, want het moet Hooja geweest zijn, die ik met hen zag praten, vlak voordat we het dal bereikten. Zonder twijfel vertelden ze hem van ons zoeken en haastte hij zich voor ons uit, ontdekte het hol en stal het document. Maar al te zeer verdient hij die betiteling van „de Sluwe”.” –

Met Ghak en zijn hoofdmannen beraadslaagde ik veelvuldig. Het gevolg hiervan was het besluit, ons zoeken naar Dian te vereenigen met een poging, om het verbrokkelde rijk weer op te bouwen. Tot dit doel werden twintig krijgers twee aan twee naar de voornaamste koninkrijken afgezonden, met de opdracht, om alles in het werk te stellen, ten einde de verblijfplaats van Hooja en Dian te ontdekken, terwijl zij zich kweten van hun boodschap aan de opperhoofden, tot wie ze gezonden werden.

Ghak zou thuis blijven, om de verschillende delegaties,

die we uitnodigden, voor de zaken van het verbond naar Sari te komen, te ontvangen. Vier honderd krijgers werden naar Anoroc gezonden, om Perry en den inhoud van onze machine te halen en naar het kapitaal van het keizerrijk te brengen, daar dit tevens de voornaamste kolonie der Sarianen was.

Eerst was de bedoeling, dat ik in Sari zou blijven, opdat ik bij het eerste bericht van het vinden van Dian vertrekken zou, maar ik vond het werkeloos blijven bij mijn kwellende zorg omtrent het welzijn mijner gezellin zóó ondragelijk, dat ik, nadat de verschillende partijen hun zendingen gingen volbrengen, er naar hunkerde, om een werkend aandeel in het zoeken te nemen.

Nadat ik voor de tweede maal geslapen had, na het vertrek der krijgers, zoo herinner ik mij, ging ik naar Ghak met de bekentenis, dat ik het ondragelijke verlangen, om persoonlijk het spoor mijner verloren liefde te vinden, niet meer kon uithouden.

Ghak trachtte, me hiervan te doen afzien, hoewel ik wel wist, dat hij me in zijn hart gelijk gaf, dat ik weg wilde en zelf wenschte te handelen. Terwijl we hierover stonden te argumenteeren, kwam er een vreemde met de handen boven zijn hoofd het dorp in. Oogenblikkelijk werd hij door krijgers omringd en voor Ghak gebracht.

De kerel was het type van een holbewoner – kort en dik, gespierd en behaard; een type, dat ik nog niet eerder gezien had. Evenals die van al de oermenschen van Pellucidar, waren zijn trekken goed en regelmatig. Zijn wapenen bestonden uit een steenen bijl, een mes en een zwaren, houten knuppel. Zijn huid was heel blank.

„Wie zijt ge?” – vroeg Ghak, „en vanwaar komt ge?” –

„Ik ben Kolk, de zoon van Goork, die het opperhoofd van de Thurianen is,” antwoordde de vreemdeling. „Uit Thuria ben ik gekomen, om het land van Amoz te zoeken, waar Dacor de Sterke woont, die mijn zuster Canda de Bevallige heeft gestolen, om haar tot zijn vrouw te maken.

Wij, uit Thuria, hebben van een groot opperhoofd gehoord, dat vele stammen vereenigd heeft en mijn vader heeft mij naar Dacor gezonden, om te vernemen, of deze verhalen waarheid bevatten, en zoo ja, de diensten van Thuria aan te bieden aan hem, dien we keizer hebben hooren noemen.” –

„De verhalen zijn waar,” antwoordde Ghak „en hier is de keizer, van wien ge gehoord hebt. Ge behoeft niet verder te reizen.” –

Kolk was ten hoogste verblijd. Hij vertelde ons veel van de wondervolle middelen, waarover Thuria, het Land der Ontzagwekkende Schaduw, beschikt, en over zijn langen tocht, om Amoz te zoeken.

„En waarom,” vroeg ik „wenscht Goork, uw vader, zijn koninkrijk aan het keizerrijk te verbinden?” –

„Er zijn twee redenen,” antwoordde de jonge man. „Steeds hebben de Maharen, die wonen achter de Sidi-vlakten, welke aan den rand van het Land der Ontzagwekkende Schaduw liggen, een zware schatting van ons volk geeischt en zij dwingen ze tot levenslange slavernij, of mesten ze vet voor hun feesten. Wij hebben gehoord, dat de groote keizer met goed gevolg de Maharen bestrijdt, die wij ook zoo gaarne bevechten zouden.

Nu is er kort geleden nog iets anders bij gekomen. Op het groote eiland dat in de Sojar Az ligt, slechts op korten afstand van onze kust, heeft een boosaardig man een

grootte bende uitgestooten krijgers van alle stammen verzameld. Daaronder bevinden zich zelfs vele Sagothen, die door de Maharen gezonden zijn, om den Boosaardige te helpen.

Deze bende doet invallen in onze dorpen en neemt steeds in omvang en kracht toe, want de Maharen verzekeren de vrijheid aan elken harer manlijke gevangenen, die beloven wil, met deze bende tegen de vijanden der Maharen te vechten. Het is het doel der Maharen, op deze wijze een leger te vormen uit de onzen, om den groei en de bedreiging te niet te doen van het nieuwe keizerrijk, waarover ik inlichtingen kom inwinnen. Dit alles hebben we vernomen van één onzer krijgers, die had voorgewend, het met deze bende eens te zijn, maar bij de eerste gelegenheid ontsnapt was.” –

„Wie zou die man kunnen zijn?” – vroeg ik aan Ghak, „die zulk een afschuwelijke beweging op touw zet tegen de zijnen?”

–

„Zijn naam is Hooja,” – sprak Kolk in antwoord op mijn vraag.

Ghak en ik zagen elkander aan. Er lag een uitdrukking van verlichting op zijn gezicht en ik weet, dat mijn hart sterk bonsde. Eindelijk hadden we een tastbare aanwijzing omtrent de verblijfplaats van Hooja – en met die aanwijzing tevens een gids.

Maar toen ik dit onderwerp bij Kolk op het tapijt bracht, had deze tegenwerpingen te maken. Hij had een langen weg afgelegd – zoo zei hij – om zijn zuster te bezoeken en een onderhoud met Dacor te hebben. Bovendien had hij instructies van zijn vader, die hij niet licht verwaarloozen zou. Toch zou hij met me teruggaan en me

den weg wijzen naar het eiland aan de Thuriaansche kust, als we zodoende iets konden volbrengen.

„Maar dat kunnen we niet” – drong hij aan. „Hooja is machtig. Hij heeft duizenden krijgers. Hij behoeft slechts een beroep te doen op zijn Maharen-bondgenooten, om een ontelbare horde Sagotheren te krijgen, die op zijn bevel alles tegen zijn menselijke tegenstanders zullen ondernemen.

Laten we wachten, totdat ge een gelijke horde kunt verzamelen uit de koninkrijken van uw verbond. Dan kunnen we tegen Hooja optrekken met eenige kans op succes.

Maar eerst moet u hem naar het vasteland lokken, want wie van u weet, hoe de vreemde dingen samen te stellen, die Hooja en zijn bende heen en weer dragen op het water?

Wij zijn geen eilandbevolking. Wij gaan niet op het water. Wij weten niets van die dingen.” –

Ik kon hem er niet toe overhalen, meer te doen, dan me den weg te wijzen. Ik liet hem mijn kaart zien, die nu een groot grondgebied bevatte van Anoroc in het oosten naar Sari in het westen, en van de rivier ten zuiden van de Bergen van de Wolken naar Amoz in het noorden. Zoodra ik hem dit had uitgelegd, trok hij met zijn vinger een lijn, waarmee hij een zeekust aanwees, die ver naar het westen liep en ten zuiden van Sari, benevens een grooten cirkel, die, zooals hij zei, den omvang van het Land der Ontzagwekkende Schaduw aanwees, waarin Thuria lag.

De schaduw strekte zich ten zuidoosten van de kust uit over de zee, halverwege tot een groot eiland, dat volgens hem de zetel van Hooja's verraderlijke regeering

was. Het eiland zelf lag in het licht van de middagzon. Ten noordwesten van de kust en een gedeelte omvattend van Thuria, lagen de Lidi-vlakten, op welker noordwestelijken rand de Maharenstad lag, die zulk een zware schatting eischte van de Thurianen.

Zoo bevond dat ongelukkige volk zich dus tusschen twee vuren, met Hooja aan de eene zijde en de Maharen aan de andere. Het verwonderde me niets, dat ze een bede om hulp uitzonden.

Hoewel Ghak en Kolk beiden trachtten, me van mijn plan af te brengen, was ik vast besloten, er terstond op uit te trekken, en ik wachtte dan ook niet langer, dan noodig was, om een copie van mijn kaart te maken, die aan Perry moest worden gegeven, zoodat hij de aantekeningen, die hij sedert onze scheiding gemaakt had, er op zou kunnen aanbrengen. Ook liet ik een brief voor hem achter, waarin ik, behalve andere dingen, de theorie verkondigde, dat de Sojar Az, of Groote Zee, waarvan Kolk zei, dat ze zich ten oosten van Thuria uitstreckte, misschien wel dezelfde oceaan kon zijn, als die, welke zich om het zuidelijk uiteinde van een vasteland boog en dan noordwaarts langs de kust tegenover Phutra liep, om zijn water te vermengen met de enorme golf, waaraan Sari, Amoz en Greenwich lagen.

Tegen deze mogelijkheid in, drong ik er op aan, dat hij zich zou haasten, om een uit kleine zeilscheepjes bestaande vloot te bouwen, die we zouden kunnen gebruiken, zoo het me onmogelijk mocht zijn, Hooja's horde over te halen, om naar het vasteland te komen.

Ik vertelde Ghak, wat ik geschreven had en stelde voor, dat zoodra hij kon, hij nieuwe verdragen zou sluiten met

verschillende koninkrijken van het geheele Rijk en een leger verzamelen en naar Thuria optrekken – dit natuurlijk, in geval ik niet door een of andere reden werd vastgehouden.

Kolk gaf me een bewijs voor zijn vader – een *lidi*, of lastdier, ruw gekrast op een stuk been, en onder den *lidi* een man en een bloem; misschien allemaal heel gebrekkig gedaan, maar niettemin niet zonder uitwerking, zooals ik zeer goed wist door mijn jarenlang verblijf te midden der oerbewoners van Pellucidar.

De *lidi* is het lastdier van den stam der Thurianen; de man en de bloem hadden, in de combinatie, waarin ze zich vertoonden, een dubbele beteekenis, daar ze niet alleen de boodschap vormden, dat de bringer met vredelievende bedoelingen kwam, maar tevens Kolk's onderteekening vertegenwoordigden.

Zoo ging ik dus met mijn geloofsbrieven en arsenaaltje alleen op weg, om het liefste meisje, dat in deze wereld, of die van jou bestaat, te zoeken.

Kolk gaf me duidelijke aanwijzingen, hoewel ik niet geloof, dat ik met mijn kaart had kunnen verdwalen. Eigenlijk had ik de kaart in het geheel niet nodig, daar het voornaamste herkenningsteeken van de eerste helft mijner reis, een reusachtige bergpiek, uit Sari duidelijk zichtbaar was, al lag hij ook op een afstand van meer dan honderd mijlen.

Aan den zuidelijken voet van dezen berg ontstond een rivier en deze stroomde in westelijke richting, terwijl zij ten slotte zich zuidwaarts wendde en ongeveer veertig mijlen ten noord-oosten van Thuria in de Sojar Az viel. Alles, wat me te doen stond, was, deze rivier tot aan de

zee te volgen en dan verder de kust van Thuria.

Twee honderd veertig mijlen woeste bergen en oerwouden, valleien zonder eenige wegen, rivieren zonder naam, doodelijke moerassen en woestenijen lagen vóór me, toch was ik nooit verlangender geweest naar een avontuur, dan nu, want nooit had er meer afgehangen van spoed en welslagen.

Ik weet niet, hoeveel tijd ik voor die reis gebruikte, en al de verschillende wonderen, welke elke nieuwe marsch voor me ontvouwde, werden slechts ten deele door me op prijs gesteld, want mijn geest en mijn hart waren van één enkel beeld vervuld – dat van een volmaakt meisje, wier groote, donkere oogen moedig de wereld in keken uit een omlijsting van gitzwart haar.

Pas toen ik de hoogste piek voorbij was en de rivier gevonden had, ontdekten mijn oogen de hangende wereld, den kleinen satelliet, die boven de oppervlakte van Pellucidar hangt en zijn eeuwige schaduw altijd precies op dezelfde plaats werpt – het gebied, dat hier bekend is als het Land der Ontzagwekkende Schaduw, waarin de stam van Thuria woont.

Van den afstand en de hoogte, waar ik stond, vertoonde de Pellucidariaansche middagmaan zich half in zonneschijn en half in de schaduw, terwijl vlak er onder de ronde, donkere plek van Pellucidar, waar de zon nooit geschenen heeft, duidelijk zichtbaar was. Vanwaar ik stond, scheen de maan zóó laag boven den grond te hangen, dat het leek, of ze hem aanraakte; maar later bemerkte ik, dat ze een mijl boven de oppervlakte drijft – wat toch ook al een zeer korte afstand is voor een maan.

Toen ik de rivier stroomafwaarts volgde, verloor ik die

kleine planeet al spoedig uit het oog, daar ik de doolhoven van een geweldig bosch betrad. Geruimen tijd bleef ze voor mijn oog verborgen – tenminste gedurende verscheidene marschen. Doch toen de rivier me naar de zee voerde, of liever, vlak voordat ik de zee bereikte, werd de lucht plotseling bewolkt en de grootte en de weelderigheid van den plantengroei verdwenen als bij tooverslag – alsof een machtige hand een streep over de aarde had getrokken en alsof er gezegd was:

„Aan deze zijde zullen de boomen en de struiken, de grassoorten en de bloemen tieren in een overvloed van rijke kleuren, in reusachtige afmetingen en verbijsterende aantallen; en aan deze zijde zullen zij zijn als dwergen, bleek en schaarsch.” –

Terstond keek ik op, want wolken komen in Pellucidar zóó weinig voor – eigenlijk zijn ze onbekend, behalve boven de allerhoogste bergketens – dat ik er even van schrikte, de zon als weggevaagd te vinden. Het duurde evenwel niet lang, of ik besepte de oorzaak van de schaduw.

Boven me hing een andere wereld. Ik kon haar bergen en valleien, zeeën, meren en rivieren zien, haar breedte, met gras begroeide vlakten en dichte wouden. Maar de afstand was te groot en de schaduw van de onderzijde te diep, dan dat ik eenige beweging als van dierlijk leven had kunnen onderscheiden.

Dadelijk werd er een groote nieuwsgierigheid in me wakker. De vragen, die het zien van deze zich zoo tergend dicht bij me bevindende planeet opriep, waren talrijk en niet te beantwoorden.

Was ze bewoond?

Zoo ja – door welke soort en vorm van schepselen?

Waren haar bewoners naar verhouding even klein als hun kleine wereld, of waren ze zonder eenige evenredigheid zoo kolossaal, als de mindere aantrekking der zwaartekracht op de oppervlakte van hun globe hun kon toestaan, te zijn?

Terwijl ik zoo stond te kijken, zag ik, dat de planeet om een as draaide, die evenwijdig lag met de oppervlakte van Pellucidar, zoodat gedurende elke wenteling haar gansche oppervlakte eenmaal vertoond werd aan de wereld daar beneden en eenmaal baadde in de hitte van de groote zon daarboven. De kleine wereld had, wat Pellucidar niet hebben kon – een dag en nacht en – de grootste weldaad voor een in de buitenwereld geborene – den tijd.

Hier zag ik een mogelijkheid, om den tijd aan Pellucidar te geven door deze machtige klok, die zich zonder ophouden in de lucht omwentelde, te gebruiken, om het verloop der uren voor de aarde daar beneden aan te teekenen. Hier moest een observatorium gesticht worden, vanwaar iederen dag door middel van draadlooze telegraphie de juiste tijd naar alle hoeken van het rijk zou kunnen worden geseind. Dat deze tijd gemakkelijk te meten zou zijn, daaraan twijfelde ik niet, aangezien de herkenningstekens op het ondervlak van den satelliet zóó duidelijk waren, dat het enkel noodig zou zijn, een eenvoudig instrument op te stellen en het oogenblik, waarop een bepaald teeken over het instrument voorbij ging, aan te teekenen.

Maar het was toen niet de tijd, om te droomen; ik moest mijn geest geheel wijden aan het doel mijner reis. Dus haastte ik me voort onder de groote schaduw. Naar-

mate ik vorderde, moest ik wel den veranderden aard van den plantengroei en het verbleeken der tinten opmerken.

De rivier voerde me over een korten afstand in de schaduw, eer zij zich in den Sojar Az stortte. Toen ging ik verder in zuidelijke richting langs de kust, naar het dorp Thuria, waar ik hoopte, Goork te vinden, om hem mijn geloofsbrieven te overhandigen.

Ik was nog niet ver van de rivier af, of ik bespeurde op eenigen afstand in de zee een groot eiland. Dit, zoo dacht ik, moest de sterke vesting van Hooja zijn en ik twijfelde er niet aan, of op dat oogenblik moest Dian zich daarbinnen bevinden.

De weg was buitengewoon moeilijk, daar ik, kort nadat ik de rivier verliet, hooge klippen op mijn pad vond, met tallooze lange, nauwe fjorden, die me dwongen, een belangrijken omweg te maken. Zooals de kraai vliegt, is het ongeveer twintig mijlen van den mond der rivier naar Thuria, maar vóór ik de helft daarvan had afgelegd, was ik doodop. Op den rotsachtigen bodem was geen enkele mij bekende vrucht of eetbare plant te vinden, en het zou me, wat voeding betreft, slecht gegaan zijn, als niet juist een haas, bijna onder mijn neus, uit zijn leger gesprongen was.

Ik had pijl en boog bij me, om mijn ammunitie te sparen, maar het diertje was zóó vlug, dat ik niet den tijd had, om een pijl in te stellen en te trekken. Mijn middagmaal was al honderd meter weg en rende als de spreekwoordelijke vleermuis, tot ik het met mijn revolver raakte. Het was een mooi schot, en daar een goed middagmaal er het gevolg van was, kon ik tevreden over mezelf zijn.

Nadat ik gegeten had, ging ik liggen slapen. Toen ik wakker werd, was ik lang niet zoo tevreden, want nauwelijks opende ik mijn oogen, of ik bemerkte op nog geen honderd meter afstand een troep van ongeveer twintig hongerige, kolossale wolfshonden – die wezens, die Perry maar met alle geweld hyaenodons wilde noemen – en bijna gelijktijdig ontdekte ik, dat terwijl ik sliep, mijn revolver, mijn boog en pijlen, en mijn mes me ontstolen waren.

En de troep wolven maakte zich gereed, me te bespringen.

HOOFDSTUK VII.

Van de eene Moeilijkheid in de andere.

Ik heb nooit veel van een hardlooper gehad; ik heb het land aan hard loopen. Maar als ooit een snelrijder al de records der wereld tot gruis brak, dan was ik dat, toen ik dien dag vluchtte voor de afschuwelijke beesten, langs de enge klip tusschen twee fjorden naar de Sojar Az. Juist toen ik den rand van de klip bereikte, was het voorste beest me op de hielen. Hij sprong en sloot zijn massieve kaken op mijn schouder.

Het gewicht van zijn springend lichaam, gevoegd bij dat van het mijne, maakte, dat we beiden over de klip vlogen. Het was een vreeselijke val. De klip was bijna loodrecht. Aan den voet brak de zee tegen een harden rotswand.

Bij het dalen stieten we eenmaal tegen de klip en stortten toen in het zoute water. Bij de aanraking van het water liet de hyaenodon zijn greep van mijn schouder los.

Toen ik proestend aan de oppervlakte kwam, keek ik rond naar iets, waaraan ik me met hand of voet kon vastgrijpen, om even tot rust en op krachten te komen. De

klip zelf bood me niets van dien aard aan, dus zwom ik naar den mond van het fjord.

Aan het andere einde kon ik zien, dat door uitholling het water genoeg steenen naar beneden gespoeld had, om een nauw streepje kust te vormen. Met alle kracht zwom ik daarheen. Ik keek niet eens om, daar elke onnoodige beweging bij het zwemmen zooveel van iemands uithoudingsvermogen en spoed eischt. Pas toen ik me goed en wel op de kust geheschen had, wendde ik mijn blik terug naar de zee, om den hyaenodon te zoeken. Hij zwom langzaam en blijkbaar met veel pijn naar het strand, waarop ik stond.

Langen tijd sloeg ik hem gade, en vroeg me af, waarom zulk een dier, dat aan de honden verwant was, niet beter zwom. Toen hij nader kwam, bemerkte ik, dat hij snel zijn krachten verloor. Ik had een handvol steenen verzameld, om klaar te zijn voor den aanval, zoodra hij landde, maar die liet ik weer dadelijk vallen. Het was duidelijk, dat het beest òf niet kon zwemmen, òf ernstig gewond was, want hij kwam nu niet eens meer vooruit. Met groote moeite hield hij den kop boven water.

Hij was niet meer, dan vijftig meter van de kust, toen hij zonk. Ik keek naar de plek, waar hij verdwenen was en zag vlak daarop zijn kop weer verschijnen. De uitdrukking van stomme ellende in zijn oogen raakte een snaar aan in mijn borst, want ik houd veel van honden. Ik vergat, dat hij een bloeddorstig, primitief wolfwezen was – een menscheneter, een plaag, en een verschrikking. Ik zag enkel de droevige oogen, die me aankeken als Raja, mijn doode collie van de buitenwereld.

Ik gunde me niet den tijd, om te overwegen. In andere

woorden: ik gunde me niet den tijd, om na te denken, zooals ik geloof, dat menschen doen, die iets uitrichten – in tegenstelling met degenen, die veel denken en niets doen. In plaats daarvan sprong ik in het water en zwom naar het verdrinkende dier. Eerst liet hij bij mijn nadering de tanden zien, maar juist, toen ik hem bereikte, zonk hij voor de tweede maal, dus moest ik duiken, om hem te pakken.

Ik greep hem bij zijn nekvel, en hoewel hij zoo zwaar was als een Shetlandsche pony, slaagde ik er toch in, hem op de kust te trekken en hem goed en wel op het strand te krijgen. Hier bemerkte ik, dat één van zijn voorpooten gebroken was – dat moest gebeurd zijn bij den val tegen den klipwand.

Hij dacht er niet meer over, te vechten, zoodat, toen ik wat takjes van de in hun groei belemmerde boompjes, die in de spleten der klippen groeiden, verzameld had en weer bij hem terugkeerde, hij me toestond, zijn gebroken poot te zetten en te spalken. Ik moest een stuk van mijn hemd aan flarden scheuren, om aan een verband te komen. Eindelijk was ik klaar. Toen streelde ik den woesten kop en praatte tegen het beest in den menschen-en-hondentaal, die je wel kent, als je ooit een hond hebt bezeten en van hem hield.

Zoodra hij weer in orde is, dacht ik, zal hij me waarschijnlijk aanvallen en trachten, me te verslinden en om me daarop te wapenen, verzamelde ik een hoop rotsblokken en ging aan het werk, om een steenen mes te vervaardigen.

We zaten opgesloten aan den ingang van dat fjord, net zoo zeker, alsof we ons achter gevangenistralies bevonden.

Vóór ons strekte zich de Sojar Az uit en verder verhieven zich overal om ons heen die niet te beklimmen klippen.

Gelukkig kabbelde een klein beekje langs den rotsachtigen wand naar beneden en voorzag ons ruimschoots van zoet water – ik zorgde er voor, dat er steeds iets van in een kolossale, komvormige schelp, die in grooten getale tusschen de steenen te vinden waren, naast den hyaenodon stond.

Als voedsel gebruikten we schaaldieren en nu en dan een vogel, dien ik met een steen trof, want mijn langdurige oefening als werper op school en aan de universiteit had van mij een uitstekend schutter gemaakt met een door de hand geworpen projectiel.

Het duurde niet lang, of de poot van den hyaenodon was genoegzaam hersteld, om hem toe te staan, overeind te komen en op drie pooten rond te hinken.

Ik zal nooit vergeten, met welk een gespannen aandacht ik die eerste poging gadesloeg. Vlak bij mijn hand lag een hoop rotsblokken. Langzaam kwam het beest op zijn drie goede pooten te staan. Hij rekte zich, boog zijn kop, dronk wat water uit de schelp naast hem, draaide zich om, keek me aan en hinkte toen naar de klippen.

Driemaal bewoog hij zich over de geheele uitgestrektheid van onze gevangenis; ik denk, dat hij naar een gaatje zocht, waardoor hij kon ontsnappen, maar toen hij dat niet vond, keerde hij terug in mijn richting. Langzaam kwam hij vlak bij me, snuffelde aan mijn schoenen, mijn beenwindsels, mijn handen, hinkte toen iets verder en ging weer liggen.

Nu hij in staat was, zich weer te bewegen, was ik niet

heel zeker van het verstandige van mijn impulsieve genade.

Hoe zou ik kunnen slapen, terwijl dat bloeddorstige wezen binnen de enge grenzen van onze gevangenis maraudeerde?

Zoo ik mijn oogen sloot, zou het misschien zijn, om ze weer te openen en die geweldige tanden in mijn keel te voelen. Op zijn zachtst gesproken: ik was niet erg op mijn gemak.

Ik had te veel ervaring van stomme dieren gehad, om te veel te vertrouwen op eenig gevoel van dankbaarheid, dat hun mogelijk door sentimenteële en onervaren menschen wordt toegekend. Ik geloof, dat sommige dieren hun meester liefhebben, maar ik twijfel er aan, of hun genegenheid het gevolg is van dankbaarheid – een karaktertrek, die zoo zeldzaam voorkomt, dat hij slechts nu en dan in de schijnbaar onzelfzuchtige daden van den mensch zelf te vinden is.

Maar eindelijk moest ik wel slapen. De vermoeide natuur liet zich niet meer afschepen. Ik viel doodeenvoudig, of ik het wilde of niet, in slaap, terwijl naar de zee zat uit te kijken. Sedert mijn onderdompeling in zee was ik niets op mijn gemak geweest, want hoewel ik halverwege het eiland de zon op het water kon zien en ook op het eiland zelf, werden wij door geen enkelen zonnestraal beroerd. We bevonden ons midden in het Land van de Ontzagwekkende Schaduw. Voortdurend heerschte er een half-warme atmosfeer, maar kleeren droogden slechts langzaam. Zoo kwam het, dat ik door gebrek aan rust en groot, fysiek ongemak eindelijk toegaf aan de eischen der natuur en in een diepen slaap viel.

Met schrik werd ik wakker, want er lag een zwaar lichaam op me. Mijn eerste gedachte was, dat de hyaenodon me ten slotte was aangevallen, maar toen ik de oogen opende en worstelde, om op te staan, zag ik, dat een man schrijlings op me zat en dat drie anderen zich vlak boven hem over me bogen.

Ik ben geen zwakkeling – en ben dit ook nooit geweest. Mijn ervaring in het harde leven in de binnenste wereld heeft mijn spieren tot staal gemaakt. Zelfs zulke reuzen als Ghak de Behaarde hebben mijn kracht geprezen; maar daaraan paart zich een andere hoedanigheid, die zij missen – stilte.

De man op me hield me op onhandige wijze neergedrukt, en liet me allerlei kansen – ik draalde niet, om van één daarvan gebruik te maken, zoodat, nog bijna voordat de kerel wist, dat ik wakker was, ik overeind stond met mijn armen over zijn schouders en om zijn middel en ik hem met geweld over mijn hoofd had gesmeten naar de keien van het strand, waar hij doodstil bleef liggen.

Op het oogenblik, dat ik opstond, had ik den hyaenodon zien slapen naast een rotsblok op eenigen afstand. Hij gelek in kleur zóó sterk op de rots, dat hij ternauwernood te onderscheiden was. Waarschijnlijk hadden de nieuwaangekomen hem niet gezien.

Ik had me nauwelijks van den ééne bevrijd, of de andere drie tegenstanders vielen me aan. Zij deden dit nu niet in stilte, maar met woeste kreten, waarmee ze een fout begingen. Het feit, dat ze me niet met wapenen aanvielen, overtuigde me er van, dat ze me levend in handen wenschten te krijgen, maar ik vocht zoo wanhopig,

alsof de dood me terstond en zonder genade wachtte.

De strijd was kort, want nauwelijks had hun eerste woeste kreet door het rotsachtige fjord weerklonken, en hadden ze me ingesloten, of een harige massa stortte zich in duivelsche woede te midden van ons.

Het was de hyaenodon.

In een oogenblik had hij één van de mannen neergetrokken en met één enkel kopschudden, zooals een terrier dit doet, zijn nek gebroken. Toen viel hij er weer een aan. In hun pogingen, om den wolfshond meester te worden, vergaten de wilden mij geheel, en gaven me daardoor een oogenblik de gelegenheid, om een mes uit den gordel van dengene, die het eerst gevallen was, te trekken en er ook één voor mijn rekening te nemen. Bijna gelijktijdig rukte de hyaenodon den overgebleven vijand neer en vermorselde zijn schedel met een enkelen beet van zijn geweldige kaken.

De strijd was gedaan – tenzij het beest mij ook als prooi beschouwde. Ik wachtte, klaar, om hem met mes en knuppel, dien ik eveneens aan een verslagen vijand ontnomen had, te ontvangen. Maar hij schonk mij verder geen aandacht, en begon in plaats daarvan één van de lichamen te verorberen.

Het heest was maar weinig belemmerd door zijn gespalkten poot; maar toen hij gegeten had, ging hij liggen en begon aan het verband te knagen. Ik zat op eenigen afstand schaaldieren te eten, waarvan ik, tusschen twee haakjes, schoon genoeg kreeg.

Na een poosje stond de hyaenodon op en kwam naar me toe. Ik bewoog me niet. Hij bleef voor me staan, hief vastberaden zijn verbonden poot op en klauwde aan mijn

knie. Deze handelwijze was even begrijpelijk als woorden – hij wilde, dat het verband weggenomen zou worden.

Ik nam den grooten poot in één hand en met de andere maakte ik het verband los en wond het af; trok de spalken weg en betastte het gekwetste lichaamsdeel. Zoover als ik kon beoordeelen, was het been volkomen aangegroeid. Het gewricht was stijf; toen ik het iets boog, kreunde het beest, maar hij gromde niet en probeerde ook niet, los te komen. Heel langzaam en zacht wreef ik het gewricht en drukte er eenige oogenblikken op.

Toen zette ik den poot op den grond. De hyaenodon liep een paar maal om me heen en ging toen naast me liggen, zoodat zijn lichaam het mijne raakte. Ik legde mijn hand op zijn kop. Hij bewoog zich niet. Langzaam krabde ik hem achter zijn ooren, zijn nek en onder de felle kaken. Het eenige teeken, dat hij gaf, was zijn kin iets op te lichten, opdat ik hem beter zou kunnen liefkoozen.

Dat was genoeg! Van dat oogenblik af heb ik nooit eenige achterdocht gekoesterd ten opzichte van Raja, zooals ik hem terstond noemde. Nu was elk gevoel van eenzaamheid verdwenen – ik had een hond! Nooit had ik precies begrepen, wat er aan het leven in Pellucidar ontbrak, maar nu wist ik, dat dit het totaal gebrek aan huisdieren was.

De mensch had nog niet het punt bereikt, waarop hij zich den tijd kon gunnen, om zich niet met doodslag en het ontkomen aan doodslag bezig te houden, ten einde vriendschap te sluiten met eenige van de wilde schepselen om zich heen. Ik moet aan deze bewering iets toevoegen en zeggen, dat dit zoo was ten opzichte van de meeste stammen, die ik het best kende. De Thurianen maken

wel den kolossalen lidi tam en trekken door de uitgestrekte Lidi-vlakten op den rug van deze geweldige monsters, en mogelijk zijn er ook nog andere, verderaf wonende volkeren in deze groote wereld, die andere diersoorten van de jungles, de vlakten en de bergen getemd hebben.

De Thurianen leggen zich op zeer primitieve wijze op den landbouw toe. Ik ben van gevoelen, dat dit de eerste stap is tot beschaving. Het temmen van wilde dieren en het kweken van huisdieren volgen.

Perry beweert, dat wilde honden het eerst voor jachtdoeleinden getemd werden, maar ik ben het niet met hem eens. Ik geloof, dat als hun tam worden niet dood eenvoudig het gevolg was van een toeval, zooals bij voorbeeld het temmen van mijn hyaenodon, het kwam door het verlangen van stammen, die vroeger zwervende kudden hadden bezeten en deze wilden doen beschermen door sterke, wilde dieren. Maar hier ben ik meer geneigd, de theorie van het toeval te aanvaarden.

Terwijl ik daar op het strand van het kleine fjord mijn onsmakelijke schaaldieren zat te eten, begon ik me af te vragen, hoe die drie wilden me hadden kunnen bereiken, terwijl het mij niet gelukt was, uit mijn natuurlijke gevangenis te ontsnappen. Ik keek naar alle kanten rond, om een verklaring te zoeken. Eindelijk viel mijn oog op den boeg van een klein schuitje, dat nauwelijks een handbreed uitstak buiten een groot rotsblok, dat half in het water lag aan den rand van het strand.

Bij die ontdekking sprong ik op, zoodat Raja grommend met overeind staande haren oogenblikkelijk op zijn vier pooten stond. Eén oogenblik had ik hem totaal vergeten.

Maar zijn woest gegrom bezorgde me niet de minste onrust. Hij keek snel naar alle kanten rond, als zocht hij naar de oorzaak van mijn opwinding. Toen ik vlug naar het schuitje liep, sloop hij me stil na.

In vele opzichten geleet het schuitje op de vaartuigjes, die ik door de Mezops had zien gebruiken. Er bevonden zich vier pagaaïen in. Ik was ten hoogste verblijd, daar me nu de gelegenheid tot ontsnappen geboden werd, waarnaar ik zoo gehunkerd had.

Ik stiet het schuitje in het water, stapte in en riep Raja, om hem te laten instappen. Eerst scheen hij niet te begrijpen, wat ik van hem wilde, maar toen ik me een paar meter al pagaaïend verwijderd had, sprong hij door de branding en zwom me achterna. Toen hij me ingehaald had, greep ik hem bij zijn nekvel en na een geweldige worsteling, waarbij ik meermalen dreigde, het schuitje te doen kantelen, slaagde ik er in, hem aan boord te trekken, waar hij zich krachtig schudde en toen aan mijn voeten op den grond ging liggen.

Na het fjord verlaten te hebben, pagaaide ik in zuidelijke richting langs de kust, waar na een poosje de hoge klippen plaats maakten voor lager en vlakker land. Hier zou ik ergens het dorp van de Thurianen moeten vinden. Toen ik na eenigen tijd in de verte iets zag, dat geleet op hutten op een open plek bij de kust, stuurde ik snel landwaarts, want hoewel ik door Kolk van geloofsbrieven was voorzien, was ik niet voldoende met de karaktereigenschappen van dezen stam bekend, om te weten, waar ik al, dan niet op vriendschappelijke wijze zou worden welkom geheeten. In dit laatste geval wilde ik de gerustheid hebben van een verborgen schuitje, zoodat ik een tocht

naar het eiland zou kunnen ondernemen, indien dit noodig mocht blijken, als ik tenminste ontsnappen kon, zoo de Thurianen oorlogszuchtig bleken te zijn.

Op het punt, waar ik landde, was het land zeer laag. Een bosch van bleeke, struikachtige varens strekte zich tot vlak bij de kust uit. Hier trok ik het schuitje omhoog en verborg het zorgvuldig in de planten, terwijl ik met behulp van eenige losse rotsblokken een verhooging op de kust bouwde, om mijn bergplaats aan te duiden. Toen richtte ik mijn schreden naar het Thuriaansche dorp.

Terwijl ik voortging, begon ik te denken over de mogelijke handelingen van Raja, als we andere menschen, dan ik zelf, zouden naderen. Ik wilde niet, dat Raja menschen zou aanvallen, van wier vriendschappelijkheid ik zoo sterk afhing; evenmin wilde ik, dat hij door hen gekwetst of gedood zou worden.

Ik vroeg me af, of Raja een leiband zou verdragen. Zooals hij daar naast me liep, kwam zijn kop gelijk met mijn heup. Liefkoozend legde ik er mijn hand op. Toen ik dit deed, keerde hij zich om en keek me aan, zijn bek opende zich en zijn roode tong kwam naarbuiten, zooals je dit gezien hebt van je eigen hond bij een liefkozing.

„Je heele leven heb je er op gewacht, om getemd en gekoesterd te worden, hè, ouwe jongen?” vroeg ik. „Je bent enkel maar een lobbess van een hond en de kerel, die den hyaeno in je naam plaatste, moest wegens laster vervolgd worden.” –

Raja liet zijn kolossale tanden zien, met opgetrokken, grijnzende lippen en hij likte mijn hand.

„Je grinnikt, jij leelijke, ouwe huichelaar!” riep ik uit.

„Als dat niet zoo is, dan eet ik je op. Ik verwed er een oliebol om, dat je enkel maar de arme, oude Fidel van het een of ander kindje bent, die hier rondloopt in de gedaante van een echten, levenden menscheneter.” –

Raja kreunde zachtjes. En zoo gingen we samen verder naar Thuria – ik pratend tegen het beest aan mijn zijde, en hij, blijkbaar evenzeer genietend van mijn bijzijn, als ik van het zijne. Als je niet denkt, dat het eenzaam is, door het woeste, onbekende Pellucidar te dwalen, dan moet je het zelf maar eens probeeren en dan zul je er niet verwonderd over zijn, dat ik blij was met het gezelschap van dezen eersten hond – dit levende evenbeeld van den heftigen en nu uitgestorven hyaenodon van de buitenste aardkorst, die in wilde troepen den grooten eland door de sneeuw van Zuid-Frankrijk najoeg, in de dagen, toen de mastodon naar willekeur over het breede vasteland zwierf, waarvan de Britsche eilanden toen deel uitmaakten en misschien zijn voetstappen en zijn beenderen eveneens achterliet in het zand van Atlantis.

Zoo droomde ik, terwijl we ons voortbewogen naar Thuria. Mijn droomerijen werden wreed verstoord door een woest gegrom van Raja. Ik keek op hem neer. Als versteend was hij blijven staan. Een dun randje steil opstaand haar liep langs de geheele lengte van zijn ruggegraat. Zijn geel-groene oogen waren gevestigd op het verwarde struikgewas aan onze rechterhand.

Ik greep met mijn vingers in de borstelige haren in zijn nek en wendde mijn oogen in de richting, waarop de zijne gevestigd waren. Eerst zag ik niets. Toen trok een lichte beweging van de struiken mijn aandacht. Ik dacht, dat het een of ander wild dier moest zijn en was blij, dat ik de

primitieve wapenen weggenomen had van de lijken der krijgers, die me waren aangevallen.

Even later onderscheidde ik twee oogen, die uit het struikgewas naar ons tuurden. Ik deed een stap in die richting en terwijl ik dit deed, stond er een jonge man op, die overhaast vluchtte in de richting, waarin wij gegaan waren. Raja worstelde, om hem na te loopen, maar ik hield hem stevig bij zijn nek vast, iets, wat hem geen genoegen scheen te doen, want met ontbloote tanden wendde hij zich tot me.

Ik begreep, dat nu het oogenblik gekomen was, om te zien, hoe diep de genegenheid van Raja voor mij ging. Eén van ons moest de baas zijn en logisch gesproken was ik dat. Hij gromde tegen me. Ik gaf hem een flinken tik over zijn snuit. Een oogenblik keek hij me in verbijsterde verbazing aan en gromde nogmaals. Nogmaals deed ik iets als een aanval op hem, verwachtend, dat hij me naar de keel zou vliegen; maar in plaats daarvan jankte hij en dook neer.

Raja was getemd!

Ik bukte en klopte hem op den rug. Toen nam ik een stuk touw, dat deel van mijn uitrusting vormde en maakte een leiband voor hem.

Zoo vervolgden we onzen weg naar Thuria. De jongeling, die ons gezien had, behoorde blijkbaar tot de Thurianen. Dat hij geen tijd verloren had laten gaan, om naar huis te loopen en het bericht van mijn komst te verspreiden, bleek wel, toen we in het gezicht kwamen van de open plaats en het dorp – het eerste, werkelijke dorp, door menschelijke Pellucidarianen gebouwd, dat ik zag. Er was een ruw-gevormde rechthoek, die door houtblok-

ken en steenen ingesloten was, en waarbinnen zich een honderd of meer met stroo bedekte hutten van gelijken bouw bevonden. Er was geen poort. Ladders, die des nachts konden worden weggenomen, voerden over de palissade heen.

Vóór het dorp had zich een groote menigte krijgers opgesteld. Daarbinnen kon ik de hoofden zien van vrouwen en kinderen, die over den top van den muur kwamen gluren. En meer naar achteren ontwaarde ik de lange halzen van de lidi waarop hun kleine kopjes rustten. Laat ik even mogen aanstippen, dat lidi zoowel het enkelvoud, als het meervoud is van den naam, die de kolossale lastdieren van de Thurianen aanduidt. Het zijn enorme viervoeters, tachtig a honderd voet lang, met buitengewoon kleine kopjes op heel lange, dunne halzen. Hun kop bevindt zich meer dan veertig voet boven den grond. Hun gang is langzaam en zeker, maar zóó enorm zijn hun stappen, dat ze dientengevolge heel snel vooruitkomen.

Perry heeft me verteld, dat ze nagenoeg gelijk zijn aan de versteende overblijfselen van den diplodocus uit de Jura-eeuw van de buitenste aardkorst. Ik moet het wel aannemen – en ik vermoed, dat jij dit ook zult doen, tenzij je meer van zulke zaken afweet, dan ik.

Toen we in het gezicht kwamen van de strijders, begonnen de mannen druk te kakelen. Hun oogen waren groot van verbazing – niet enkel, denk ik, wegens mijn vreemde kleeding, maar ook, dat ik kwam aanzetten in het gezelschap van een jalok, wat de Pellucidariaansche naam is van den hyaenodon.

Raja rukte aan zijn band, terwijl hij gromde en zijn lange, witte tanden liet zien. Het allerliefst zou hij de geheele vergadering naar de keel zijn gevlogen; maar ik hield hem in bedwang, hoewel ik hiertoe al mijn kracht nodig had. Mijn vrije hand hield ik boven mijn hoofd, met de palm naarbuiten ten teeken van de vredelievende bedoeling mijner zending.

Op den voorgrond zag ik den jongen, die ons ontdekt had, en uit zijn houding kon ik opmaken, dat hij zeer onder zijn indruk was van zijn eigen gewicht. De krijgers om hem heen waren allen prachtkerels, hoewel veel korter en dikker, dan de Sarianen en de Amozieten. Hun kleur was ook iets lichter, zonder twijfel als gevolg van het feit, dat veel van hun leven wordt doorgebracht in de schaduw van de wereld, die voortdurend boven hun land hangt.

Iets meer naar voren, dan de anderen, stond een gebaarde kerel met allerlei ornamenten omhangen. Het was niet nodig, te vragen, of hij het opperhoofd was – zonder twijfel Goork, de vader van Kolk. Tot hem richtte ik nu het woord.

„Ik ben David,” zei ik, „Keizer van de Verbonden Koninkrijken van Pellucidar. Waarschijnlijk hebt ge wel van mij gehoord?” –

Bevestigend knikte hij.

„Ik kom van Sari,” vervolgde ik, „waar ik juist Kolk, den zoon van Goork ontmoet heb. Ik breng een teeken van Kolk aan zijn vader, om te bewijzen, dat ik een vriend ben.” –

Weer knikte de krijger. „Ik ben Goork,” sprak hij. „Waar is het teeken?” –

„Hier,” antwoordde ik en dook in mijn wildtasch, waarin ik het geborgen had.

Goork en zijn volk wachtten in stilte. Mijn hand zocht in den zak. Deze was leeg!

Het teeken was me, met mijn wapenen, ontstolen!

HOOFDSTUK VIII.

Gevangen.

Toen Goork en zijn volk zagen, dat ik geen teeken had, begonnen ze me te beschimpen.

„Dus komt ge niet van Kolk, maar van den Sluwe!” riepen ze uit. „Hij heeft u naar dit eiland gezonden, om ons te bespieden. Ga heen, of we zullen U vatten en U doden.” –

Ik legde uit, dat al mijn bezittingen me ontstolen waren en dat de roover ook het teeken moest hebben genomen, maar ze geloofden me niet. Als bewijs, dat ik tot het volk van Hooja behoorde, wezen ze naar mijn wapenen, die, zooals ze zeiden, dezelfde versierselen vertoonden als die van de eiland-bewoners. Verder zeiden ze, dat geen enkel goed mensch door een jalok vergezeld ging, en dat ik dus, volgens deze opvatting, een slecht iemand moest zijn.

Ik zag, dat ze van nature geen oorlogzuchtig volk waren, want ze wilden me liever in vrede laten gaan, dan me aanvallen, terwijl de Sarianen een verdachten vreemdeling eerst zouden hebben gedood en later onderzoek naar zijn bedoelingen zouden hebben gedaan.

Ik denk, dat Raja hun vijandige gezindheid gevoelde,

want hij bleef aan den hand rukken en hij gromde onheilspellend. Ze hadden wel een beetje ontzag voor hem en bleven op eerbiedigen afstand. Duidelijk was het, dat zij niet konden vatten, hoe het kwam, dat dit wilde dier me niet aanviel, om me aan stukken te scheuren.

Ik verspilde daar veel tijd, om te probeeren, Goork er toe over te halen, me aan te nemen, zooals ik was, maar hij was veel te slim. Het beste, wat hij wilde doen, was, ons voedsel te geven en dat deed hij ook; ook gaf hij me inlichtingen omtrent het veiligste gedeelte van het eiland, waar ik een landing zou kunnen wagen, hoewel ik er van overtuigd ben, dat hij al dien tijd dacht, dat mijn verzoek om inlichtingen enkel maar een middel was, om hem te bedriegen, wat betreft mijn ware kennis van de sterkte op het eiland.

Eindelijk wendde ik me van hen af – tamelijk ontmoedigd, want ik had gehoopt, in staat te zijn, een belangrijke strijdmacht te werven, om Hooja's horde aan te vallen en Dian te bevrijden. We gingen opweg naar de kust in de richting van het verborgen schuitje.

Toen we bij de steenhoop aankwamen was ik doodmoe. Ik wierp me op het zand neer en viel spoedig in slaap; met Raja naast me gevoelde ik me veiliger, dan me in langen tijd overkomen was.

Ik werd verfrist wakker en bemerkte, dat Raja's oogen strak op me gevestigd waren. Toen ik de mijne opende, stond hij op, rekte zich en sprong zonder een enkelen blik terug te werpen in de jungle. Gedurende eenige minuten hoorde ik hem krakend door het struikgewas gaan. Toen was alles stil. Ik vroeg me af, of hij me verlaten had, om tot zijn wilde kameraden terug te

keeren. Een gevoel van eenzaamheid overviel me. Met een zucht ging ik aan het werk, om het schuitje naar zee te sleepen. Toen ik den jungle betrad, waar dit lag, sprong een haas er onder uit en een goedgemikte werpspies velde hem. Ik had honger – dit had ik niet eerder beseft – dus ging ik op den rand van het schuitje zitten en verslond den maaltijd. Toen de laatste brokjes verdwenen waren, ging ik weer voorbereidende maatregelen voor mijn tocht naar het eiland treffen.

Ik was niet zeker, dat Dian daar was, maar ik vermoedde van wel. Ik kon ook niet vooruit weten, welke hinderpalen ik zou kunnen ontmoeten in mijn poging, om haar te bevrijden. Eenigen tijd bleef ik nog wijlen, nadat ik het schuitje aan den waterkant gekregen had en hoopte tegen alle verwachting in, dat Raja nog terug zou komen, maar hij kwam niet, dus duwde ik het onhandige vaartuig door de branding en sprong er in.

Ik was nog een beetje terneer geslagen door het weglopen van mijn pas-gevonden vriend, hoewel ik mezelf trachtte wijs te maken, dat het enkel was, wat ik had kunnen verwachten.

Het wilde beest had me goed gediend in den korten tijd, dien we te zamen hadden doorgebracht en had zijn dankbaarheidsschuld afgedaan, toen hij mijn leven redde, of mij tenminste de vrijheid bezorgde. Dit was evenmin te ontkennen, als dat ik hem gered had, toen hij gekwetst was en dreigde, te verdrinken.

Bij den tocht over het water naar het eiland viel niets bijzonders voor. Ik was maar al te blij, weer in den zonneschijn te zijn, toen ik ongeveer halverwege tusschen het vasteland en het eiland uit de schaduw der doode wereld

geraakte. De heete stralen van den middagzon droegen er veel toe bij, om me opgewekter te stemmen en de somberheid te verdrijven, waardoor ik bijna voortdurend omgeven was, sedert ik in het Land van de Ontzagwekkende Schaduw beland was. Er is niets, dat me meer terneer slaat, dan het gebrek aan zonneschijn.

Ik had het schuitje naar den noord-westelijken punt gestuurd, die volgens Goork het minst bevolkte gedeelte van het eiland was, daar hij daar vandaan nooit booten had zien vertrekken. Ik zag, dat een smal rif ver in zee liep en tamelijk steile klippen reikten bijna tot aan de branding. Het was een hachelijke plaats, om te landen en nu begreep ik, waarom de inlanders er geen gebruik van maakten. Ten slotte gelukte het me, na een flinke onderdompeling, mijn kano op de kust te brengen en tegen de klippen op te klauteren.

Daarachter bleek het land meer open en op een park gelijkend te zijn, dan ik verwacht had, daar vanaf het vasteland gezien de geheele kust dicht met een tropischen plantengroei bedekt is. Deze dichte plantengroei vormde, zooals ik van dit verheven punt uit kon zien, een betrekkelijk smalle strook tusschen de zee en het meer open bosch en de velden van het binnenland. Verder landwaarts zag ik een keten van lage, maar oogenschijnlijk rotsachtige heuvels en hier en daar werden overal in het rond platte rotsmassa's zichtbaar – eigenlijk kleine bergen – die me deden denken aan voorstellingen, die ik had gezien van landschappen in Nieuw-Mexico. Over het geheel genomen was het land vol afwisseling en zeer mooi. Waar ik stond, telde ik niet minder dan een. dozijn stroomen, die uit de bergen naar omlaag kronkelden en zich in een rivier

stortten, welke in noord-oostelijke richting naar de andere zijde van het eiland stroomde.

Terwijl ik mijn blikken liet waren over dit tooneel, zag ik plotseling figuren, die zich op den vlakken top van een der hoogten bewogen. Of het dieren waren of menschen, kon ik niet onderscheiden, maar ze leefden tenminste, dus besloot ik, het zoeken naar de sterkte van Hooja voort te zetten in de richting van die hoogte.

Om naar het dal af te dalen vereischte geen groote inspanning. Toen ik door het sappige gras voortschreed, te midden van geurige bloemen, met mijn knuppel zwaaiend en mijn spies met een riem van aurochhuid over mijn schouder bevestigd, gevoelde ik me tegen alles bestand, klaar voor ieder gevaar.

Ik had pas een korten afstand afgelegd, en trok door een smalle strook bosch aan den voet van een van die platte heuvels, toen ik het gevoel kreeg, dat ik gadeslagen werd. Mijn leven in Pellucidar heeft mijn gezichts-, gehoor- en reukorganen nogal gescherpt en bovendien nog zekere primitieve instincten opgewekt, die in den beschaafden mensch afgestompt schijnen te zijn. Maar, hoewel ik er zeker van was, dat er oogen op me gevestigd waren, kon ik geen spoor van eenig ander levend wezen in dit bosch ontdekken, dan de vele, bontgevederde vogels en de kleine aapjes, die de boomen met leven, kleur en bedrijvigheid vulden.

Misschien denk je nu wel, dat mijn overtuiging het gevolg was van een overspannen verbeelding, of van de werkelijke aanwezigheid van de loerende oogen van de aapjes of de nieuwsgierige blikken van de vogels, maar

er is een verschil, dat ik niet beschrijven kan, tusschen de gewaarwording van een toevallig gadeslaan, of een bestudeerd spionneeren. Een schaap zou je kunnen aanstaren, zonder dat je subjectieve geest er een waarschuwing door ontvangt, omdat een schaap geen gevaar voor je oplevert. Maar laat een tijger je eens strak aankijken vanuit zijn hinderlaag; tenzij je primitieve instincten totaal ongevoelig zijn, zul je al spoedig steelsgewijze om je heen gaan kijken en vervuld worden van een vage, redelooze vrees.

Zoo ging het mij. Ik vatte mijn knuppel stevig vast, maakte mijn spies los en droeg die in mijn linkerhand. Ik gluurde naar links en naar rechts, maar ik zag niets. Toen vielen er plotseling om mijn nek en schouders, om mijn armen en mijn lichaam een aantal slappe touwen van vezels gemaakt.

In een oogenblik was ik zoo keurig ingepakt, als het maar kon. Eén van de lussen viel om mijn enkels en werd zóó onverwacht aangetrokken, dat ik met mijn gezicht op den grond viel. Toen sprong er iets zwaars en harigs op mijn rug. Ik vocht, om mijn mes te trekken, maar behaarde handen grepen mijn polsen en trokken ze achter mijn rug, waar ze stevig vastgebonden werden. Toen werden mijn voeten gebonden; daarna was ik op mijn rug omgewenteld en keek ik op in de gezichten van degenen, die me gevangen hadden genomen.

En wat voor gezichten! Stel je, zoo je dit kunt, een kruising voor tusschen een schaap en een gorilla en dan zul je eenig idee hebben van de physionomie van het schepsel, dat zich vlak over me boog, en van het half dozijn anderen, die zich om me verdrongen.

Ik zag het lange gezicht en de groote oogen van het schaap en de stierennek en de afschuwelijke tanden van den gorilla. Het lichaam en de ledematen geleken op die van den mensch en van den aap.

Toen zij zich over me bogen, spraken ze te zamen in een eenlettergrepige taal, die voor mij uitstekend verstaanbaar was. Het was iets als een vereenvoudigde taal, die enkel zelfstandige naamwoorden en werkwoorden behoefde, maar de woorden, die ze bevatte, waren dezelfde als die van de menschelijke wezens van Pellucidar. Er werd uitbreiding aan gegeven door vele gebaren, die de leemten in het gesprokene aanvulden.

Ik vroeg hun, wat ze van plan waren, met me te doen, maar evenals onze eigen Noord-Amerikaansche Indianen, als ze door een blanke ondervraagd worden, deden ze, alsof ze me niet verstonden. Eén van hen tilde me op zijn schouders, alsof ik niet zwaarder was, dan een speenvarkentje. Hij was een kolossale kerel, evenals zijn kameraden, en mat op zijn korte beenen staande, minstens zeven voet, terwijl zijn gewicht veel meer dan een kwart ton bedroeg.

Twee liepen voor dengene, die me droeg, en drie achter hem. Op deze wijze gingen we dwars door het bosch tot aan den voet van den heuvel, waar steile klippen den voortgang in die richting schenen uit te sluiten. Maar mijn geleide hield geen oogenblik op. Als mieren op een muur, beklommen zij dien oogenschijnlijk onoverkomelijken slagboom, zich de hemel weet, hoe, aan den ruwen, loodrechten wand vastklemmend. Ik moet erkennen, dat gedurende het grootste gedeelte van die korte reis naar den top mijn haren te berge zijn gerezen.

Spoedig waren we boven en stonden we op het plateau.

Terstond stroomde uit alle hoeken en gaten, uit alle holen een ware vloed van dezelfde beesten, als zij, die me gevangen genomen hadden. Ze verdrongen zich om me, ratelden tegen mijn wacht en probeerden, me aan te vatten. Of dit enkel uit nieuwsgierigheid was, of uit verlangen, me lichamelijk letsel te bezorgen, weet ik niet, daar mijn geleide hen met ontbloote tanden en zware slagen afweerde.

We staken het plateau over, om eindelijk stil te staan bij een groote hoop rotsblokken, waarin een opening zichtbaar was. Hier zetten mijn wachters me op mijn voeten en riepen een woord, dat klonk als „*Gr-gr-gr*” en dat later de naam van hun koning bleek te zijn.

Even later kwam uit de spelonkachtige diepte een monsterachtig wezen te voorschijn, dat de litteekens van honderd vechtpartijen droeg, bijna onbehaard was en maar één oog meer bezat, daar één oogholte leeg was. Dit oog, dat zoo zacht was, als dat van een schaap, gaf het beest een allereigenaardigst voorkomen, dat verder het allervreeselijkst was, dat men zich kon voorstellen.

Ik had de zwarte, onbehaarde aapwezens van het vasteland met hun lange staarten gezien – de wezens, waarvan Perry dacht, dat zij de schakel misschien vormden tusschen de hoogere aaporden en den mensch – maar deze beest-menschen van *Gr-gr-gr* schenen die theorie tot op nul terug te brengen, want er was minder gelijkenis tusschen de zwarte aap-menschen en deze wezens, dan tusschen deze laatsten en den mensch, terwijl beiden menschelijke attributen hadden, waarvan enkele

in de eene soort beter ontwikkeld waren, en enkele in de andere.

De zwarte apen waren onbehaard en ze bouwden met riet bedekte hutten in hun schuilplaatsen in de boomen. Ze hielden er tamme honden en herkauwende dieren op na; in dit opzicht waren ze verder, dan de menschelijke wezens in Pellucidar. Maar ze hadden een zeer gebrekkige taal en verlustigden zich in het bezit van lange aap-achtige staarten.

Daarentegen was het volk van Gr-gr-gr voor het meerendeel zeer behaard en zonder staart, terwijl hun taal geleek op die van de bewoners van Pellucidar; ook leefden ze niet in de boomen. Hun huid, voor zoover die zichtbaar was, bleek blank te zijn.

Uit genoemde feiten en andere, die ik gedurende mijn lang verblijf in Pellucidar opgemerkt heb – het Pellucidar, dat nu een tijdperk doormaakt, dat overeenkomst heeft met een of andere voor-ijsperiode van de buitenste aardkost – moet ik wel opmaken, dat de evolutie niet zoo zeer een trapsgewijze overgang van één vorm tot een andere is, als wel het toeval der voortplanting, hetzij door een kruising, hetzij door bijkomende omstandigheden van de geboorte. In andere woorden: ik geloof, dat de eerste man een gril van de Natuur was – en men behoeft niet eens al te sterk tot dit geloof over te hellen, om tot de overtuiging te komen, dat Gr-gr-gr en zijn stam eveneens grillen tot oorsprong hadden.

Het groote man-beest ging op een platte rots zitten – ik denk, zijn troon – vlak voor den ingang van zijn hol. Met zijn ellebogen op zijn knieën en de kin rustend op zijn handpalmen, keek hij me aandachtig aan met zijn ééne

schapenoog, terwijl zij, die me gevangen genomen hadden, hem verslag uitbrachten.

Toen alles verteld was, begon Gr-gr-gr me te ondervragen. Ik zal niet trachten, de verkorte taal dezer lieden weer te geven. Je zoudt nog grooter moeite hebben, om het gesprokene te vertolken, dan ik had. In plaats daarvan zal ik hun de woorden in den mond leggen, die je zullen doen begrijpen, wat ze wenschten, mede te deelen.

„Je bent een vijand” zoo begon Gr-gr-gr. „Je behoort tot den stam van Hooja!” –

Aha! Dus kenden ze Hooja en hij was hun vijand! Goed!

„Ik ben een vijand van Hooja”, antwoordde ik. „Hij heeft mijn gezellin gestolen en ik ben gekomen, om hem haar af te nemen en om Hooja te straffen.” –

„Hoe zou je dat alleen kunnen?” –

„Dat weet ik niet,” antwoordde ik, „maar ik zou het beproefd hebben, als ge me niet gevangen genomen hadt. Wat zijt ge van plan, met me te doen?” –

„Je zult voor ons werken.” –

„Ge zult me niet dooden?” –

„Wij dooden niet, behalve uit zelf-verdediging,” antwoordde hij. „Uit zelfverdediging en om te straffen. Degenen, die ons zouden willen dooden en hen, die kwaad doen, dooden wij. Als we wisten, dat je iemand van Hooja’s volk bent, dan zouden we je misschien dooden, want al degenen, die bij Hooja behooren, zijn slecht; maar je zegt, dat je een vijand van Hooja bent. Misschien spreek je niet de waarheid, maar zoo lang we niet hooren, dat je gelogen hebt, zullen we je niet dooden. Je zult werken.” –

„Als ge Hooja haat”, opperde ik, „waarom laat ge mij, die hem ook haat, dan niet weggaan, om hem te straffen?” –

Gedurende eenigen tijd zat Gr-gr-gr ernstig na te denken. Toen hief hij het hoofd op en sprak tot mijn wacht.

„Zet hem aan het werk,” – beval hij.

Zijn toon dulde geen tegenspraak. Als om er nog klem aan bij te zetten, keerde hij zich om, en ging zijn hol binnen. Mijn wacht bracht me verder het plateau op, totdat we aan een indeuking, of een kleine vallei kwamen, aan welker einde een warme bron borrelde.

Het uitzicht, dat zich nu aan mijn oog vertoonde, was het verbazingwekkendste, dat ik ooit gezien heb. In de holte, die eenige honderden morgens grond moest beslaan, waren talloze velden, waar van allerlei groeide, en overal werkten met ruwe werktuigen, of enkel met hun bloote handen, vele van de man-beesten; dit was het eerste teken van landbouw, dat ik ooit in Pellucidar had aangetroffen.

Ik werd aan het werk gezet, om een veldje met meloenen te kweken. Ik ben nooit landbouwer geweest en heb nooit veel van dit soort van werk gehouden; het staat me vrij, te erkennen, dat de tijd me nog nooit zoo zwaar gevallen was, als gedurende het uur of het jaar, dat ik hier met dit werk doorbracht. Hoe lang het werkelijk was, weet ik niet, natuurlijk; het was maar al te lang.

De wezens, die om mij heen werkten, waren heel eenvoudig en vriendschappelijk. Eén van hen bleek de zoon van Gr-gr-gr te zijn. Hij had een van de minder gewichtige wetten van den stam overtreden en moest nu zijn straftijd in de velden uitdienen. Hij vertelde me, dat zijn stam altijd op den top van den heuvel gewoond had en dat er nog andere dergelijke stammen waren, die ook op de heuveltoppen woonden. Zij voerden geen oorlog en leefden

altijd in vrede en harmonie, enkel bedreigd door de kleinere vleesch-etende dieren van het eiland, totdat mijnsgelijken gekomen waren onder aanvoering van een wezen, dat zich Hooja noemde, en dat hen aangevallen en gedood had, als ze van hun natuurlijke vestingen afdaalden, om hun kameraden op andere hoge plateau's te bezoeken.

Nu waren ze bang; maar op een of anderen dag zouden ze zich verzamelen, om Hooja en zijn volk aan te vallen en te verslaan. Ik legde hem uit, dat ik Hooja's vijand was en vroeg, wanneer ze gereed zouden zijn voor den aanval; of ik dan mocht meegaan, of liever, of ze mij vooraan wilden laten gaan, om al het mogelijke omtrent Hooja's dorp te vernemen, zoodat ze hem met de beste kans op slagen konden aanvallen.

Mijn voorstel scheen een diepen indruk op den zoon van Gr-gr-gr te maken. Hij zei, dat hij, als hij met zijn werk in de velden klaar was, met zijn vader over deze zaak zou spreken.

Spoedig hierop kwam Gr-gr-gr door de velden naar de plaats, waar wij ons bevonden en zijn zoon sprak tot hem over dit onderwerp, maar de oude heer was blijkbaar in een alles behalve goed humeur, want hij deelde zijn spruit eenige klappen toe, wendde zich tot mij en kondigde aan, dat hij er van overtuigd was, dat ik loog en dat ik tot Hooja's volk behoorde.

„Daarom”, besloot hij, „zullen we je doden, zoodra de meloenen gekweekt zijn. Haast je dus.” –

En dat deed ik. Ik haastte me, om het onkruid te kweken, dat tusschen de meloenen groeide. Waar eerst één ziekelijk onkruid had gestaan, kweekte ik er twee, die

gezond waren. Toen ik een bijzonder welvarende soort van onkruid op een andere plaats vond, dan waar mijn meloenen groeiden, groef ik het dadelijk uit en verplante het tusschen mijn kweekelingen.

Mijn meesters schenen mijn bedrog niet te bemerken. Ze zagen me steeds vlijtig in het meloenveld werken en daar de tijd geen onderwerp van berekening bij de Pellucidarianen uitmaakt – zelfs niet bij menschelijke wezens, dus nog minder hij beesten en half-beesten – had ik nog wel voor onbepaalden tijd door middel van deze list kunnen voortleven, als er niet iets was voorgevallen, dat me voorgoed uit het meloenveld haalde.

HOOFDSTUK IX.

Hooja's Barbaren verschijnen.

Ik had een beschutting van rotsblokken en takken gebouwd, waarin ik kon kruipen, om tegen het eeuwige licht en de hitte van de middagzon beschermd te slapen. Als ik moe of hongerig was, trok ik mij in mijn schamele rustplaats terug.

Mijn meesters legden me geen enkele moeilijkheid in den weg. Eigenlijk waren ze heel goed voor me, en gedurende mijn gansche oponthoud in hun midden heb ik niets gezien, dat aanduidde, dat ze iets anders waren, dan een eenvoudig, goedhartig volk, als ze met rust gelaten werden. Hun ontzagwekkende afmeting, vreeselijke kracht, geweldige vechttanden en afschuwelijk voorkomen zijn slechts de noodzakelijke attributen voor hun kans op zelfbehoud en ze maken er dan ook een goed gebruik van, als de behoefte zich doet gevoelen. Het eenige vleesch, dat zij eten, is dat van kruiden-etende dieren en vogels. Als ze den machtigen thag jagen, den voor-historischen vos van de buitenste aardkorst, dan zal één enkel mannetje met zijn vezeltouw het grootste dier vangen.

Wel – wat ik wilde zeggen – ik had dus dit schuil-

hoekje aan den rand van mijn meloenveld. Hier zat ik bij zekere gelegenheid te rusten van mijn arbeid, toen ik in het dorp, dat op een afstand van ongeveer een kwart mijl lag, een groot rumoer hoorde.

Toen kwam er een mannetje hard schreeuwend het veld in loopen. Toen hij naderde, kwam ik uit mijn schuilplaats en hoorde, wat er aan de hand was, want de eentonigheid van mijn bestaan te midden der meloenen moest wel de nieuwsgierigheid aangekweekt hebben, een karaktertrek, op welks ontbreken ik me altijd in stilte beroemd had.

De andere landbouwers kwamen ook den boodschapper tegemoet loopen, die snel zijn berichten overbracht, en zich weer even snel omkeerde en naar het dorp terugrende. Als ze hard loopen, gaan deze beest-menschen op handen en voeten. Zóó springen ze over hindernissen, die een menschelijk wezen tot staan zouden brengen en op den beganen grond bereiken ze een snelheid, die het beste renpaard zou noodzaken, op zijn hoede te zijn. In dit geval was het gevolg, dat eer ik de zaak goed begrepen had, ik me alleen bevond, terwijl mijn vroegere medewerkers zich snel naar het dorp voortspoedden.

Ik was alleen! Het was de eerste maal, sedert mijn gevangenneming, dat ik geen beest-mensch in mijn nabijheid zag. Ik was alleen! En al mijn wachters waren in het dorp aan de andere zijde van het plateau, om een aanval van Hooja's horde af te slaan.

Het bleek uit het verhaal van den boodschapper, dat twee van de grootste mannetjes van Gr-gr-gr door een half dozijn van Hooja's barbaren waren aangevallen, terwijl ze vredig van de jacht op een thag terugkeerden.

De twee waren ongedeerd naar het dorp teruggekomen, terwijl slechts één van de zes man van Hooja den slag overleefd had, om hun leider den uitslag mede te deelen. Nu kwam Hooja, om het volk van Gr-gr-gr te straffen. Tegen zijn groote strijdmacht, gewapend met pijlen en bogen, die ik Hooja had geleerd, te maken, met lange lanzen en scherpe messen, vreesde ik, dat zelfs de geweldige kracht van de beest-menschen maar weinig zou kunnen uitrichten.

Eindelijk was de gelegenheid gekomen, waarop ik wachtte! Ik was vrij, om me naar het andere einde van het plateau te begeven, mijn weg te zoeken naar de vallei daar beneden, en terwijl de beide stammen in den strijd gewikkeld waren, verder te zoeken naar Hooja's dorp, dat, zooals ik van de beest-menschen gehoord had, verder stroomafwaarts lag aan de rivier, die ik gevolgd was, toen ik gevangen genomen werd.

Toen ik me omkeerde, ten einde naar den rand van het plateau te loopen, hoorde ik duidelijk de geluiden van het gevecht: het heesche geschreeuw van mannen vermengd met de wildere kreten en het gegrom van het beestenvolk.

Trok ik partij van de gelegenheid?

Dit deed ik niet. In plaats daarvan, aangetrokken door het geraas van den strijd en het verlangen, om een slag toe te brengen – hoe zwak misschien ook – aan den gehaten Hooja, keerde ik me om en rende naar het dorp.

Toen ik den rand van het plateau bereikte, zag ik vóór me een nog nooit aanschouwd tooneel, want de eenige oorlogsmethoden van de half-beesten waren de merkwaardigste, waarvan ik ooit getuige ben geweest. Langs

den rand van den top stond een dunne rij krachtige mannetjes – de beste touw-werpers van den stam. Iets achter hen stond de rest der mannetjes, met uitzondering van een twintigtal, en vormde een tweede rij. Verder naar achteren vormden de vrouwen en kinderen een groep onder de bescherming van de overblijvende twintig mannetjes en al de ouden van dagen.

Ik stelde het meest belang in het werk der voorste linie. De strijdmacht van Hooja – een groote horde woeste Sagothen en oerbewoners van de holen – waren bezig, tegen den steilen klipwand op te klimmen en hun behendigheid deed niet veel onder voor die van degenen, die mij gevangen hadden genomen, en die zoo vlug naar boven geklauterd waren – zelfs hij, die door mijn gewicht belast was.

Onder het voortgaan rustten de aanvallers telkens, als een uitstekend gedeelte een steunpunt verleende en dan wierpen ze pijlen en speren naar de verdedigers boven hen. Gedurende het gansche gevecht smeten beide partijen elkaar schimpscheuten en beledigingen naar het hoofd – waarbij de menschelijke wezens natuurlijk de beesten overtroffen in het grove en gemeene van hun scheldwoorden.

De „vuurlinie” van de beest-menschen hanteerde geen ander wapen, dan hun lange lussen van vezels. Als een vijand binnen hun bereik kwam, dan omsloot hem, zonder falen, een lus en werd hij vechtend en schreeuwend naar den top geheschen, tenzij hij, zooals nu en dan gebeurde, snel genoeg zijn mes trok en het touw boven zich doorsneed, in welk geval hij gewoonlijk neerstortte en even zeker den dood vond, als dit boven geschied zou

zijn. Zij, die binnen het bereik van die geweldige klauwen der verdedigers werden opgeschen, werden uit de lussen losgemaakt, door de eerste linie heen naar de tweede gesmeten, waar ze gegrepen werden en gedood met één slag achter in hun nek van de vreeselijke tanden.

Maar de pijlen van de aanvallers eischten een grooter aantal slachtoffers, dan de lussen van de verdedigers en ik voorzag, dat het enkel een kwestie van tijd was, eer Hooja's strijdmacht overwinnen moest, tenzij de beest-menschen van tactiek veranderden, of de holbewoners den strijd moede werden.

Gr-gr-gr stond in het midden der eerste linie. Overal om hem heen lagen rotsblokken en groote brokken steen. Ik naderde hem en zonder een woord te spreken liet ik een groot stuk rots over den rand van de klip tuimelen. Het viel op het hoofd van een boogschutter en vermorselde hem, zoodat het verpletterde lichaam naar beneden rolde en onderweg drie andere aanvallers meesleurde naar de eeuwigheid.

Gr-gr-gr wendde zich verbaasd tot me. Eén oogenblik scheen hij de oprechtheid van mijn beweegredenen te betwijfelen. Ik gevoelde, dat misschien mijn laatste uur geslagen was, toen hij één van zijn reusachtige pooten naar me uitstak; maar ik ontweek hem en een paar passen naar rechts loopend, slingerde ik weer een werptuig naar omlaag. Dit volbracht eveneens zijn vernielingswerk. Toen raapte ik kleine stukken op en met al de zekerheid en de juistheid van mikken, waarvoor ik in mijn dagen aan de universiteit terecht zoo beroemd was, liet ik een dood aanbrenghenden hagel neervallen op hen, die zich beneden mij bevonden.

Gr-gr-gr kwam weer op me af. Ik wees naar de steenen om ons heen op den top van de klip.

„Smijt die op den vijand!” riep ik hem toe. „Zeg uw krijgers, dat ze rotsblokken op hen moeten gooien!” –

Op het hooren hiervan, grepen de krijgers der eerste linie, die belangstellende toeschouwers van mijn tactiek waren geweest, groote rotsblokken en steenen, wat er maar voor de hand lag, en zonder op een bevel van Gr-gr-gr te wachten, overstroonden ze de verschrikte holbewoners met een waren zondvloed van steenen. In minder, dan geen tijd was de klipwand vrij van vijanden en het dorp van Gr-gr-gr was gered.

Gr-gr-gr stond naast me, toen de laatste der holbewoners snel de vlucht namen in de vallei. Hij keek me aandachtig aan.

„Dat waren je eigen mannen,” – zei hij. „Waarom heb je ze gedood?” –

„Het waren niet mijn mannen,” antwoordde ik. „Ik heb u dat al eerder gezegd, maar u wilde me niet gelooven. Wilt u nu gelooven, als ik u zeg, dat ik Hooja en zijn stam net zoo haat, als gij zelf? Wilt u me gelooven, als ik u zeg, dat ik de vriend van Gr-gr-gr wensch te zijn?” –

Eenigen tijd stond hij naast me zijn hoofd te krabben. Blijkbaar was het voor hem niet minder moeilijk, zijn eenmaal opgevat oordeel te laten varen, dan dit voor de meeste menschelijke wezens is. Maar eindelijk drong het denkbeeld toch tot hem door, en dat zou misschien niet gebeurd zijn, als hij een mensch geweest ware, of misschien kan ik mijn verklaring wijzigen door te zeggen, als hij de een of ander onder de menschen geweest ware.

„Gilak”, zei hij, „je hebt Gr-gr-gr beschaamd gemaakt. Hij zou je gedood hebben. Hoe kan hij je beloonen?” –

„Laat me vrij,” – antwoordde ik snel.

„Je bent vrij,” zei hij. „Je kunt naar beneden gaan, wanneer je dit wilt, of je kunt bij ons blijven. Als je gaat, kun je altijd terugkeren. We zijn je vrienden.” –

Natuurlijk verkoos ik, te gaan. Ik legde Gr-gr-gr opnieuw den aard van mijn zending uit. Hij luisterde aandachtig. Toen ik klaar was, bood hij aan, eenige van zijn lieden met me mee te zenden, om me den weg naar Hooja's dorp te wijzen. Ik aarzelde geen oogenblik, dit aanbod aan te nemen.

Maar eerst moesten we eten. De jagers, die door Hooja's mannen waren aangevallen, hadden het vleesch van een grooten thag meegebracht.

Er zou een feest volgen, om de overwinning te vieren – een smulpartij en dansen.

Ik had nog nooit een feest van dezen wilden stam meegemaakt, hoewel ik dikwijls vreemde geluiden had gehoord, die uit het dorp kwamen, waar ik sedert mijn gevangenneming niet meer had mogen komen. Nu nam ik deel aan één dezer uitspattingen.

De herinnering hieraan zal nooit worden uitgewischt. De combinatie van beestachtigheid en menselijkheid was nu eens roerend, dan weer grotesk of ontzettend. Onder den gloed van de middagzon, in de verzengende hitte op het plateau, sprongen de kolossale, behaarde wezens in een grooten kring rond. Zij draaiden en wierpen hun lasso's; ze slingerden beschimpingen en beleedigen naar het hoofd van een denkbeeldigen vijand; ze wierpen zich op het karkas van den thag en scheurden het letterlijk

aan stukken en ze hielden niet op, eer ze, tot aan de keel toe vol, niet meer konden.

Ik moest wachten totdat het proces der digestie mijn geleide weer uit hun versuffing wakker had laten worden. Eenigen hunner hadden gegeten, totdat hun buiken zóó gezwollen waren, dat ik vreesde, dat ze moesten barsten, want behalve de thag, waren er nog ruim honderd antilopen van verschillende afmetingen en in verschillende toestanden van ontbinding geweest, die ze hadden opgegraven onder den vloer van hun holen, om voor het banket te dienen.

Maar eindelijk bevonden we ons op weg – zes groote mannetjes en ikzelf. Gr-gr-gr had me mijn wapenen teruggegeven en nu zette ik mijn zoo dikwijls gestoorden tocht naar het einddoel voort. Of ik Dian wel, of niet aan het einde van mijn reis zou vinden, wist ik in het geheel niet, maar ik popelde van ongeduld, om weg te komen, want als het ergste me te wachten stond, dan wilde ik ook dadelijk het ergste weten.

Ik kon nauwelijks gelooven, dat mijn fiere gezellin in de macht van Hooja nog zou leven, maar telkens en telkens weer blijkt Pellucidar zóó vreemd, dat ik besefte, dat voor haar of voor hem misschien pas een paar minuten waren verlopen, sedert zijn lage streek hem in staat had gesteld, haar uit Phutra te ontvoeren. Mogelijk ook had ze een middel gevonden, om hem af te weren, of te ontsnappen.

Toen we afdaalden, schrikten we een troep hyena-achtige dieren op – *hyena spelaeus*, zooals Perry ze noemt – die zich bezig hielden met de lijken van de in den slag gevallen holbewoners. Die leelijke schepsels

waren alles behalve laf, zooals onze hyena's heeten te zijn; ze behielden hun terrein met ontbloote tanden, toen wij naderden. Maar – zooals ik later vernam – zóó schrikbaar zijn de beest-menschen, dat zelfs weinige van de grootere verscheurende dieren hun liever maar niet uit den weg gaan. Daarom weken de hyena's een klein eindje uit onze richting, om dadelijk weer op hun buit aan te vallen, toen wij voorbij waren.

Regelmatig trokken we verder langs de mooie rivier, die door het geheele eiland stroomt, en kwamen ten slotte aan een woud, dat nog dichter was, dan eenig ander, dat ik tot nu toe in dit land gezien heb. Veel dieper in dit woud hield mijn geleide stand.

„Daar!” zeiden ze en wezen voor zich uit. „We mogen niet verder gaan.” –

Na me aldus op mijn bestemming te hebben gebracht, verlieten ze me. Vóór me, door de boomen, kon ik den voet van een steilen heuvel zien. Hierheen richtte ik mijn schreden. Het woud strekte zich uit, tot den voet van een klip, in welke wand zich vele holen vertoonden. Deze leken onbewoond te zijn; maar ik besloot, een poosje op den uitkijk te blijven staan, vóór ik me verder waagde. Een groote boom met dicht gebladerte bood een prachtige gelegenheid daarvoor, dus klauterde ik in de takken, waar ik, veilig verborgen, kon bespieden, wat er bij de holen voorviel.

Het leek, dat ik nog nauwelijks op mijn gemak daar zat, toen een groepje holbewoners uit één der kleinere openingen in den rotswand te voorschijn kwamen, ongeveer vijftig voet boven den beganen grond. Zij daalden in het bosch neer en verdwenen. Spoedig daarop kwamen er verscheidene anderen uit hetzelfde hol, en een poosje

later, een twintigtal vrouwen en kinderen, die in het bosch vruchten gingen zoeken. Ze werden vergezeld van eenige krijgers – ik denk, een wacht.

Hierna volgden nog andere groepen en twee of drie gezelschappen keerden uit het bosch terug en klommen tegen de klip op, om het hol binnen te gaan. Ik begreep er niets van. Al degenen, die naar buiten kwamen, traden uit hetzelfde hol. Zij, die terugkwamen, gingen er weer binnen. Geen enkel hol gaf eenig blijk van bewoning en geen enkel hol van belangrijke grootte had al de menschen kunnen bevatten, die ik in en uit had zien gaan. Langen tijd zat ik het komen van groote aantallen holbewoners gade te slaan. Geen enkele maal verliet er een de klip door een andere opening, dan die, waardoor ik de eerste groep had zien komen en evenmin ging er iemand door een andere opening naar binnen.

Wat een hol moest dat zijn, dacht ik, om een geheelen stam te herbergen! Maar onvoldaan over de waarheid van mijn vermoeden, klom ik hooger tusschen de takken van den boom, om een beter overzicht te krijgen van andere gedeelten van de klip. Hoog boven den grond bereikte ik een punt, vanwaar ik den top van den heuvel kon zien. Blijkbaar was het een heuvel met vlakken top, zooals die, waarop de stam van Gr-gr-gr woonde.

Terwijl ik daar zoo zat te turen, verscheen er een gedaante op den rand. Het was een jong meisje, in wier haar heerlijke bloesem stak, waarschijnlijk pas van een bloeienden boom in het woud geplukt. Even tevoren had ik haar beneden me zien voorbij- en het kleine hol binnengaan, dat al de terugkeerende leden van den stam had opgeslokt.

Het mysterie was verklaard. Het hol was slechts de opening van een gang, die omhoog door de klip leidde naar den top van den heuvel. Het diende enkel als weg van hun hoog-gelegen citadel naar de vallei in de diepte.

Nauwelijks was de waarheid tot me doorgedrongen, of ik kwam tot het besef, dat ik op een andere manier het dorp moest trachten te bereiken, want onopgemerkt door deze druk-bezochte baan te gaan, zou onmogelijk zijn. Op het oogenblik was er onder mij niemand te zien, dus gleed ik snel van mijn uitkijk in den boom op den grond en liep vlug naar rechts, met het doel, zoo noodig een cirkel om den heuvel te beschrijven, totdat ik een onbespiede plek vond, waar ik misschien naarboven zou kunnen klauteren en ongezien den top bereiken.

Ik bleef dicht aan den zoom van het bosch, waarin de heuvel zich precies in het midden scheen te verheffen. Hoewel ik zorgvuldig mijn blik liet gaan langs den heuvel, toen ik langs den voet liep, zag ik geen spoor van eenigen anderen ingang, dan die, waarheen mijn gidsen me geleid hadden.

Na verloop van korten tijd bereikte het geluid van de zee mijn oor. Spoedig daarop stond ik voor den breeden oceaan, die op dit punt tegen den voet van den grooten heuvel beukt, waar Hooja voor zichzelf en zijn schurken een veilig verblijf had gevonden.

Juist wilde ik langs de ruwe rotsblokken klauteren, die vlak bij de zee liggen, om te zien, of ik ergens naarboven zou kunnen klimmen, toen ik een schuitje zag, dat den hoek van het eiland omkwam. Ik wierp me achter een rotsblok neer, waar ik, zonder zelf gezien te worden, het vaartuigje en de inzittenden kon gadeslaan.

Ze pagaaiden een poosje in mijn richting en toen voeren ze op een afstand van ongeveer honderd meter regelrecht onder de dreigende klippen ergens naarbinnen. Vanwaar ik lag, was het, alsof ze den dood zochten, daar het gedonder van de branding, die op den loodrechten rotswand sloeg, slechts den dood scheen te bieden aan iemand, die zich in haar onbarmhartigen greep waagde.

Spoedig zou een rotsgevaarte hen aan mijn oog onttrekken, maar ik gevoelde zóó sterk de opwinding van het oogenblik, dat ik me niet kon weerhouden, om naar een punt te kruipen, waar ik het verbrijzelen van het schuitje tegen de rotsen, die er voor opdoemden, kon zien, hoewel ik me aan ontdekking blootstelde, daar men mij omhoog zou kunnen bespeuren.

Toen ik een punt bereikt had, waar ik het schuitje weer kon zien, was het juist op tijd, om te bespeuren, dat het ongedeed tusschen twee als op schildwacht staande granietnaalden door gleed en rustig in het stille water van een kleinen inham belandde.

Weer hurkte ik achter een rotsblok, om te zien, wat er nu zou gebeuren. Ik behoefde niet lang te wachten. Het schuitje, dat slechts twee man bevatte, werd dicht naar den rotswand getrokken. Een touw, waarvan één eind aan de boot was bevestigd, werd om een vooruitstekend gedeelte vast gemaakt.

Toen begonnen de beide mannen tegen den bijna loodrechten wand op te klimmen naar den top, die verscheidene honderden voet hoger lag. Ik keek vol verbazing toe, want hoe uitstekend de mannen van Pellucidar ook mogen klimmen, zulk een merkwaardig stukje had ik nog nooit tevoren zien volvoeren. Zonder op-

onthoud stegen ze en verdwenen eindelijk over den top.

Toen ik er tamelijk zeker van was, dat ze tenminste al een eindje weg moesten zijn, kroop ik uit mijn schuilplaats en op gevaar af, mijn nek te breken, sprong ik en klauterde ik naar de plek, waar hun kano vastgemeerd lag. Als zij de klip beklommen hadden, dan kon ik het ook; als ik het niet kon, dan moest ik bij de poging het leven maar laten.

Maar toen ik het ging ondernemen, was het veel gemakkelijker, dan ik het me had voorgesteld, daar ik onmiddellijk zag, dat kleine holten voor handen en voeten in den rotswand waren aangebracht, die zodoende een primitieve ladder vormden van den voet naar den top.

Eindelijk kwam ik op den top aan en was daarover maar al te blij. Voorzichtig hief ik het hoofd op, totdat mijn oogen boven den rand uit kwamen. Vóór mij strekte zich een ruw plateau uit, waarop de rotsblokken rijkelijk verspreid lagen. Geen enkel dorp, geen levend wezen was te bespeuren.

Ik heesch me op den vlakken grond en bleef rechtop staan. Te midden der rotsblokken groeiden een paar boomen. Zeer voorzichtig ging ik van boom tot boom en van steen tot steen naar de zijde van het plateau, die landwaarts gericht was. Dikwijls stond ik stil, om te luisteren en keek voorzichtig in alle richtingen om me heen.

Wat verlangde ik nu naar mijn revolvers en mijn geweer! Dan behoefde ik niet voort te kruipen als een bange kat, om Hooja's dorp te bereiken. Ik vond het dan ook niets prettig, maar Dian's leven hing misschien af van het welslagen mijner onderneming, dus kon ik me niet blootstellen. Het zou misschien heel grootsch en

heldhaftig zijn geweest, als ik plotseling ontdekt was en een twintigtal gewapende krijgers me aanvielen, maar het zou terstond een einde hebben gemaakt aan al mijn aardsche bemoeiingen en het zou niets ten dienste van Dian hebben uitgericht.

Ik moet bijna een mijl zijn voortgegaan over dat plateau, zonder dat ik iemand zag, toen ik, om den hoek van een groot rotsblok, me plotseling tegenover een man bevond, die evenals ik, op handen en voeten aankwam.

HOOFDSTUK X.

De Inval in de Hol-gevangenis

Toen ik hem zag, was zijn hoofd over zijn schouder gewend – hij blikte terug naar het dorp. Toen ik een sprong in zijn richting nam, zag hij me. Nooit heb ik in mijn leven iemand meer verbaasd gezien, dan deze arme holbewoner. Vóór hij een alarm- of waarschuwingskreet kon uiten, waren mijn vingers om zijn keel geklemd en had ik hem achter het rotsblok gesleept, waar ik op hem ging zitten, terwijl ik uitrekende, wat ik met hem beginnen moest. Eerst worstelde hij een beetje, maar ten slotte lag hij stil, zoodat ik den druk van mijn vingers op zijn luchtpijp verminderde, waarvoor hij, denk ik, heel dankbaar was – ik weet, dat ik dat geweest zou zijn.

Ik kon het niet over me verkrijgen, hem in koelen bloede te dooden; maar wat ik anders met hem doen kon, wist ik niet, want als ik hem losliet, zou spoedig het gansche dorp op de been zijn en me aanvallen. De kerel lag me nog met een uitdrukking van de grootste verbazing aan te kijken. Toen kwam er plotseling iets als herkenning in zijn oogen.

„Ik heb je al eerder gezien,” zei hij. „Ik zag je in de arena in de stad Phutra van de Maharen, toen de thipdaren den tarag wegsleepten van jou en je gezellin. Dat heb ik nooit begrepen. Later brachten ze mij in de arena met twee krijgers van Gombul.” –

Hij lachte me, als in herkenning, toe.

„Het zou hetzelfde zijn geweest, als er tien krijgers van Gombul waren geweest. Ik versloeg ze en won mijn vrijheid. Kijk!” –

Hij wendde zijn schouder eenigszins naar mijn kant en toonde me het pas geheelde litteken van het brandmerk der Maharen.

„Toen,” vervolgde hij, „op mijn terugweg naar mijn volk, ontmoette ik eenigen hunner, die vluchtten. Ze vertelden me, dat iemand, die zich Hooja de Sluwe noemde, zich van ons dorp had meester gemaakt en ons volk tot slavernij had gedoemd. Daarom ben ik hierheen gekomen, om te zien, wat er van aan is en werkelijk heb ik Hooja en zijn boosaardige lieden in mijn dorp gevestigd gevonden, terwijl het volk van mijn vader hun slaven zijn.

Ik werd ontdekt en gevangen genomen, maar Hooja doodde me niet. Ik ben de zoon van het opperhoofd en door mij hoopte hij, de krijgers van mijn vader in het dorp terug te brengen, om hem te helpen in een grooten oorlog, dien hij zegt, spoedig te zullen beginnen.

Onder zijn gevangenen bevindt zich Dian de Schoone, wier broeder, Dacor de Sterke, opperhoofd van Amoz, mij eens het leven redde, toen hij naar Thuria kwam, om een gezellin te stelen. Ik heb hem geholpen, om haar te verkrijgen en wij zijn goede vrienden. Toen ik dus hoorde, dat Dian de Schoone de gevangene was van Hooja,

zei ik hem, dat ik hem niet wilde helpen, als hij haar kwaad deed.

Kort geleden hoorde een van Hooja's krijgers, dat ik met een anderen gevangene sprak. Wij maakten het plan, om al de gevangenen te verzamelen, de wapenen op te nemen en zoodra de meeste van Hooja's krijgers weg zouden zijn, de overigen te doden en weer bezit te nemen van den heuveltop. Als we dit gedaan hadden, dan zouden we hem hebben kunnen behouden, want er zijn maar twee toegangen – de nauwe tunnel aan het eene einde en het steile pad langs de klippen aan het andere.

Maar toen Hooja vernam, wat we van plan waren, was hij erg boos en zei, dat ik sterven moest. Ze bonden me aan handen en voeten, totdat de krijgers zouden terugkeeren, om van mijn dood getuige te zijn. Maar terwijl ze weg waren, hoorde ik, dat iemand me met gedempte stem riep. De stem scheen ergens uit den wand van het hol te komen. Toen ik antwoordde, zei een vrouwestem, dat ze gehoord had, wat er tusschen ons verhandeld was; dat zij Dacor's zuster was en een middel zou zoeken, om me te helpen.

Toen verscheen er een gaatje in den muur op het punt, vanwaar de stem geklonken had. Even daarna zag ik de hand van een vrouw, die met een stukje steen aan het graven was. Dacor's zuster maakte een gat tusschen het hol, waarin ik gebonden lag en dat, waarin zij zelf gevangen gehouden werd en spoedig stond ze naast me en had ze mijn boeien doorgesneden.

Toen spraken we te zamen en bood ik aan, een poging te doen, om haar naar het land van Sari terug te brengen, waar ze, zooals ze me zeide, zou kunnen te weten komen,

waar haar man zich ophield. Ik was juist op weg naar het andere eind van het eiland, om te zien, of er een boot lag en of de weg vrij was, om te ontsnappen. De meeste booten zijn nu altijd weg, want bijna al de slaven zijn op het Boomen-Eiland, waar Hooja veel booten laat bouwen, om zijn krijgers over het water naar den mond van een groote rivier te brengen, die hij ontdekt heeft, toen hij naar Phutra terugging – een geweldige rivier, die zich daar in zee stort.” –

De spreker wees naar het noord-oosten.

„Het is een breede, kalme stroom, die langzaam tot bijna aan het land van Sari vloeit” – voegde hij er aan toe.

„En waar is Dian de Schoone nu?” – vroeg ik.

Ik had mijn gevangene losgelaten, zoodra ik bemerkte, dat hij Hooja's vijand was en nu zaten we samen plat op den grond naast het rotsblok, terwijl hij zijn verhaal deed.

„Ze is teruggegaan naar het hol, waar ze opgesloten was,” antwoordde hij. „Daar wacht zij op me.” –

„Is er geen gevaar, dat Hooja komen zal, terwijl je weg bent?” – vroeg ik.

„Hooja is op het Boomen-Eiland,” – antwoordde hij.

„Kun je me het hol wijzen, zoodat ik het alleen kan vinden?” – vroeg ik.

Hij zei, dat hij dit kon doen en op de vreemde, maar duidelijke wijze van de Pellucidarianen, legde hij me nauwkeurig uit, hoe ik het hol zou kunnen vinden, waarin hij gevangen gezeten had en hoe ik door het gat in den wand Dian zou kunnen bereiken.

Het leek me beter, dat slechts één van ons er heen zou

gaan, daar twee niet veel meer zouden kunnen volbrengen, dan één en het gevaar van ontdekking verdubbelen zou. In dien tusschentijd kon hij tot aan zee gaan en de boot bewaken, die, zooals ik hem zei, aan den voet van de klip lag.

Ik vroeg hem, op den top van de klip op ons te wachten, en zoo Dian alleen kwam, zijn best te doen, met haar weg te gaan en haar naar Sari te brengen, daar het me niet onmogelijk leek, dat ik in geval van ontdekking en vervolging, Hooja's volk zou moeten tegenhouden, terwijl Dian alleen voortging naar mijn nieuwen vriend, die haar wachtte. Ik drukte hem op het hart, dat hij zelfs tot leugens of overmacht zijn toevlucht moest nemen, om Dian er toe te brengen, me te verlaten, maar ik liet hem beloven, dat hij alles zou opofferen, zelfs zijn leven, om te trachten, Dacor's zuster te redden. Toen scheidden we – hij, om post te vatten, waar hij de boot bewaken en op Dian wachten kon; ik, om voorzichtig verder te kruipen naar de holen. Ik had geen moeite, de aanwijzingen te volgen, die Juag, zoo heette Dacor's vriend, me gegeven had. Daar was de overhangende boom, het eerste punt, dat hij me gezegd had, in het oog te houden, zoodra ik van achter het rotsblok, waar we elkander ontmoet hadden, te voorschijn kwam. Daarna kroop ik naar de zwevende rots, een kolossaal blok, dat in evenwicht werd gehouden op een vlak, dat niet veel grooter is, dan je handpalm.

Hier zag ik voor het eerst het holen-dorp. Een lage rand liep schuin over het eene einde van het plateau en tegenover dezen rand waren de openingen van een groot aantal holen. Zigzag loopende sporen voerden er heen en

smalle paadjes, uitgehold in den zachten rotswand, verbonden de holen, die zich op dezelfde hoogte bevonden.

Het hol, waarin Juag gevangen was geweest, was heelemaal aan het andere einde der klip, het dichtst bij mij. Door den rand te volgen, kon ik tot op zeer korten afstand naderen, zonder uit één van de holen gezien te worden. Op dat oogenblik waren er maar weinig menschen buiten te zien; de meesten van hen scholen samen aan den voet van den anderen kant van dezen rand, waar ze het zóó druk hadden, dat ik me tamelijk veilig gevoelde. Toch nam ik de grootste voorzorgen in acht. Nadat ik een poosje had gewacht op een gunstig oogenblik, waarop alle hoofden van mij afgewend waren, vloog ik als een konijn het hol binnen.

Zooals vele van de door de menschen van Pellucidar gemaakte holen, bestond dit speciale hol uit drie vertrekken, die achter elkander gelegen waren en geen licht ontvingen, behalve het beetje zonneschijn, dat door den ingang naar binnen drong. Het gevolg was een langzaam toenemende duisternis, als men van de eene kamer in de volgende ging.

In de laatste der drie kon ik nog maar net de voorwerpen onderscheiden; dat was al. Terwijl ik langs de muren tastte naar het gat, dat naar het hol moest voeren, waar Dian gevangen zat, hoorde ik vlak bij me een mannestem.

De spreker was blijkbaar pas binnengetreten, want hij sprak op luiden toon en vroeg naar de verblijfplaats van iemand, dien hij kwam zoeken.

„Waar ben je, vrouw?” riep hij uit. „Hooja laat je halen.” –

En toen antwoordde de stem eener vrouw.

„En wat wil Hooja van mij?” –

De stem was die van Dian. Ik tastte in de richting van het geluid, om het gat te vinden.

„Hij wil, dat je naar het Boomen-Eiland gebracht zult worden,” antwoordde de man, „want hij is klaar, om je tot gezellin te nemen.” –

„Ik ga niet,” sprak Dian. „Ik sterf eerst.” –

„Ik ben gezonden, om je mee te nemen, en dat zal ik.” –

Ik kon hooren, dat hij door het hol naar haar toe liep.

Heftig liet ik mijn handen langs den wand gaan, om de opening te vinden, waardoor ik bij Dian zou kunnen komen. Ik hoorde, dat er een worsteling plaats had in het aangrenzende hol. Toen zonken mijn vingers in los zand en stukjes steen. In een oogenblik besepte ik, waarom ik de opening niet had kunnen vinden, toen ik vluchtig met mijn handen over den wand streek – Dian had het gat volgestopt, om geen argwaan te wekken en zoo de ontsnapping van Juag te vroeg te verraden.

Met mijn geheele gewicht drukte ik tegen de afbrokkelende massa, zoodat deze in het aangrenzende hol viel. Toen kwam ik, David, Keizer van Pellucidar. Ik betwijfel het, of eenig ander potentaat in de wereldgeschiedenis ooit met minder waardigheid is binnengetreden. Ik belandde op handen en voeten met mijn hoofd vooruit, maar ik was er vlug en stond overeind, eer de man in de duisternis vermoedde, wat er gebeurd was.

Maar hij zag me, toen ik opstond en daar hij wel gevoelde, dat het geen vriend kon zijn, die daar zoo overhaast binnenkwam, draaide hij zich om, ten einde me op te vangen, toen ik hem aanviel. Ik had mijn steenen mes

in mijn hand en hij had het zijne. In het duister van het hol was er weinig gelegenheid voor een gevecht volgens de regelen der kunst, hoewel ik toch zeggen mag, dat we een tamelijk mooi duel vochten.

Vóór ik in Pellucidar kwam had ik, zoover ik me herinneren kan, nooit een steenen mes gezien en ik weet zeker, dat ik nooit met een mes, van welken aard ook, gevochten had, maar nu behoef ik mijn hoed voor geen van hen af te nemen, als het er op aan komt, dat primitieve, maar wreede wapen te hanteeren.

Ik kon Dian even in het donker onderscheiden, maar ik wist, dat zij mijn trekken niet zien en me ook niet herkennen kon. Terwijl ik voor haar leven en het mijne vocht, genoot ik er bij voorbaat van, hoe verheugd ze zou zijn, als ze zag, dat ik haar bevrijder was.

Mijn tegenstander was groot, maar hij was tevens behendig en geoefend. Eenmaal pakte hij me in mijn schouder – ik draag er nog het litteken van en zal dat tot aan het graf blijven dragen. En toen deed hij iets doms, want toen ik achteruit sprong, om een oogenblik tijd te winnen, waarin ik me van den schok der verwonding kon herstellen, vloog hij me achterna en trachtte, zich aan me vast te klemmen. In zijn groot verlangen, om me in handen te krijgen, verwaarloosde hij zijn mes. Mijn kans waarnemend, liet ik mijn linkervuist op zijn kaak neerkomen.

Hij stortte neer. Voordat hij weer kon opkomen, lag ik op hem en dreef mijn mes in zijn hart. Toen stond ik op – en tegenover me zag ik Dian, die door de dichte schemering me aanstaarde.

„Dat is Juag niet!” – riep ze uit. „Wie ben je?” –

Ik deed een stap vooruit met uitgestrekte armen.

„Ik ben het, Dian,” zei ik. „Het is David.” –

Bij het geluid van mijn stem uitte ze een lichten kreet, vermengd met tranen – een roerenden kreet, die me zonder eenige woorden vertelde, hoe ze eigenlijk alle hoop had laten varen – en toen wierp ze zich in mijn armen. Ik bedekte haar volmaakte lippen, haar mooi gelaat met kussen en streekte het dikke, zwarte haar en herhaalde telkens en telkens weer, wat ze reeds lang wist – wat ze al jaren geweten had – dat ik haar liever had, dan iets, wat de twee werelden hadden aan te bieden. Maar we konden niet veel tijd geven aan gelukkige liefdesbetuigingen, want we bevonden ons te midden van vijanden, die ons ieder oogenblik konden ontdekken.

Ik trok haar in het aangrenzende hol. Vandaar gingen we naar den ingang van het hol, waardoor ik op de klip gekomen was. Hier bleef ik even staan, om te verkennen en daar de kust vrij was, snelde ik met Dian verder. Ongezien liepen we om het einde van de klip heen en hielden een oogenblik stil, om te luisteren. Geen enkel geluid; dat bewijzen kon, dat men ons opgemerkt had, drong tot ons door en langzaam gingen we denzelfden weg, dien ik bij mijn komst gevolgd had.

Onder het gaan vertelde Dian me, dat ze van degenen, die haar gevangen hielden, gehoord had, hoe dicht bij ik was geweest, om haar te zoeken – zelfs in het Land van de Ontzagwekkende Schaduw – en hoe één van Hooja's mannen, die me kende, me slapende gevonden had en me van al mijn bezittingen beroofde. En toen had Hooja vier anderen gezonden, om me gevangen te nemen. Maar deze mannen, zei ze, waren niet teruggekeerd; zij

had tenminste niets over hun terugkeer vernomen.

„Zij zullen nooit weerkeeren,” – antwoordde ik, „want ze zijn gegaan naar de plaats, vanwaar nooit iemand weerkeert.” – Toen vertelde ik haar mijn avontuur met die vier.

Bijna hadden we den rand van de klip bereikt, waar Juag ons wachten zou, toen we uit de tegenovergestelde richting twee mannen vlug naar dezelfde plaats zagen loopen. Zij zagen ons niet; evenmin zagen ze Juag, dien ik nu achter een lagen struik verborgen zag, vlak bij den rand van den afgrond, die op dit punt in zee viel. Zoo snel als we konden, zonder ons al te veel bloot te stellen, haastten we ons voort, om Juag even spoedig te bereiken, als zij.

Maar zij zagen hem eerst en vielen hem onmiddellijk aan, want één van hen was zijn wachter geweest en ze waren beiden gezonden, om hem te zoeken, daar men zijn vlucht bemerkt had in den tijd, die verlopen was tusschen zijn vertrek en mijn aankomst. Blijkbaar hadden ze kostbare oogenblikken verloren, daar ze hem op andere gedeelten van het plateau zochten.

Toen ik zag, dat ze beiden op hem aanvlogen, schreeuwde ik, om hun aandacht te vestigen op het feit, dat ze met meer dan één man te maken hadden. Bij het geluid van mijn stem stonden ze stil en keken rond.

Toen ze Dian en mij ontdekten, wisselden ze enkele woorden en één van hen liep verder naar Juag, terwijl de andere zich tot ons wendde. Toen hij nader kwam, zag ik, dat hij in zijn hand één van mijn revolvers droeg, maar hij hield die bij den loop vast, het wapen blijkbaar houdend voor een soort van oorlogsknuppel of tomahawk.

Ik kon ternauwernood een grijnslach onderdrukken, toen ik aan de vermorste mogelijkheden dacht van een doodelijke revolver in handen van een onwetend krijger van het steenen tijdperk. Had hij het wapen andersom gehouden en den haan afgetrokken, dan zou hij nu misschien nog leven. Trouwens – hij leeft mogelijk nog, want ik heb hem toen niet gedood. Toen hij nog ongeveer twintig voet van me verwijderd was, wierp ik mijn spies met een snelle beweging, die ik van Ghak geleerd had. Hij dook neer, om er aan te ontkomen, en in plaats van het wapen in zijn hart te krijgen, zooals mijn bedoeling was geweest, raakte het de zijde van zijn hoofd.

Hij zakte in elkaar. Toen keek ik naar Juag. Die had het plezierig! Zijn tegenstander was een reusachtige kerel; hij hakte en hiew op den armen slaaf in met een allergemeenst uitziend mes, dat misschien gemaakt was, om er mastodons mee te doden. Stap voor stap drong hij Juag terug naar den rand van de klip, en hij deed dit op zulk een duivelachtig sluwe manier, dat zijn tegenpartij niet de minste gelegenheid had, om één stap terzijde te doen, teneinde aan de vreeselijke gevolgen van een beweging in die richting te ontkomen. Ik zag, dat in een oogenblik Juag zich over den rand van dien afgrond moest storten en den dood vinden, of dat zijn vijand hem er over zou duwen.

Op hetzelfde oogenblik, dat ik Juag's benarden toestand zag, wist ik ook een middel, om hem te hulp te komen. Met één sprong was ik bij den kerel, dien ik zooeven verslagen had en greep zijn gevallen revolver. Het was een wanhopige kans en dit gevoelde ik, terwijl ik den haan overhaalde. Er was geen tijd, om te mikken.

Juag was nu op den uitersten rand. Zijn meedoogenlooze vijand duwde hem krachtig, terwijl hij verwoed met het zware mes op hem in sloeg.

En toen sprak de revolver – luid en scherp. De reus wierp zijn handen omhoog, draaide als een groote tol in het rond en stortte over den rand heen. En Juag.

Hij wierp mij een verschrikten blik toe, want natuurlijk had hij nog nooit een schot uit een vuurwapen gehoord en met een schreeuw van ontzetting draaide ook hij zich om en schoot met het hoofd vooruit naar beneden.

Doodelijk verschrikt liep ik naar den rand van den afgrond, juist op tijd, om aan de oppervlakte van de kleine baai op twee plaatsen het spatten van water te zien.

Eén oogenblik stond ik daar met Dian te kijken. Toen zag ik met stomme verbazing, dat Juag weer boven kwam en met kracht naar de boot zwom.

De kerel was van die ongeloofelijke hoogte gedoken en ongedeerd boven gekomen.

Ik riep hem toe, beneden op ons te wachten en verzekerde hem, dat hij niet bang behoefde te zijn voor mijn wapen, daar ik er enkel vijanden mee trof.

Hij schudde het hoofd en zei iets, dat ik op zulk een afstand niet kon verstaan, maar toen ik bleef aandringen, beloofde hij, op ons te zullen wachten. Op hetzelfde oogenblik greep Dian mijn arm en wees naar het dorp. Mijn schot had een bende inlanders op de been gebracht en nu kwamen ze aanrennen.

De kerel, dien ik met mijn spies geraakt had, had het bewustzijn herkregen en krabbelde overeind. Hij liep zoo hard, als hij kon, om bij de zijnen te komen. Het zag er voor Dian en mij niet fraai uit met dien afschuwelijken

afgrond en een bende, snel naderende, woeste vijanden, om ons den weg naar de vrijheid af te snijden.

Er bleef ons maar één hoop over. Dat was, Dian zonder uitstel den weg naar beneden te doen ondernemen. Ik nam haar één oogenblik in mijn armen – want ik gevoelde, dat het ditmaal voor het laatst kon zijn. Het leek me totaal onmogelijk, beiden te ontkomen.

Ik vroeg haar, of ze alleen naar beneden kon klauteren – of ze niet bang was. Moedig lachte ze me toe en haalde de schouders op. Zij bang! Zóó mooi is ze, dat ik er slechts met moeite aan denken kan, dat ze een primitief, half-wild meisje uit de steenen periode is, en ik betrap er me dikwijls op, dat ik in mijn geest haar capaciteiten beperk tot die van de afgeleefde, overbeschaafde schoonheden van de buitenste aardkorst.

„En jij?” – vroeg ze, toen ze over den rand van de klip stapte.

„Ik zal je volgen, na een paar schoten op onze vrienden te hebben gelost,” – antwoordde ik. „Ik wil hun enkel een proefje geven van deze nieuwe medicijn, waarmee Pellucidar van al zijn ziekten genezen moet worden. Dat zal hen lang genoeg tot staan brengen, om mij den tijd te gunnen, bij je te komen. Haast je nu en zeg Juag, dat hij klaar moet zijn, om van wal te steken, zoodra ik de boot bereik, of zoodra het duidelijk mocht zijn, dat ik die niet bereiken kan.

„Jij, Dian, moet naar Sari terugkeeren, als mij iets overkomt, om je leven te wijden aan het volvoeren – in samenwerking met Perry – van al de verwachtingen en plannen voor Pellucidar, die me zoo na aan het hart liggen. Beloof me dat, liefste.” –

Ze kon me bijna niet beloven, dat ze me verlaten zou; ze wilde het niet. Ze schudde enkel het hoofd en verroerde zich niet. De vervolgers waren vlakbij.

Juag schreeuwde ons van beneden toe. Hij scheen te begrijpen, dat ik Dian wilde overhalen, naar beneden te gaan en dat ons vanboven een ernstig gevaar bedreigde.

„Duik!” – schreeuwde hij. „Duik!” –

Ik keek naar Dian en toen naar den afgrond onder ons. De inham leek niet veel grooter, dan een schoteltje. Hoe Juag daar ooit in terecht was gekomen, was me een raadsel.

„Duik!” riep Juag. „Dat is de eenige kans. Er is geen tijd, om te klimmen!” –

HOOFDSTUK XI.

Ontsnapping.

Dian keek naar beneden en rilde.

Haar stam behoorde tot de heuvelbewoners. Zij waren niet gewend aan zwemmen, behalve in rustige rivieren en meertjes. Het was niet de steilte, die haar deed ontzetten. Het was de oceaan – uitgestrekt, mysterieus, verschrikkelijk.

Van deze groote hoogte daarin te duiken was meer, dan ze volbrengen kon.

Dat verwonderde me ook niet. Het zelf te ondernemen scheen me te bespottelijk – zelfs de gedachte er aan. Er was maar één ding, dat me er toe gedwongen kon hebben, om met het hoofd vooruit van die duizelingwekkende hoogte af te springen; dat dacht ik op dat oogenblik tenminste.

„Vlug!” drong ik bij Dian aan. „Je kunt niet duiken, maar ik kan ze tegenhouden, totdat jij in veiligheid bent.” –

„En jij?”, vroeg ze nog. „Kun jij duiken, als ze je te na komen? Op een andere manier zou je niet aan hen kunnen ontkomen, als je hier wacht, totdat ik beneden ben.” –

Ik zag, dat ze me niet wilde verlaten, tenzij ze dacht, dat ik dien vreeselijken sprong kon doen, dien we Juag hadden zien nemen. Ik keek nog eenmaal naar beneden; toen verzekerde ik haar met voorgewende onverschilligheid, dat ik zou duiken op het oogenblik, dat zij de boot bereikte. Tevreden gesteld begon ze voorzichtig, maar vlug, af te dalen. Ik sloeg haar een oogenblik gade, met bonzend hart, omdat de geringste misstap of misgreep een vreeselijken dood op de rotsen daar beneden ten gevolge kon hebben. Toen wendde ik me naar de naderende Hoojanen. Ze kwamen met een groote vaart. Ik hief mijn revolver op, mikte vastberaden op den voorsten krijger en vuurde. Bij het klinken van het schot viel de kerel voorover. Zijn hoofd kwam onder zijn lichaam terecht. Hij rolde een paar maal om en bleef toen rustig liggen tusschen de schitterende bloemen in het dichte gras.

Zij, die hem volgden, stonden stil. Een hunner had een spies naar me geworpen, maar die viel vóór me neer – de afstand was iets te groot. Er waren er twee met pijl en boog gewapend; die hield ik in het oog. Ze schenen allen van ontzag vervuld, of verschrikt door het geluid en de uitwerking van het vuurwapen. Ze bleven van het lijk naar mij kijken en kakelden onder elkaar.

Ik maakte gebruik van het staken der vijandelikheden, om over den rand heen snel een blik naar Dian te werpen. Ze was halverwege afgedaald en maakte goede vorderingen. Toen keerde ik me om naar mijn vijanden. Eén der boogschutters plaatste juist een pijl op zijn boog. Ik hief mijn hand op.

„Houdt op!” – riep ik. „Hij, die op me schiet, of naderbij komt, wordt gedood, zooals ik *hem* gedood heb.” –

Ik wees naar den doode. De kerel liet zijn boog zakken. Weer volgde er een levendig gesprek. Ik kon zien, dat zij, die niet met een boog gewapend waren, de twee anderen tot iets trachtten over te halen.

Eindelijk gaf de meerderheid van stemmen den doorslag, want gelijktijdig hieven de beide boogschutters hun wapen op. Op dat zelfde oogenblik schoot ik op een van hen en deed hem op de plaats neertuimelen. De andere gooide zijn werptuig, doch door mijn schot was hij zóó geschrikt, dat de pijl in het wilde over mijn hoofd vloog. Nog een seconde en ook hij lag op het gras met een rond gat tusschen zijn oogen. Ik had tamelijk goed geschoten.

Weer keek ik over den rand. Dian was bijna beneden. Ik kon Juag juist onder haar zien staan; hij strekte de handen uit, om haar te helpen.

Een somber geschreeuw van de zijde der krijgers noodzaakte me, mijn aandacht weer op hen te vestigen. Ze stonden hun vuist tegen me te ballen en schreeuwden allerlei beleedigingen. Uit de richting van het dorp zag ik één enkelen krijger komen, die zich bij hen voegde. Het was een kolossale kerel en toen hij tusschen hen schreed, zag ik uit zijn houding en hun eerbied voor hem, dat hij een opperhoofd was. Hij luisterde naar alles, wat zij hem te vertellen hadden omtrent de gebeurtenissen der laatste minuten; toen uitte hij een bevel en een gebrul en kwam op me aangerend met de geheele bende achter zich aan. Al, wat ze noodig hadden, was gekomen: een dappere aanvoerder.

In mijn revolver waren nog twee patronen. Een daarvan zond ik naar den grooten strijder, daar ik dacht, dat zijn dood hen allen tot staan zou brengen. Maar ik denk, dat ze tot

zulk een vlaag van waanzin opgezweept waren, dat ze door niets meer gestuit hadden kunnen worden. In elk geval gilden ze des te luider, toen hij viel, en liepen nog harder, om bij me te komen. Met mijn laatste patroon schoot ik er nog een neer.

Toen bereikten ze me, of bijna. Ik dacht aan mijn belofte aan Dian – de vreeselijke afgrond was achter me – een groote duivel met een enormen knuppel vóór me. Ik greep mijn revolver en smeed hem die met alle kracht midden in zijn gezicht.

Toen, zonder op de uitwerking daarvan acht te slaan, draaide ik me om, snelde een paar stappen naar den rand en sprong zoo ver over de vreeselijke gaping, als ik kon. Ik heb wel wat verstand van duiken en die kennis bracht ik nu te pas, hoewel ik er van verzekerd was, dat ik de laatste maal dook.

Een paar honderd voet viel ik in een horizontale houding. De spoed, dien ik bereikte, was ontzettend. Ik kon de lucht bijna als een vaste stof voelen, zoo hard vloog ik er doorheen. Toen veranderde mijn houding langzamerhand in een verticale en met uitgestrekte handen gleed ik door de lucht, die ik als een pijl kliefde. Vlak voordat ik het water aanraakte, viel er een zwerm spietsen om me neer. Mijn vijanden waren naar den rand gevlogen en hadden me hun wapens nagegooid. Als door een wonder bleef ik ongedeerd.

Op het laatste oogenblik zag ik, dat ik de rotsen achter me had gelaten en dat ik in het water terecht zou komen. Toen lag ik er in en schoot naar de diepte. Ik denk, dat ik niet werkelijk heel ver naar beneden ging, maar het leek, of ik nooit aan een eind zou komen. Toen ik eindelijk

mijn handen naar de hoogte durfde buigen en naar de oppervlakte probeerde te gaan, dacht ik, dat ik zou barsten, door gebrek aan lucht, eer ik ooit de zon weer zou zien, behalve in een draaikolk. Maar eindelijk kwam mijn hoofd boven de golven uit en vulde ik mijn longen met lucht.

Vóór me lag de boot, waaruit Juag en Dian klommen. Ik begreep niet, waarom ze die nu verlieten, terwijl we op het punt stonden, naar het vasteland te varen, maar toen ik vlakbij kwam, zag ik het. Twee zware spietsen, die rakelings langs Dian en Juag gegaan waren, waren diep in den bodem van het vaartuigje gedrongen, en nog wel in een rechte lijn met den draad van het hout, zoodat het bijna over de geheele lengte gespleten was. Het was onbruikbaar geworden.

Met uitgestrekte handen leunde Juag over een rots, om me te helpen, naar hem toe te klauteren; ik verloor dan ook geen tijd, om van de aangeboden hulp gebruik te maken. Nu en dan viel er nog een spiets gevaarlijk dichtbij neer, dus haastten we ons, om zoo na mogelijk bij den rotswand te komen, waar we betrekkelijk veilig waren voor werptuigen.

Hier hielden we een korte beraadslaging, waarin we tot de beslissing kwamen, dat onze eenige hoop nu bestond in een spoedig bereiken van het andere einde van het eiland, waar we de boot, die ik verborgen had, zouden kunnen gebruiken, om onzen tocht naar het vasteland voort te zetten.

Terwijl we twee of drie van de minst beschadigde spietsen opraapten, gingen we op weg en hielden zuidelijk aan, daar Juag zei, dat dit gedeelte minder door de

Hoojanen bezocht werd, dan het centrum, waar de rivier stroomde. Ik denk, dat deze list onze vervolgers het spoor deed verliezen, aangezien we niets meer van hen zagen en ook niets van hen hoorden gedurende het grootste stuk van onzen marsch over het eiland.

Maar de weg, dien Juag gekozen had, was ruw en een heel eind om, zoodat we nog een paar marschen meer noodig hadden, om den afstand af te leggen, dan als we de rivier gevolgd hadden. Dit bleek ons later noodlottig te worden.

Zij, die ons zochten, moesten dadelijk na onze ontsnapping een bende stroomopwaarts langs de rivier gezonden hebben, want toen we eindelijk, niet ver van onze bestemming, weer bij de rivier kwamen, kon er geen twijfel zijn, of we waren gezien door Hoojanen, die zich vóór ons op de rivier bevonden. Het gevolg was, dat, toen we door een boschje gingen, een twintigtal krijgers ons aanvielen en ons, eer we nog een slag konden doen, om ons te verdedigen, ontwapend en gebonden hadden.

Geruimen tijd was ik geheel hopeloos. Ik kon in de toekomst geen straaltje hoop zien – enkel den onmiddellijken dood voor Juag en mij, wat me niet kon schelen, tegenover het lot, dat Dian wachtte.

Arm kind! Wat had ze een verschrikkelijk leven gehad. Van het oogenblik, dat ik haar geboeid tusschen de slaven der Maharen had gezien, tot nu toe – de gevangene van een niet minder wreed schepsel – kon ik me in haar onstuimig bestaan slechts enkele korte tusschenpoozen van vrede en rust herinneren. Vóór ik haar gekend had, vervolgde Jubal de Leelijke haar in een woeste wereld, om haar tot de zijne te maken. Ze was hem ont-

lopen en ten slotte had ik hem gedood; maar ontzetting en ontberingen en het blootstaan aan de aanvallen van wilde dieren hadden haar bedreigd, sedert ze hem alleen ontvlucht was. En toen ik uit de buitenste wereld was teruggekeerd, waren dezelfde beproevingen weer begonnen ditmaal met Hooja in de plaats van Jubal. Bijna kon ik wensen, dat ze maar dood ware, om dien vrede te vinden, welken het noodlot haar in dit leven scheen te ontzeggen.

Ik sprak haar over dit onderwerp en stelde voor, samen den dood te zoeken.

„Vrees niet, David,” antwoordde zij. „Ik zal een einde aan mijn leven maken, voordat Hooja me eenig leed kan doen; maar eerst wil ik Hooja zien sterven.” – Van haar borst trok ze een riempje te voorschijn, waaraan een zakje bevestigd was.

„Herinner je je nog, dat je eens op dat ding bent gestapt, dat je in jouw wereld een adder noemt?” – vroeg ze.

Ik knikte.

„Dat ongeluk schonk jou het denkbeeld, de vergiftigde pijlen te maken, waarmee we de krijgers van het keizerrijk toerustten,” – vervolgde ze. „En mij gaf het eveneens een denkbeeld. Langen tijd draag ik reeds een addertand bij me. Die heeft mij kracht gegeven, om vele gevaren te doorstaan, want het heeft me altijd vrijwaring voor de grootste belediging verzekerd. Ik ben nog niet klaar, om te sterven. Laat Hooja eerst mijn addertand omhelzen.” –

Dus stierven we niet te zamen, en nu ben ik blij, dat dit niet gebeurde. Het is altijd dwaas, om aan zelfmoord

te denken, want hoe donker de toekomst er vandaag ook moge uitzien, morgen kan er iets plaats hebben, dat ons geheele leven in een oogenblik verandert, en ons niets als zonnenschijn en geluk openbaart. Ik zal dus, wat mij betreft, altijd op morgen wachten.

In Pellucidar, waar het altijd vandaag is, valt het wachten misschien niet zoo lang en dat bleek ook zoo te zijn. Toen we door een op een park gelijkend bosch langs een hoogen heuvel met vlakken top gingen, viel er plotseling een netwerk van touwen om onze wacht, waarin ze geheel verstrikt geraakten. Een oogenblik later sprong er een bende van onze vrienden, de behaarde gorilla-menschen met de zachte oogen en de lange schapengezichten te voorschijn.

Het was een belangwekkend gevecht. Het speet me, dat mijn boeien me verhinderden, er aan deel te nemen, maar ik moedigde de beest-menschen aan met mijn stem, en juichte Gr-gr-gr, hun opperhoofd, telkens toe, als zijn machtige kaken het leven uit een Hoojaan deden verdwijnen. Toen het gevecht uit was, zagen we, dat een paar van onze belagers ontsnapt waren, maar dat de meerderheid van hen dood om ons heen lag. De gorilla-menschen schonken hun verder geen aandacht. Gr-gr-gr wendde zich tot mij.

„Gr-gr-gr en zijn geheele volk zijn je vrienden,” sprak hij. „Er was er één, die de krijgers van Hooja zag en hen volgde. Hij zag, dat ze je gevangen namen en toen vloog hij zoo hard, als hij kon, naar het dorp en vertelde mij, wat hij gezien had. De rest weet je. Je hebt veel gedaan voor Gr-gr-gr en zijn volk. Wij zullen altijd veel voor jou doen.” –

Ik bedankte hem en toen ik hem van onze ontsnapping en onze bestemming verhaald had, stond hij er op, ons tot aan zee met een groot aantal van zijn woeste mannetjes te begeleiden. Wij aarzelden geen oogenblik, dit geleide aan te nemen. De kano lag nog, waar ik die verborgen had en nadat we Gr-gr-gr en zijn krijgers vaarwel gezegd hadden, scheepten we ons met ons drieën naar het vasteland in.

Ik ondervroeg Juag over de mogelijkheid, om naar den mond der rivier, waarvan hij me gesproken had, en die we pagaaierend stroomopwaarts tot Sari zouden kunnen volgen, over te steken, maar hij ried me aan, dit niet te beproeven, omdat we geen pagaaieren, geen water en geen voedsel hadden. Ik moest erkennen, dat zijn raad verstandig was, maar het verlangen, om dezen grooten waterweg te verkennen, was sterk in me en ik besloot, een poging te wagen, als ik eenmaal het vasteland bereikt en al onze tekortkomingen hersteld had.

We landden verscheidene mijlen ten noorden van Thuria in een kleine baai, die bescherming scheen te bieden tegen de zwaardere zeeën, die somtijds, zelfs in deze gewoonlijk rustige oceanen van Pellucidar voorkomen. Hier schetste ik voor Dian en Juag de plannen, die ik in mijn brein bewaarde. Zij moesten de kano van een klein zeil voorzien, waarvan ik hun beiden de bedoeling moest uitleggen – daar ze geen van tweeën nog ooit zulk een instrument gezien hadden. Dan moesten ze naar voedsel zoeken, om met ons mee te nemen en iets maken, waarin we water zouden kunnen bewaren.

Deze twee laatste dingen waren net iets voor Juag, maar hij bleef langen tijd sputteren over het zeil en den

wind. Ik kon zien, dat hij er nog niet half van overtuigd was, dat zulk een bespottelijk maaksel een kano door het water zou kunnen doen gaan.

Een poosje gingen we bij de kust op jacht, maar werden door niets bijzonders beloond. Eindelijk besloten we, de kano te verbergen en in het binnenland wild te gaan zoeken. Op voorstel van Juag groeven we een gat in het zand op den bovensten rand van de kust en verstopten daarin het vaartuigje, waarna we de oppervlakte gelijk maakten en het uitgegraven materiaal opzij wierpen. Toen lieten we de zee achter ons. In Thuria is het reizen niet zoo inspannend, als onder de middagzon, die onophoudelijk de verdere oppervlakte van Pellucidar schroeit. Maar er zijn nadeelen aan verbonden, o.a. de terneerdrukkende invloed, uitgeoefend door de eeuwige somberheid van het Land van de Ontzagwekkende Schaduw.

Hoe dieper we in het binnenland doordrongen, des te donkerder werd het, totdat we ten slotte ons door een eindelooze schemering voortbewogen. De plantengroei was hier schaarsch en van een vreemden, kleurlozen aard, hoewel de planten, die wel groeiden, wondervol van vorm waren. Dikwijls zagen we reusachtige lidi, of lastdieren, die door het vage landschap schreden en de groteske planten graasden, of uit de langzaam voortvloeiende rivieren dronken, die van de Lidi-Vlakten in de zee van Thuria vielen.

Wat we zochten was, hetzij een thag – een soort van reusachtigen eland – of één van de grootere soorten van antilope, want van beide kan het vleesch in de zon goed gedroogd worden. De blaas van den thag zou een uitstekende waterkruijk vormen en zijn vel zou, naar ik

dacht, een prachtig zeil opleveren. We trokken een flink eind het binnenland in, over de geheele uitgestrektheid van het Land van de Ontzagwekkende Schaduw en kwamen ten laatste aan dat heerlijke gedeelte van de Lidi-Vlakten, dat in den zonneschijn ligt. Boven ons draaide de hangende wereld om haar as en vervulde vooral mij – en ook Dian in eenigszins mindere mate – met verbazing en een onverzadigbare nieuwsgierigheid aangaande de vreemde vormen van leven, die op de heuvels en in de valleien, de zeeën en rivieren, die we duidelijk onderscheiden konden, moesten bestaan.

Vóór ons breidde zich de horizonlooze uitgestrektheid van Pellucidar uit, de Lidi-Vlakten omgaven ons, terwijl ik hoog aan den hemel, ten noord-westen van ons de vele torens meende te onderscheiden, die de ingangen van de stad der Maharen aangeven, waar de inwoners loerden op de Thurianen.

Juag stelde voor, naar het noord-oosten te trekken, waar we, zooals hij zei, op den rand van de vlakte een met bosschen begroeid land zouden vinden, waarin we veel wild zouden aantreffen. Zijn raad opvolgend, bereikten we een woud-jungle, die door ontelbare sporen van dieren doorsneden werd. In de diepte van dit onheilspellend bosch vonden we het versche spoor van een thag.

Kort daarop naderden we, door voorzichtig voortsluipen, zoo dicht tot een kleine kudde, dat wij ze met onze spietsen konden raken. Ik koos een groot dier uit, en Juag en ik slingerden gelijktijdig ons wapen. Dian bewaarde het hare voor geval van nood. Loeiend wankelde het dier. De rest van de kudde ging oogenblikkelijk aan den haal; enkel het gewonde dier bleef achter

en zocht met gebogen kop en dwalende oogen den vijand.

Toen stelde Juag zich bloot – dit behoort tot de jacht-tactiek – terwijl ik achter een struik terzijde stapte. Zoodra het woeste beest Juag zag, viel het hem aan. Juag liep dadelijk weg, om het dier langs mijn schuilplaats te lokken. Daar kwam hij – een gevaarte vol machtige, beestachtige sterkte en woede.

Dian was achter me gaan staan. Zij kon ook een thag bevechten, als het noodig was. Zulk een flink meisje! Met het volste recht een keizerin van een steenen tijdperk, volgens welken maatstaf van de beide werelden ook gemeten!

Met een groot geraas kwam daar de mannetjes-thag, loeiend en blazend met de kracht van honderd van onze ossen. Toen hij zich tegenover me bevond, nam ik een sprong naar de zware manen, die zijn kolossalen nek bedekten. Die met zijn vingers vast te grijpen was het werk van een oogenblik. Toen holde ik naast het beest voort.

De theorie, waarop deze jacht-gewoonte gebaseerd is, werd lang geleden door ervaring ontdekt; volgens deze theorie kan men een thag niet van zijn aanval doen afzien, als hij eenmaal opweg is naar het voorwerp van zijn woede, zoo lang hij dit tenminste kan zien. Blijkbaar denkt hij, dat de man, die zich aan zijn manen vastklemt, hem wil weerhouden, zijn prooi te bereiken en daarom schenkt hij geen aandacht aan zijn vijand, die natuurlijk zijn spoed niets doet verminderen.

Eenmaal den springenden thag opzij zijnde, kostte het niets geen moeite, hem op den rug te springen, zooals cavaleristen hun paarden onder het draven bestijgen. Juag liep nog duidelijk zichtbaar voor het dier uit. Zijn spoed was slechts weinig geringer, dan die van het monster,

dat hem volgde. Deze Pellucidarianen zijn bijna even vlug als herten; daar ik dit niet ben, word ik altijd gekozen, om het eindwerk te verrichten op de thag-jacht. Ik zou een rennenden thag niet lang genoeg voor kunnen blijven, om dengene, die hem dooden moest, den tijd te geven, zijn werk te doen. Dat bemerkte ik de eerste – en laatste – maal, dat ik het probeerde.

Eenmaal schrijlings op den nek van het beest gezeten, trok ik mijn lang steenen mes en nadat ik den punt zorgvuldig op den ruggegraat geplaatst had dreef ik het hem met beide handen in het lichaam. Op dat zelfde oogenblik sprong ik ver weg van den rug van het struikelende dier. Geen enkel gewerveld dier kan ver voortgaan met een mes door zijn ruggegraat en de thag vormt geen uitzondering op den regel.

Oogenblikkelijk viel hij neer. Toen hij lag te wentelen, keerde Juag terug en wij beiden benutten iedere gelegenheid en trokken onze spietsen uit zijn zijde. Toen dansten we om hem heen, meer als twee wilden, dan iets anders en gelijktijdig doorboorden onze wapenen zijn wild hart en brachten het voor goed tot staan.

De thag had een flinken afstand afgelegd van het punt, waar ik hem besprong. Toen ik, na hem gedood te hebben, naar Dian omzag, kon ik haar niet bespeuren. Ik riep luid, maar daar ik geen antwoord kreeg, draafde ik naar de plaats, waar ik haar had achtergelaten. Ik vond zonder moeite het boschje, waarachter we ons hadden verscholen, maar Dian was er niet. Telkens en telkens riep ik weer, maar het bleef stil. Waar kon ze gebleven zijn? Wat was er van haar geworden in de korte tusschenpoos, sedert ik haar vlak achter me had zien staan?

HOOFDSTUK XII.

Ontvoerd!

Ik zocht zorgvuldig in den omtrek van die plek. Eindelijk werd ik beloond door de ontdekking van haar spies, een paar meter van den struik, die ons voor den aanvallenden thag verborgen had – haar spies en de sporen van een worsteling, verraden door het vertrapte gras en de in elkander loopende voetafdrukken van een vrouw en een man. Vol onrust en ontzetting volgde ik die voetsporen tot waar ze plotseling op een afstand van een honderd meter verdwenen. Daar zag ik de kolossale indrukken van de pooten van een lidi.

Het gebeurde was maar al te duidelijk. Een Thuriaan had ons òf gevolgd, òf hij had toevallig Dian gezien en genegenheid voor haar opgevat. Terwijl Juag en ik met den thag bezig waren, had hij haar ontvoerd. Snel liep ik terug naar de plaats, waar Juag met het gedoode dier bezig was. Toen ik hem naderde, zag ik, dat daar ook iets niet in den haak was, want de eilandbewoner stond op het lichaam van den thag, klaar, om zijn spies te werpen.

Toen ik dichterbij kwam, ontwaarde ik de oorzaak

van zijn oorlogszuchtige houding. Vlak achter hem stonden twee groote jaloks, of wolfshonden, die hem strak aanstaarden – een mannetje en een wijfje. Hun gedrag was tamelijk eigenaardig, want zij schenen zich niet op een aanval voor te bereiden. Ze sloegen hem eigenlijk vragend gade.

Juag hoorde me komen en wendde zich met een grijns tot me. Deze kerels houden van opwinding. Uit zijn voorkomen kon ik opmaken, dat hij genoot bij het vooruitzicht op een gevecht, dat ophanden scheen. Maar hij slingerde zijn spies in het geheel niet. Een waarschuwende kreet uit mijn mond bracht hem tot bezinning, want ik had een stuk touw zien bengelen aan den nek van het mannetje.

Weer keerde Juag zich naar me toe, maar ditmaal vol verbazing. In een oogenblik was ik naast hem en langs hem loopend, ging ik regelrecht op de twee beesten af. Toen ik dit deed, dook het wijfje met ontbloote tanden neer. Het mannetje nam een sprong in mijn richting, niet om een doodelijken aanval te wagen, doch met al de teekenen van blijdschap en vreugde, waarvan het arme dier blijk kon geven.

Het was Raja – de jalok, wiens leven ik gered had en dien ik getemd had! Het leed geen twijfel, of hij was blij, me te zien. Ik denk nu, dat zijn schijnbare ontrouw jegens mij voortkwam uit zijn verlangen, om zijn bloeddorstig wijfje op te zoeken en haar ook bij me te brengen, om bij me te wonen.

Toen Juag zag, dat ik het groote beest liefkoosde, was hij buitengewoon ontsteld, maar ik kon niet veel tijd aan Raja geven, terwijl mijn geest vervuld was van verdriet over mijn nieuw verlies. Ik was blij, het dier te

zien en ik bracht hem dadelijk bij Juag, om hem te doen begrijpen, dat Juag ook Raja's vriend moest zijn. Met het wijfje ging het moeilijker, maar Raja hielp ons, door telkens woest tegen haar te grommen, als ze ons de tanden liet zien.

Ik vertelde Juag van het verdwijnen van Dian en van mijn vermoedens aangaande de verklaring van de ramp. Hij wilde haar dadelijk gaan zoeken, maar ik opperde, dat nu ik Raja had, om me te helpen, het misschien beter was, als hij bleef, om den thag te villen, de blaas mee te nemen en dan terug te gaan naar de plaats, waar we de kano hadden verstoppt.

Dus kwamen we overeen, dat hij dit doen zou en dat hij een redelijk langen tijd op me zou wachten. Ik wees naar een groot meer aan de oppervlakte van de hangende wereld boven ons en zei hem, dat indien ik niet terug was, als dit meer zich viermaal vertoond had, hij zich over land of te water naar Sari moest begeven, om Ghak met een leger te halen. Toen riep ik Raja, om me te volgen, en ging Dian en haar ontvoerder zoeken. Eerst bracht ik den wolfshond op de plaats, waar de man met Dian geworsteld had. Enkele passen achter ons volgde het woeste wijfje van Raja. Ik wees naar den grond, waar de sporen van de worsteling het duidelijkst waren en waar de reuk voor Raja's neus het sterkst moest zijn.

Toen greep ik het overgebleven stuk van den band om zijn nek en dreef hem voort langs het spoor. Hij scheen het te begrijpen. Met den neus op den grond begon hij zijn taak. Mij achter zich aan trekkend draafde hij regelrecht naar de Lidi-Vlakten en richtte zijn schreden naar het Thuriaansche dorp. Dat had ik wel kunnen vermoeden!

Achter ons aan kwam het wijfje. Na een poosje sloot ze zich bij ons aan, totdat ze vlak naast mij en Raja meedraafde. Het duurde niet lang, of ze scheen net zoo op haar gemak in mijn gezelschap, als haar heer en meester.

We moesten een belangrijken afstand hebben afgelegd, toen we weer in de diepe schaduw traden en voor ons een reusachtigen lidi ontwaarden, die kalm over de vlakte schreed. Op zijn rug zaten twee menselijke wezens. Als ik had kunnen weten, dat de jaloks Dian geen kwaad zouden doen, had ik ze misschien losgelaten op den lidi en zijn meester, maar ik kon het niet weten en durfde het dus niet te wagen.

Ik had evenwel niets meer in te brengen, want Raja hief het hoofd op en kreeg zijn prooi in het oog. Met een ruk smeed hij mij op den grond en trok me den band uit de hand. Weg was hij als een wervelwind, den reusachtigen lidi en zijn berijders achterna. Naast hem liep zijn ruig wijfje, maar iets kleiner, dan hijzelf en geen greintje minder woest.

Ze gaven geen geluid, totdat de lidi hen bemerkte en zich schijnbaar log, maar daarom niet minder snel, in galop zette. Toen begonnen de beide beesten te blaffen, eerst met een zacht klagend geluid, dat gaandeweg toenam, totdat er een vreemd en afschuwelijk gekef volgde. Ik was bang, dat het misschien de jachtkreet van de geheele wolvenbende was; als dit zoo was, dan was er weinig kans op levensbehoud voor Dian en haar ontvoerder, evenmin als voor mijzelf. Daarom verdubbelde ik mijn pogingen, om gelijk te blijven; maar ik had even goed kunnen probeeren, een vliegende vogel in te halen, en zooals ik je al meermalen gezegd heb, ik ben geen hard-

looper. In dat geval was het maar goed ook, want mijn langzame gang kwam me te hulp, terwijl ik, als ik vlug ter been geweest was, Dian toen voor goed had kunnen verliezen.

De lidi, op den voet gevolgd door de wolfshonden, was bijna verdwenen in de duisternis, die het omringende landschap omhulde, toen ik bemerkte, dat hij naar rechts uitweek. Dit werd verklaard door het feit, dat Raja links van hem ging en, verschillend van zijn wijfje, telkens een sprong deed naar den schouder van het groote dier. De man op den rug van den lidi prikte met zijn lange speer naar den hyaenodon, maar Raja bleef opspringen en happen.

Het gevolg was, dat de lidi steeds naar rechts week en hoe langer ik toekeek, des te meer werd ik er van overtuigd, dat Raja en zijn wijfje tot een bepaald doel samenwerkten, want zij galoppeerden enkel maar kalm ter rechterzijde van den lidi.

Ik had wel eens een troep wolven zien jagen en ik herinnerde me nu iets, waaraan ik eerst niet had gedacht. Eenige wolven liepen dan voorop en dreven de prooi terug naar den ganschen troep. Dit was precies, wat Raja en zijn wijfje nu deden – ze dreven den lidi naar mij terug, of dit deed Raja tenminste. Waarom het wijfje niet meedeed, begreep ik niet, tenzij het was, dat het haar niet duidelijk werd, wat haar mannetje in den zin had.

In elk geval was ik voldoende overtuigd, om te blijven, waar ik was en verdere gebeurtenissen af te wachten, want ik kon me gemakkelijk twee dingen voorstellen. Het eene was, dat ik ze nooit kon inhalen, voordat het kwaad geschied was, zoo ze den lidi neertrokken. Het

andere was, dat zoo ze hem niet binnen enkele minuten neerhaalden, hij zijn kringloop zou hebben volbracht en vlak bij de plaats, waar ik stond, zou zijn teruggekeerd.

En dit is nu juist, wat er gebeurde. De groep was bijna geheel in de duisternis verdwenen – één oogenblik. Toen kwamen ze weer te voorschijn, maar ditmaal aan den rechterkant en weer in mijn richting terugdraaiend. Ik wachtte, totdat het me duidelijk was, op welke plaats ik den lidi in den weg kon treden, maar terwijl ik wachtte, zag ik, dat deze trachtte, nog meer naar rechts uit te wijken – een beweging, waardoor hij in een veel breederen kring links van me zou komen, dan de hyaenodons hadden voorzien. Daar zag ik het wijfje een sprong doen, om hem voor te komen en toen hij te ver naar links zou zijn gegaan, sprong Raja naar zijn schouder, beet hem, en hield hem in de goede richting.

Recht naar me toe dreven de twee wilde dieren hun prooi! Het was wondervol.

Het was ook nog iets anders, zooals ik besepte, toen het monster me naderde. Het was, alsof ik in het midden van een spoorweg stond, terwijl een expres naderde. Maar ik durfde niet aarzelen; teveel hing af van het treffen van die massa trillend vleesch door middel van een goed gerichte spies. Dus stond ik daar te wachten, totdat die reusachtige voeten me zouden vermorselen, maar vast besloten, mijn wapen, vóór ik viel, in die breede borst te stooten.

De lidi was nog ongeveer een honderd meter van me verwijderd, toen Raja een paar maal blafte op een toon, die geheel anders was, dan zijn gewone jachtkreet. Oogenblikkelijk sprongen hij en zijn wijfje naar den langen nek van den herkauwer.

Ze misten geen van beide hun doel. In de lucht zwaaiend, klemden ze zich vast en hun gewicht trok den kop van den lidi naar omlaag, zoodat zijn spoed verminderde en hij bijna stilstond, eer hij me bereikte, terwijl hij al zijn kracht moest gebruiken, om te probeeren, zijn aanvallers met zijn voorpooten weg te krabben.

Dian had me gezien en herkend en ze trachtte, zich uit den greep van haar ontvoerder los te maken, die, belemmerd door zijn sterken en behendigen last, niet in staat was, zijn lans met goed gevolg tegen de jaloks te hanteeren. Tegelijkertijd liep ik hem hard tegemoet.

Toen de man mij zag, liet hij Dian los en sprong op den grond, klaar, om me met zijn wapen te ontvangen. Mijn spies was niet tegen zijn veel langer wapen opgewassen; dit diende veel meer, om te doorboren, dan om geworpen te worden. Als ik hem de eerste maal miste, wat zeer waarschijnlijk scheen, daar hij voorbereid was, zou ik zijn afschrikwekkende lans met enkel een steenen mes moeten trotseeren. Dit vooruitzicht was niet aantrekkelijk. Het was duidelijk, dat ik spoedig aan zijn genade of ongenade zou zijn overgeleverd.

Mijn moeilijke positie ziende, kwam hij op me af, om één tegenstander kwijt te raken, voordat hij met twee andere te maken zou hebben. Natuurlijk kon hij niet gissen, dat de jaloks met mij op jacht waren, maar hij meende ongetwijfeld, dat zoodra ze den lidi gedood hadden, zij de menschelijke prooi zouden aanvallen – de beesten zijn beruchte moordenaars, die dikwijls enkel uit boosaardigheid dooden.

Maar toen de Thuriaan naderde, liet Raja den lidi los en vloog op hem aan, met het wijfje vlak achter zich.

Toen de man hen zag, gilte hij tegen mij, om hem te helpen, roepend, dat we beiden gedood zouden worden, als we niet samen vochten. Maar ik lachte hem uit en liep naar Dian.

De twee beesten vielen den Thuriaan gelijktijdig aan – hij moest al wel dood zijn, nog bijna voordat zijn lichaam op den grond tuimelde. Toen keerde het wijfje zich naar Dian. Ik stond naast haar, toen de aanval dreigde plaats te hebben en hield mijn spies klaar, om het beest op te vangen.

Maar weer was Raja me te vlug af. Hij scheen te denken, dat het bij haar om mij te doen was, want hij kon toch niets weten van mijn verhouding tot Dian. In elk geval sprong hij midden op den rug van het wijfje en sleurde haar neer. Toen volgde er een strijd, zóó verschrikkelijk, dat het alle beschrijving te boven gaat, wat betreft woestheid en geraas. Ik dacht, dat beide dieren aan stukken gescheurd zouden worden.

Toen ten slotte het wijfje ophield, te worstelen en zich op haar rug omwentelde, terwijl haar voorpooten zich slap dubbel vouwden, meende ik zeker, dat ze dood was. Raja stond over haar gebogen te grommen en zijn bek was vlak bij haar keel. Toen zag ik, dat ze geen van beiden een krasje gekregen hadden. Het mannetje had enkel zijn wijfje een duchtige schrobbeering gegeven. Dat was zijn manier van haar aan het verstand te brengen, dat ik heilig was.

Een oogenblik later wendde hij zich af en liet haar opstaan en terwijl zij haar gehavende vacht weer in orde bracht, kwam hij naar Dian en mij toestappen. Ik had nu mijn arm om Dian heen geslagen. Toen Raja dichtbij was,

greep ik hem bij zijn nek en trok hem naar me toe. Toen streeelde ik hem en sprak tegen hem, terwijl ik Dian verzocht, hetzelfde te doen, totdat hij, meen ik, vrijwel begreep, dat als ik zijn vriend was, Dian zijn vriendin moest zijn.

Langen tijd was hij een beetje schuw voor haar en liet dikwijls de tanden zien bij haar nadering, en het duurde nog veel langer, eer het wijfje vriendschap met ons wilde sluiten. Maar door voorzichtige vriendelijkheid, door nooit te eten, zonder ons voedsel met hen te delen, en door hun uit onze hand te laten eten, wonnen we ten slotte het vertrouwen van de beide dieren. Maar dat was pas veel later.

Met de twee dravende dieren achter ons aan keerden we terug naar de plaats, waar we Juag hadden achtergelaten. Hier kostte het me de grootste moeite, om het wijfje van Juag's keel af te houden. Van al de venijnige, boosaardige, wreede dieren in de twee werelden, geloof ik, dat een vrouwelijke hyaenodon het verreweg wint.

Maar na een poosje verdroeg ze Juag, zooals ze Dian en mij verdragen had, en met ons vijven togen we naar de kust, want Juag was net met zijn werk betreffende den thag klaar, toen we bij hem aankwamen. We aten wat van het vleesch, voordat we den tocht ondernamen en gaven er ook iets van aan de wolfshonden. Zooveel, als we maar konden meenemen, droegen we op onzen rug.

Op weg naar de kano overkwam ons geen enkel ongeluk. Dian vertelde me, dat de kerel, die haar gestolen had, haar van achteren was aangevallen, toen het loeien van den thag alle andere geluiden overstemde en dat hij haar, voor ze het wist, ontwapend en op den rug van den lidi geworpen had, die in de nabijheid op hem lag te wachten.

Toen de thag ophield met brullen, was de kerel op zijn vlug rijdier al een goed eind op streek. Door haar de hand voor den mond te houden, had hij haar belet, om te schreeuwen.

„Ik dacht,” zei ze, „dat ik toch nog den addertand zou moeten gebruiken.” –

Eindelijk bereikten we de kust en groeven de kano op. Toen hielden we ons bezig met het stellen van een mast en het hijschen van een klein zeil – dat wil zeggen: Juag en ik – terwijl Dian het vleesch van den thag in lange reepen sneed, om die te kunnen drogen, zoodra we weer in het zonlicht zouden zijn.

Nu was alles klaar. We waren klaar, om ons in te schepen. Ik had geen moeite, om Raja aan boord van het vaartuigje te krijgen, maar Ranee – zooals we haar gedoopt hadden, nadat ik Dian de beteekenis van Raja en de daarmee overeenstemmende vrouwelijke benaming had uitgelegd – weigerde gedurende eenigen tijd beslist, haar mannetje aan boord te volgen. We moesten dan ook zonder haar van wal steken. Een oogenblik later sprong ze evenwel in het water en zwom ons na.

Ik liet haar naast het vaartuigje komen en toen trokken Juag en ik haar binnen boord, terwijl zij gromde en naar ons beet, maar vreemd genoeg deed ze geen moeite, om ons aan te vallen, toen ze eenmaal veilig naast Raja op den bodem beland was.

De kano gedroeg zich onder zeil veel beter, dan ik gehoopt had, oneindig veel beter, dan het oorlogsschip zich gedragen had, en we maakten goede vorderingen westwaarts over de golf, aan de tegenovergestelde zijde waarvan ik den mond van de rivier hoopte te vinden, waarover Juag gesproken had.

De eiland-bewoner toonde een groote belangstelling en had diep ontzag voor het zeil en de gevolgen daarvan. Hij was niet in staat geweest, goed te begrijpen, wat ik hoopte te volbrengen, toen we de boot optuigden. Nu hij zag, dat het logge vaartuig zonder pagaaien rustig door het water stevende, was hij zoo blij als een kind. We schoten prachtig op en zagen ten slotte land.

Juag was verlamd van ontzetting geweest, toen hij hoorde, dat ik van plan was, den oceaan over te steken en toen we geen land meer zagen, was hij diep terneer geslagen. Hij zei, dat hij nog nooit in zijn leven van zoo iets gehoord had en dat men hem steeds gezegd had, dat zij, die zich ver van het land waagden, nooit terugkeerden. Want hoe zouden ze den weg vinden, als ze geen land zagen, waarheen ze zich konden richten?

Ik probeerde, om de werking van het kompas uit te leggen en hoewel hij eigenlijk nooit de wetenschappelijke verklaring daarvan vatte, leerde hij toch evengoed er mee te sturen, als ik. Op reis kwamen we langs verschillende eilanden – eilanden, die, zooals Juag zei, aan zijn eigen eiland-bewoners totaal onbekend waren. Onze oogen zijn dan ook misschien de eerste geweest, die er op rustten. Graag was ik aan land gegaan, om ze te verkennen, maar de zaken van het keizerrijk stonden geen onnoodig uitstel toe.

Ik vroeg Juag, hoe Hooja dacht, den mond der rivier te bereiken, die wij ook zochten, als hij niet de golf overstak en de eiland-bewoner antwoordde, dat Hooja ongetwijfeld een omweg langs de kust zou maken. Eenigen tijd lang zeilden we langs de kust, om de rivier te zoeken, en eindelijk gelukte het ons, die te vinden.

Ze was zoo groot, dat ik dacht, dat het een geweldige golf moest zijn, totdat een massa drijfhout, dat met de eb was meegekomen, mij er van overtuigde, dat het een rivier was. Daar lagen de boomstammen, die door het ondermijnen van de oevers ontworteld waren, reusachtige klimplanten, bloemen, grassoorten en hier en daar het lichaam van een op het land levend dier, of een vogel.

Ik hunkerde er naar, onzen tocht stroomopwaarts te beginnen, toen er iets gebeurde, waarvan ik in Pellucidar nog in het geheel geen ervaring had gehad – er stak een ontzettende storm op. Hij blies uit de richting van de rivier met zulk een onverwachte heftigheid, dat hij ons den adem benam en voordat we de gelegenheid hadden, op de kust te komen, was het te laat. Het beste, wat we konden doen, was het vliegende vaartuig voor den wind te houden en ons door een stortvloed van wit schuim te laten gaan. Juag was doodelijk verschrikt. Als dit ook met Dian het geval was, dan verborg ze dit, want was zij niet de dochter van een groot opperhoofd, de zuster van een koning en de gezellin van een keizer?

Raja en Ranee waren bang. De eerste kroop dicht naast me en drukte zijn snoet tegen me aan. Ten slotte moest zelfs de woeste Ranee wel bij een menselijk wezen medegevoelen zoeken. Ze sloop naar Dian, drukte zich dicht tegen haar aan en jankte, terwijl Dian haar ruigen nek streelde en met haar praatte, zooals ik dit met Raja deed.

We konden niets anders doen, dan de kano overeind houden en met den wind meegaan. Gedurende een tijdsverloop, dat een eeuwigheid scheen, nam de storm noch af, noch toe. Ik oordeelde, dat we ongeveer honderd

mijlen met den wind moesten zijn voortgegaan en dat nog wel op een onbekende zee!

Even onverwacht als de wind was opgestoken, ging hij ook weer liggen, en ging over in een licht briesje, uit precies denzelfden hoek als tevoren. Toen vroeg ik Juag naar onze richting, want hij had het laatst het kompas gehad. Het had aan een langen riem om zijn hals gehangen. Toen hij er naar tastte, kwam er in zijn oogen een uitdrukking, die even duidelijk als woorden zei, wat er gebeurd was – het kompas was weg! Het kompas was weg!

En we waren uit het gezicht van het land en geen enkel hemellichaam, om ons den weg te wijzen! Zelfs de hangende wereld was in onze positie niet zichtbaar.

Onze toestand kwam me totaal hopeloos voor, maar ik durfde Dian en Juag niet doen vermoeden, hoe vreeselijk ontsteld ik was; maar spoedig begreep ik, dat het geen nut had, om te beproeven, het ergste voor Juag verborgen te houden – hij wist het net zoo goed, als ik. Hij had altijd geweten – door de legenden van zijn volk – welke de gevaren waren van de open zee, als er geen land zichtbaar was. Het kompas was, nadat ik hem geleerd had, hoe hij het gebruiken moest, alles geweest, waarop hij zijn hoop vestigde als mogelijke redding uit de diepte der wateren. Hij had gezien, hoe het mij door het water naar de kust had geleid, die ik wenschte te bereiken en daarom had hij er een onbeperkt vertrouwen in gekregen. Nu het kompas verloren was gegaan, was het ook uit met zijn vertrouwen.

Er scheen ons maar één ding over te blijven; dat was, recht voor den wind te blijven, daar we op die wijze het

snelst vooruit kwamen, totdat we ergens land zouden bespeuren. Als dit het vasteland bleek te zijn: zooveel te beter; als het een eiland was – nu, dan konden we misschien op een eiland wonen. In dit kleine bootje zouden we zeker niet lang kunnen leven, met enkel nog een paar reepen gedroogd thagsvleesch en een paar pintjes water.

Plotseling kwam er een gedachte bij me op. Ik was verbaasd, dat deze niet eerder was gekomen als oplossing van ons probleem. Ik wendde me tot Juag.

„Jullie, Pellucidarianen, bent begiftigd met een wondervol instinct,” zoo bracht ik hem in herinnering, „een instinct, dat regelrecht den weg wijst naar je tehuis, onverschillig, in welk vreemd land je je ook moogt bevinden. Alles, wat we te doen hebben, is, ons door Dian den weg te laten wijzen naar Amoz en dan zullen we spoedig aan dezelfde kust komen, van welke we weggewaaid zijn.” –

Onder het spreken keek ik hen aan met een glimlach van vernieuwde hoop, maar deze vond geen weerklank in hun oogen. Het was Dian, die me inlichtte.

„Dat alles zouden we op het land kunnen doen,” sprak ze. „Maar op het water is ons die macht ontzegd. Ik weet niet, waarom, maar ik heb altijd gehoord, dat het zoo is – dat enkel op het water een Pellucidariaan verdwalen kan. Dit is, denk ik, de reden, waarom we allen den grooten oceaan zoo vreezen – zelfs zij, die zich in kano's op zijn oppervlakte begeven. Juag heeft ons verteld, dat ze nooit zoo ver gaan, dat ze het land uit het oog verliezen.” –

We hadden na den storm het zeil gestreken, terwijl we zaten te bespreken, wat we zouden kunnen doen. Ons

vaartuigje was doelloos voortgedreven en rees en daalde met de groote golven, die nu minder werden. Nu eens bevonden we ons op den top – dan weer in de holte. Toen Dian met spreken ophield, liet ze haar oogen langs de onmetelijke uitgestrektheid der deinende golven gaan. We rezen tot op een geweldige hoogte op den top van een machtige golf. Toen slaakte Dian een kreet en wees in de richting van den achtersteven.

„Booten!” riep ze. „Booten! Veel booten!” –

Juag en ik sprongen op; maar ons schuitje was nu weer gedaald en we konden niets zien, als muren van water, die ons aan alle kanten insloten. We wachtten op de volgende golf, die ons zou oplichten en toen keken we aandachtig in de richting, die Dian ons had aangegeven. Het was waar: op een afstand van ternauwernood een halve mijl waren verscheidene booten, en zoo ver als we zien konden, over de oppervlakte verspreid, waren er nog veel meer! We konden ze niet in de verte herkennen tijdens het korte oogenblik, dat we ons bovenop de golf bevonden, want spoedig verdwenen we weer in de diepte; maar het waren booten.

En daarin moesten menschelijke wezens zijn, als wijzelf.

HOOFDSTUK XIII.

Het gaat om ons Leven.

Eindelijk werd de zee rustig en toen waren we beter in staat, de armada van kleine bootjes achter ons te zien. Er moesten er wel een twee honderd zijn. Juag zei, dat hij nooit in zijn leven zooveel booten bijeen had gezien. Waar waren ze vandaan gekomen? Juag was de eerste, die het waagde, een vermoeden uit te spreken.

„Hooja”, zei hij, „was bezig, vele booten te bouwen, om zijn krijgers naar de groote rivier en dan verder naar Sari te brengen. Hij deed dit met bijna al zijn krijgers en vele slaven van het Boomen-Eiland. Niemand anders in de geheele geschiedenis van Pellucidar heeft ooit zooveel booten gebouwd, als Hooja van plan was. Dit moeten Hooja’s booten zijn.” –

„En zij waren, net als wij, door den grooten storm naar zee gedreven.” – opperde Dian.

„Er kan geen betere uitlegging gegeven worden,” – stemde ik toe.

„Wat zullen we doen?” – vroeg Juag.

„Als we ons er eerst eens van overtuigden, dat het werkelijk Hooja’s volk is,” – stelde Dian voor. „Misschien

zijn ze het niet en als we voor hen vluchten, vóór we definitief hooren, wie ze zijn, verwerpen we mogelijk een kans, om te blijven leven en het vasteland te bereiken. Misschien zijn het wel menschen, waarvan we nooit gehoord hebben en als dat zoo is, dan kunnen we hun om hulp vragen – als zij den weg naar het vasteland kennen.” –

„Dat zullen ze niet,” – wierp Juag tegen.

„Wel,” zei ik, „het kan onzen toestand niet hachelijker maken, dan die nu is, zoo we wachten, om te weten te komen, wie ze zijn. Ze komen nu op ons af, want waarschijnlijk hebben ze ons zeil gezien en vermoeden, dat we niet tot hun vloot behooren.” –

„Waarschijnlijk willen ze ons zelf den weg naar het vasteland vragen,” – zei Juag, die een geweldige pessimist was.

„Als ze ons willen vangen, dan zullen ze toch met hun pagaaïen harder moeten vooruitkomen, dan wij met ons zeil,” zei ik. „Als we hen dicht genoeg laten naderen, om hun identiteit te leeren kennen, en dan vlugger kunnen varen, dan zij, dan kunnen we ze toch ontloopen; dus kunnen we net zoo goed wachten.” –

Dus wachtten we.

De zee werd veel kalmer, zoodat toen de eerste kano geen vijf honderd meter meer van ons af was, we ze alle duidelijk konden zien. Ze kwamen naar ons toe. De vaartuigen, die buitengewoon lang waren, hadden een bemanning van twintig pagaaïers, tien aan iederen kant. Behalve die bemanning waren er in elke boot nog vijf en twintig of meer krijgers.

Toen de aanvoerder nog honderd meter van ons ver-

wijderd was, vestigde Dian onze aandacht op het feit, dat een gedeelte van de bemanning uit Sagothen bestond. Dat schonk ons de overtuiging, dat de flotille werkelijk van Hooja was. Ik vroeg Juag, hen aan te roepen en zooveel inlichtingen te krijgen, als hij maar kon, terwijl ik op den bodem van het vaartuig zoo veel mogelijk uit het gezicht bleef. Dian lag languit op den bodem; ik wilde niet, dat ze haar zien en herkennen zouden, als zij werkelijk tot het volk van Hooja behoorden.

„Wie zijt ge?” – schreeuwde Juag, die overeind stond in de boot en van zijn handen een trompet maakte.

Een gestalte verrees aan den boeg van het voorste vaartuig – een gestalte, die ik meende, te herkennen, nog voor er gesproken werd.

„Ik ben Hooja!” – antwoordde de man.

Om de een of andere reden herkende hij zijn vroegere gevangene en slaaf niet – mogelijk, omdat hij er zoo veel had.

„Ik kom van het Boomen-Eiland,” vervolgde hij. „Honderd van mijn booten zijn in den grooten storm verloren gegaan en de bemanning is verdronken. Waar is het land? Wat ben jij en wat is dat voor een vreemd ding, dat aan een boompje voor in je kano fladdert?” –

Hij bedoelde ons zeil, dat doelloos in den wind klapperde.

„Wij zijn ook verdwaald,” – antwoordde Juag. „Wij weten niet, waar het land is. Wij gaan nu terug, om het te zoeken.” –

Zoo sprekende begon hij den neus van ons schuitje naar den wind te keeren, terwijl ik de primitieve lappen, waaruit ons zeil bestond, vast maakte. We vonden, dat het tijd werd, om te maken, dat we wegkwamen.

Er was op dat oogenblik niet veel wind en de logge schuit kwam maar langzaam vooruit. Ik dacht, dat er nooit weer vaart in zou komen. En steeds kwam Hooja's kano snel nader, voortgeduwd door de sterke armen van zijn twintig pagaaiers. Natuurlijk was hun boot veel groter, dan de onze en dientengevolge veel zwaarder en logger, maar toch schoot ze snel vooruit, terwijl de onze ternauwernood van haar plaats kwam. Dian en ik hielden ons zoo goed mogelijk schuil, want de beide booten waren nu zoo dicht bij elkaar, dat een pijl ons zou kunnen raken en ik wist, dat Hooja boogschutters had.

Hooja riep Juag toe, stil te houden, toen hij zag, dat we niet stil lagen. Hij had een groote belangstelling voor ons zeil en gevoelde er ontzag voor, zooals ik kon opmaken uit zijn geschreeuwde opmerkingen en vragen. Toen ik mijn hoofd ophief, zag ik hem duidelijk. Hij zou een uitstekend mikpunt hebben gevormd voor één mijner vuurwapenen, en nooit had ik hun verlies zóó sterk betreurd, als nu.

We schoten nu iets vlugger op, en hij won niet zooveel afstand, als eerst. Dientengevolge veranderde zijn verzoek, om stil te houden, plotseling in een bevel, toen het hem duidelijk werd, dat we trachtten, hem te ontkomen.

„Kom terug!” schreeuwde hij. „Kom terug, of ik vuur!” –

Ik gebruik het woord „vuur”, omdat het meer ten naaste bij het Pellucidariaansche woord *trag* vertaalt. *Trag* beteekent het werpen van een doodelijk werptuig.

Maar Juag greep zijn pagaai des te steviger vast – de pagaai, die als roer dienst deed – en begon den wind met krachtige slagen bij te staan. Toen gaf Hooja eenigen

van zijn boogschutters het bevel, op ons te „vuren”. Ik kon niet verscholen op den bodem van het vaartuig liggen en Juag alleen aan de moordende pijlen blootgesteld laten, dus stond ik op, greep een andere pagaai en ging aan het werk, om hem te helpen. Dian voegde zich bij me, hoewel ik mijn best deed, haar over te halen, onder beschutting te blijven; maar daar ze een vrouw is, moest ze haar zin hebben.

Zoodra Hooja ons zag, herkende hij ons. De triomfkreet, dien hij aanhief, bewees, hoe zeker hij er van was, dat we op het punt stonden, in zijn handen te vallen. Een zwerm van pijlen viel om ons neer. Toen liet Hooja het schieten staken – hij wilde ons levend in handen krijgen. Geen enkele van de werptuigen trof ons, want Hooja’s boogschutters treffen lang niet zoo goed doel, als mijn Sarianen en Amozieten.

We waren nu voldoende vooruit gekomen, om den afstand tusschen onze boot en die van Hooja te kunnen bewaren. Toch schenen we niet te vorderen en zij evenmin. Hoe lang deze zenuwtergende ervaring duurde, weet ik niet, hoewel onze magere voorraad levensmiddelen bijna was uitgeput, toen de wind ons een weinig voortstuwde en wij ons begonnen te verwijderen.

We hadden in het geheel geen land bespeurd en dit kon ik niet begrijpen, daar vele van de zeeën, die ik vroeger gezien had, zoo dicht met eilanden bezaaid zijn. Onze toestand was alles behalve plezierig; toch denk ik, dat Hooja en zijn strijdmacht het nog harder te verantwoorden hadden, dan wij, want zij hadden in het geheel geen voedsel of water.

Ver achter ons vertoonden Hooja’s twee honderd

booten zich als een lange, kronkelende lijn, die spoedig in den nevel zou verdwijnen. Maar één daarvan zou voldoende geweest zijn, om ons te overmeesteren, zoo zij ons hadden kunnen inhalen. We waren nu Hooja vijftig meter vooruit – nu en dan was er een afstand van nauwelijks tien meter tusschen ons geweest – en we gevoelden ons veel veiliger, wat onze gevangenneming betreft. Hooja's mannen, die in ploegen werkten, begonnen de gevolgen van de inspanning te vertoonen, daar zij gedwongen waren, zonder voedsel of water voort te zwoegen, en ik denk, dat hun zwakte ons bijna evenveel hielp, als het lichte aanwakkeren van den wind.

Hooja moest zijn gaan inzien, dat hij ons wel eens kon verliezen, want weer gaf hij bevel tot vuren. De eene zwerm pijlen na den andere viel om ons heen. Nu was de afstand zóó groot, dat de meeste der pijlen het niet haalden, terwijl die, welke ons bereikten, zóó weinig kracht meer hadden, dat we ze met onze pagaaïen konden afweren. Het was een geweldige beproeving.

Hooja stond voor in zijn boot, beurtelings zijn mannen tot grooter spoed opzweepend en mij scheldwoorden toeroepend. Maar we bleven er in slagen, den afstand tusschen ons grooter te maken. Eindelijk werd de wind zelfs krachtig en we vlogen onzen vervolger vooruit, alsof zij stil bleven liggen. Juag was zóó verrukt, dat hij zijn honger en dorst geheel vergat. Ik denk, dat hij nooit geheel verzoend was geweest met de heidensche uitvinding, die ik een zeil noemde, en dat hij in het diepst van zijn hart gemeend had, dat de pagaaïers ons ten slotte toch moesten inhalen. Nu kon hij het niet genoeg prijzen.

Geruimen tijd bleef de wind voortduren en na een

poosje bleef Hooja's vloot zóó ver achter, dat we ze niet langer konden onderscheiden. En toen – nooit zal ik dat oogenblik vergeten – sprong Dian op met den kreet: „Land!” –

En het was waar: vlak voor ons strekte zich een lange, lage kust uit. Het was nog tamelijk ver weg, en we konden niet zien, of het een eiland of een vasteland was, maar het was tenminste land. Als schipbreukelingen ooit dankbaar waren, dan waren wij het. Raja en Raneë begonnen door gebrek aan voedsel te lijden en ik durf er op te zweren, dat de laatste ons dikwijls met hongerige blikken opnam, hoewel ik er even zeker van ben, dat dergelijke afschuwelijke gedachten nooit in het brein van haar mannetje opkwamen. Toch sloegen we beide aandachtig gade. Toen ik Raneë op een goed oogenblik streefde, slaagde ik er in, haar een touw om den nek te binden en dit aan den wand van de boot vast te maken. Toen gevoelde ik, dat Dian iets veiliger was. Het was wel een enge ruimte in dat schuitje voor drie menschelijke wezens en twee wilde menscheneters, maar we moesten ons er op de beste wijze in schikken, daar ik niet wilde luisteren naar Juag, die voorstelde, Raja en Raneë te doden en op te eten.

Tot op een afstand van enkele mijlen van de kust ging alles goed. Toen ging de wind plotseling liggen. We waren allen zoo vol verwachting, dat deze slag dubbel hard te dragen viel. En het was een groote slag, daar we in het geheel niet wisten, aan welken kant de wind weer zou kunnen opsteken; maar Juag en ik togen nu aan het pagaaien.

Bijna oogenblikkelijk stak de wind weer op uit den tegenovergestelden hoek, zoodat het heel zwaar werk

was, om ook maar eenigszins vooruit te komen. Toen draaide hij weer zóó, dat we moesten keeren en er mee gelijk langs de kust varen om te voorkomen, dat we verzwolgen werden.

En terwijl we zoo met tegenstand te kampen hadden, verscheen Hooja's vloot in de verte!

Blijkbaar waren zij links van onze koers uitgeweken, want ze waren nu vlak achter ons, maar bij dezen wind waren we niet erg bang, dat ze ons zouden inhalen. De wind wakkerde nog steeds aan, maar hij was ongestadig, en sloeg in sterke vlagen op ons neer en werd toen een oogenblik weer stil. Na één van die kortstondige kalme perioden, had de catastrophe plaats. Ons zeil hing slap en onze vaart nam af, toen we plotseling door een buitengewoon sterke windvlaag te pakken werden genomen. Eer ik het zeil kon losmaken, was de mast onderaan op het bankje, waar we hem bevestigd hadden, afgeknapt.

Het ergste was geschied; Juag en ik grepen de pagaaien en stuurden de kano met den wind mee; maar die windvlaag was het laatste schot van den storm. Het was terstond er mee gedaan, en het stond ons vrij, ons naar de kust te richten. We verloren dan ook geen tijd, om die poging te wagen. Maar Hooja was dichter bij de kust, dan wij, dus leek het, of hij ons wel eens den pas zou kunnen afsnijden, eer wij konden landen. We deden evenwel wat we konden, om hem achter ons te laten. Dian nam ook een pagaai ter hand.

We waren goed opweg, om te slagen, toen er van tusschen de boomen een horde krijschende, beschilderde wilden verscheen, die allerlei helsche wapenen zwaaiden.

Zóó dreigend was hun houding, dat we dadelijk begrepen, dat het dwaas zou zijn, daar te willen landen.

Hooja kwam steeds naderbij. Er was geen wind. We konden niet hopen, vlugger te pagaaien, dan hij. En nu we geen zeil meer hadden, zou de wind ons toch niet gebaat hebben. Als om ons nog in onzen treurigen toestand te bespotten, woei er nu een stevige bries. Maar we waren niet van plan, werkeloos te blijven zitten, dus bogen we ons over onze pagaaien en met de kust gelijk blijvend, deden we ons best, om aan onze vervolgers te ontkomen.

Het was een afschuwelijke ervaring. Door gebrek aan voedsel waren we verzwakt. We leden erg van den dorst. Gevangenneming en de dood waren niet ver af. Toch geloof ik, dat we ons goed kweten in onze laatste poging, om te ontsnappen. Onze boot was zoo veel kleiner en lichter, dan die van Hooja, dat wij met ons drieën haar bijna even snel voortstuwden, als zijn grooter vaartuig met twintig pagaaiers kon gaan.

Toen we langs de kust vlogen gedurende één van die schijnbare oneindige perioden, die uren tot een eeuwigheid kunnen maken, waar de arbeid de ziel verzenget en er geen enkele manier is, om den tijd te meten, zag ik, wat ik voor den toegang tot een baai of den mond van een groote rivier hield, op korten afstand vóór ons. Ik wilde, dat we er heen konden gaan, maar met het dreigend gevaar van Hooja vlak achter ons en de krijschende wilden, die evenwijdig met ons, langs de kust renden, durfde ik het niet wagen.

In die waanzinnige vlucht, om den dood te ontloopen, waren we niet ver van de kust. Onder het pagaaien had ik nu en dan de gelegenheid, om naar de wilden te kijken.

Ze waren blank, maar afzichtelijk beschilderd. Uit hun gebaren en wapenen maakte ik op, dat ze een zeer bloeddorstig ras waren. Ik was blij, dat we er niet in geslaagd waren, te midden van hen te landen.

Hooja's vloot was veel dichter aangesloten, toen we haar ditmaal weer in het oog kregen, dan vlak na den storm. Nu volgden ze ons snel, alle binnen een radius van een mijl. Vijf vaartuigen gingen naast elkaar voorop en die waren nog maar een kleine twee honderd meter van ons af. Toen ik over mijn schouder keek, kon ik zien, dat de boogschutters zich reeds gereed maakten, om ons te bestoken, zoodra we binnen hun bereik zouden zijn.

De hoop begaf me al meer en meer. Ik kon in het geheel geen kans op ontsnapping zien, want ze haalden ons nu snel in, daar zij in ploegen konden pagaaien, terwijl wij met ons drieën erg moe werden door de voortdurende inspanning, die ons was opgelegd.

Toen vestigde Juag mijn aandacht op de opening in de kustlijn, die ik voor een baai of een riviermond had gehouden. Daar zag ik iets, dat zich langzaam naar zee voortbewoog en mijn ziel van ontzag vervulde.

HOOFDSTUK XIV.

Bloed en Droomen.

Het was een twee-master met emmerzeilen. Het schip was lang en laag. Er bevonden zich meer dan vijftig mensen in, waarvan er twintig of dertig aan de riemen zaten, waarmee het vaartuig van het land werd afgeschoven. Ik was stom van verbazing.

Was het mogelijk, dat de wilde, beschilderde wilden, die ik op de kust had gezien, zóó bedreven waren in de scheepvaartkunst, dat zij de bezitters waren van zulke prachtig gebouwde en opgetuigde schepen? Het scheen onmogelijk! En toen ik keek, zag ik er nog één van hetzelfde type, dat zijn voorganger door de nauwe straat naar den oceaan volgde.

En dat waren niet de eenige. Een voor één, vlak achter elkander, kwamen vijftig van die mooie, keurige vaartuigen. Ze voeren juist tusschen Hooja's vloot en ons schuitje.

Toen we iets dichter bij kwamen, rolden mijn oogen bijna uit hun kassen bij het gadeslaan van dit schouwspel, want op het voorste schip stond een man, die een kijker op ons gevestigd had. Wie konden dat zijn? Was er in

Pellucidar zulk een verstrekkende beschaving? Waren er ver-
verwijderde eilanden, van welke mijn volk nooit gehoord had,
waar een enkel ras al den anderen rassen der binnenste wereld
zoo ver vooruit was?

De man met den kijker had dezen laten zakken en nu
schreeuwde hij ons toe. Ik kon zijn woorden niet verstaan, maar
spoedig zag ik, dat hij in de hoogte wees. Toen ik de
aangewezen richting met mijn oogen volgde, zag ik, dat er aan
de front-ra een wimpel hing – een rood-wit-en-blauwe wimpel
met één groote witte ster in een blauw veld.

Toen wist ik het. Mijn oogen werden nog grooter. Het was de
marine! Het was de marine van het Keizerrijk Pellucidar, die ik
Perry had opgedragen, in mijn afwezigheid te bouwen. Het was
mijn marine!

Ik liet mijn pagaai vallen, ging staan en schreeuwde en
wuilde. Juag en Dian keken me aan, alsof ik plotseling
krankzinnig was geworden. Toen ik ophouden kon met
schreeuwen, vertelde ik het hun en toen deelden ze mijn vreugde
en paarden hun stemmen aan het geschreeuw.

Maar nog steeds naderde Hooja en de voorste twee-master
zou hem niet kunnen inhalen, voordat hij naast me zou komen,
of me zou kunnen beschieten.

Hooja moet evenzeer verbijsterd zijn geweest over de
identiteit van de vreemde vloot, als wij; maar toen hij me tegen
hen zag wuiven, vermoedde hij blijkbaar, dat zij ons goed
gezind waren, dus drong hij er bij zijn mannen op aan, dat ze
hun pogingen zouden verdubbelen, om ons te bereiken, eer de
tweemaster hun den pas afsneed.

Hij riep iets tegen de andere booten van zijn vloot – en dit
ging van mond tot mond, totdat allen het gehoord hadden. Zij
moesten de vreemden opzij komen en hen

enteren, want met zijn twee honderd vaartuigen en zijn acht of tien duizend krijgers gevoelde hij zich blijkbaar wel opgewassen tegen de vijftig vaartuigen van den vijand, die in het geheel niet meer dan drie honderd man schenen te vervoeren.

Zelf deed hij al zijn best, Dian en mij het eerst te bereiken, terwijl hij de rest van het werk aan zijn andere booten overliet. Ik dacht, dat er weinig twijfel overbleef, of het zou hem gelukken, wat ons betrof en ik vreesde de wraak, die hij op ons zou koelen, zoo het gevecht in het nadeel van zijn strijdmacht uitliep – en dat zou het zeker, daar Perry en zijn Mezops al de wapenen en de ammunitie moesten hebben meegebracht, die de machine bevat had. Maar ik was niet voorbereid op wat er nu gebeurde.

Toen Hooja's kano op een bepaald punt, dat ongeveer twintig meter van ons verwijderd was, geraakte, kwam er een groote rookwolk uit den voorsteven van de eerste twee-master, gevolgd door een geweldige ontploffing en een zwaar schot gierde vlak over de hoofden van de mannen in Hooja's vaartuig. Daarna volgde een sterk geplas, waar het vlak achter hen het water kliefde.

Perry had het kruit verbeterd en kanonnen gebouwd! Het was wonderbaarlijk! Dian en Juag, die even verbaasd waren, als Hooja, keken me met vragende oogen aan. Weer sprak het kanon. Ik denk, dat in vergelijking met de groote kanonnen van moderne zeeschepen der buitenwereld dit kanon nog maar heel armzalig en klein was, maar hier in Pellucidar, waar dit het eerste in zijn soort was, vervulde het ons met zooveel ontzag, als iets, dat men zich maar denken kan.

Tegelijkertijd met het schot raakte een kanonskogel van ongeveer 5 inches in diameter Hooja's schuitje vlak boven de waterlinie, maakte een groot, versplinterend gat in den zijkant, deed het kantelen en smeed de inzittenden in zee.

De vier schuitjes, die naast elkaar en Hooja hadden gevaren, keerden zich om, ten einde de voorste twee-master op te vangen. Zelfs nu ze zich tegenover zulk een ramp bevonden, bleven ze moedig het vreemde, ontzettende vaartuig tegemoet varen.

Hun bemanning bestond uit ruim twee honderd man, terwijl er langs dolboord op de twee-master slechts vijftig stonden, om hen terug te slaan. De bevelhebber der twee-master, die Ja bleek te zijn, liet hen vlak bij komen en liet toen een salvo schoten uit kleine vuurwapenen op hen los.

De holbewoners en de Sagothen in de schuitjes schenen bij dien doodelijken aanval verteerd te worden, als droog gras in een prairie-brand. Zij, die getroffen werden, lieten hun bogen en spietsen vallen en terwijl ze naar de pagaaien grepen, probeerden ze, te vluchten. Maar de twee-master volgde hen onmeedoogend en de bemanning bleef maar vuren.

Ten slotte hoorde ik Ja tegen de overlevenden in de schuitjes schreeuwen – ze waren nu allemaal vlak bij ons – en bood aan, hun het leven te laten, als ze zich wilden overgeven. Perry stond achter Ja en ik wist, dat deze daad van genade door den ouden man voorgesteld, of liever bevolen was, want geen Pellucidarianen zouden er ooit over denken, een verslagen vijand zacht te behandelen.

En er bleef hun geen andere keuze over, behalve de dood, dus gaven de overlevenden zich over en werden een oogenblik later aan boord van de *Amoz* gebracht. Dien naam zag ik nu in groote letters op de twee-master prijken en niemand in die geheele wereld kon hem lezen, met uitzondering van Perry en mezelf.

Toen de gevangenen aan boord waren, bracht Ja de twee-master langs-zij. Vele helpende handen werden uitgestoken, om ons op het dek te trekken. De gebronsde gezichten der Mezops vertoonden een breeden glimlach en Perry was buiten zichzelf van vreugde.

Dian ging het eerst aan boord en toen Juag, daar ik zelf Raja en Ranee helpen wilde, wel wetend, dat het slecht zou afloopen met den Mezop, die hen aanraakte. Eindelijk kregen we ze aan boord, en ze veroorzaakten een groote agitatie onder de bemanning, die nog nooit een wild beest op zulk een wijze door den mensch had zien behandelen.

Perry en Dian en ik hadden zooveel vragen te doen, dat we het bijna niet konden uithouden, maar we moesten ons nog een poosje bedwingen, daar de strijd met de rest van Hooja's vloot ternauwernood begonnen was. Van de kleine voordekken der twee-masters braakten Perry's kanonnen rook, vlammen, donder en dood. De lucht trilde onder hun gebulder. Hooja's horde, die uit onversaagde, woeste krijgers bestond, omsingelde ons, om een laatsten strijd op leven en dood aan te vangen met de Mezops, die onze schepen bemanden.

De manier, waarop de roode eiland-bewoners van Ja's stam met onze vloot omsprongen, was alles behalve volmaakt. Ik kon zien, dat Perry geen tijd verloren had

laten gaan, nadat de booten klaar waren, om een kruistocht te ondernemen. Het weinige, dat de kapiteins en de bemanning over het omgaan met twee-masters geleerd hadden, moest hun voornamelijk op dezen tocht zijn bijgebracht, en terwijl de ervaring een uitstekende leermeesteres is en reeds veel voor hen gedaan had, bleef er toch nog veel voor hen te leren over. Bij hun pogingen, om een goede positie in te nemen, zaten ze elkander voortdurend in het vaarwater en bij twee gelegenheden raakten schoten van onze batterijen bijna onze eigen schepen.

Nauwelijks was ik evenwel aan boord van het vlaggeschip, of ik trachtte, tenminste eenigermate die fout te herstellen. Door bevelen van het eene schip naar het andere te laten doorgeven slaagde ik er in, de vijftig twee-masters ongeveer in een lijn te krijgen met het vlaggeschip aan het hoofd. In deze formatie begonnen we langzaam de positie van den vijand te omsingelen. De schuitjes kwamen regelrecht op ons af, om te beproeven, ons te enteren, maar door in één richting te blijven voortvaren en een cirkel te beschrijven, gelukte het ons, hun uit den weg te blijven, waardoor we in staat waren, onze kanonnen en kleine vuurwapens af te schieten, zonder gevaar voor onze eigen kameraden.

Toen ik een oogenblik had, om rond te kijken, liet ik mijn blik waren over de twee-master, waarop ik me bevond. Ik moet erkennen, dat ik verbaasd was over de uitstekende constructie en de stevige, doch spoed bevorderende lijnen van het vaartuig. Dat Perry dezen vorm van vaartuig gekozen had, leek nogal merkwaardig, want hoewel ik hem gewaarschuwd had tegen bewerkelijke

oorlogsschepen, bewapening en verdere nuttelooze fraaiheden, had ik toch verwacht, dat als ik eenmaal zijn marine zou aanschouwen, ik een poging zou ontdekken tot praal en vertoon, want het was altijd Perry's denkbeeld geweest, dezen onwetenden holbewoners ontzag in te boezemen, als we met hen in strijd geraakten. Maar spoedig had ik geleerd, dat terwijl men hen zeer gemakkelijk kon verbazen met een of ander nieuw oorlogswerktuig, het een totale onmogelijkheid was, hun zulk een vrees in te boezemen, dat zij zich goedschiks overgaven.

Later vernam ik, dat Ja met Perry zorgvuldig al de plannen voor verschillende soorten van vaartuigen bestudeerd had. De oude man had uitvoerig alles uitgelegd, wat de beschrijvende tekst er van zei. Het tweetal had op den grond al de afmetingen afgebakend, opdat Ja de grootte der verschillende booten zou kunnen zien. Perry had modellen gebouwd en Ja liet zich alles voorlezen en uitleggen, wat ze konden vinden over de behandeling van zeilschepen. Het gevolg hiervan was, dat Ja de twee-master gekozen had. Het was maar goed, dat Perry zoo uitstekend in evenwicht was gekomen, want hij was woest van verlangen geweest, om een reusachtig fregat uit het tijdperk van Nelson te bouwen – dat vertelde hij me zelf.

Eén ding, dat Ja in het bijzonder tot de twee-master had doen overhellen, was het feit, dat er ook roeiriemen tot haar toerusting behoorden. Hij begreep, dat zijn volk niet gemakkelijk met zeilen zou kunnen omgaan en hoewel ze ook nooit riemen gebruikt hadden, was dit een werktuig, dat zooveel overeenkomst had met een pagaai,

dat ze de kunst van roeien wel spoedig meester zouden worden – en zoo ging het ook. Zoodra de romp klaar was, hield Ja deze voortdurend op het water, eerst met één bemanning, en dan met een andere, totdat twee duizend roode krijgers roeien geleerd hadden. Toen werden de masten opgesteld en het eerste schip werd bemand.

Terwijl de anderen bouwden, leerden zij de behandeling van hun schip. Telkens als er een vaartuig te water werd gelaten, bracht de bemanning het weer op het droge en oefende zich onder leiding van hen, die zich reeds bekwaamd hadden en zoo ging het door, totdat er voor ieder schip een voldoende aantal mannen geoefend was.

Maar om nu tot den strijd terug te keeren: de Hoojanen bleven ons naderen, en werden even snel neergemaaid. Het was niet veel minder, dan een bloedbad. Telkens riep ik hun toe, zich over te geven, en beloofde hun, dat hun leven gespaard zou worden, als zij het deden. Eindelijk waren er nog maar tien bemande booten over. Die keerden om en namen de vlucht. Ze dachten, dat ze ons door pagaaïen ontkomen konden. Het was zielig! Ik zond van boot tot boot het bevel, dat het vuren gestaakt moest worden en dat er geen Hoojanen meer mochten vallen, tenzij zij op ons schoten. Toen gingen wij ze achterna. Er woei een aardig briesje en we vlogen zoo licht en bevallig achter onze prooi aan, als zwanen in een vijver. Toen we hen naderden, zag ik niet alleen verbazing, maar ook bewondering in hun blik. Ik riep het dichtstbij zijnde bootje aan.

„Gooit je wapens neer en komt bij ons aan boord,” riep ik. „Er zal je geen kwaad geschieden. We zullen je

voedsel geven en naar het vasteland terugzenden. Dan zult ge de vrijheid herkrijgen, op voorwaarde, dat je nooit meer de wapens tegen den Keizer van Pellucidar opneemt!” –

Ik denk, dat de belofte van voedsel hun het meest belang inboezemde. Ze konden eigenlijk niet gelooven, dat we ze niet dooden zouden. Maar toen ik de gevangenen toonde, die we reeds gemaakt hadden, en hun liet zien, dat die nog leefden en ongedeerd waren, vroeg een groote Sagoth in één van de booten, welken waarborg ik kon geven, dat ik mijn woord zou houden.

„Enkel maar mijn woord,” antwoordde ik. „Dat breek ik niet.” –

De Pellucidarianen zijn zelf in dat opzicht nogal plichtsgetrouw, dus begreep de Sagoth, dat ik mogelijk de waarheid sprak. Alleen kon hij nog maar niet begrijpen, waarom we hen niet zouden dooden, tenzij het was, om hen als slaven te gebruiken, hoewel ik dit eigenlijk al ontkend had, toen ik beloofde, dat ze de vrijheid zouden herkrijgen. Ja kon ook de wijsheid van mijn plan niet goed vatten. Hij vond, dat we de tien overblijvende vaartuigen moesten vervolgen en tot zinken brengen, maar ik hield vol, dat we zoo veel mogelijk onze vijanden naar het vasteland moesten brengen en ze daar vrij laten.

„Zie je,” legde ik uit, „deze mannen zullen naar het eiland van Hooja terugkeeren, naar de steden der Maharen, waaruit ze afkomstig zijn, of naar de landen, waaruit ze door de Maharen ontvoerd werden. Het zijn mannen van twee rassen en uit verschillende landen. Zij zullen het verhaal van onze overwinning naar wijd en zijd verkondigen en zoo lang ze bij ons zijn, zullen wij ze allerlei

wondervolle dingen laten zien en hooren, waarmee ze naar hun vrienden en hun opperhoofden kunnen terugkeeren. Dit is de mooiste gelegenheid tot kosteloze reclame, Perry,” – zei ik tegen den ouden man, „die jij en ik in langen tijd gezien hebben.” –

Perry was het met me eens. Eigenlijk zou hij het met alles eens geweest zijn, dat ons er van afhield, de arme duivels, die in onze handen vielen, te dooden. Hij was groot, als hij kruit en kanonnen en andere vuurwapenen kon uitdenken, maar als het er op aan kwam, die dingen te gebruiken, om menschen te dooden, was hij zoo teergevoelig als een schoolmeisje.

De Sagoth, die gesproken had, was nu in gesprek met de andere Sagothen in de boot. Blijkbaar beraadslaagden ze over de kwestie, of het verstandig was, zich over te geven.

„Wat zal er van je worden, als je je niet overgeeft?” – vroeg ik. „Als we het vuur niet op je heropenen en je allen dooden, dan zul je eenvoudig hulpeloos over de zee drijven, totdat je omkomt van honger en dorst. Je kunt niet naar de eilanden terugkeeren, want je hebt even goed als wij gezien, dat de inlanders daar zeer talrijk en oorlogszuchtig zijn. Ze zouden je bij de landing al dooden.” –

Het einde was, dat de boot, waarover de bewuste Sagoth het bevel voerde, zich overgaf. De Sagothen wierpen hun wapenen neer en we namen ze aan boord van het schip, dat de *Amoz* volgde. Eerst moest Ja den kapitein en de bemanning op het hart drukken, dat den gevangenen niet het minste leed mocht geschieden. Daarna pagaaiden de overige vaartuigen naderbij en gaven zich over. We verdeelden hen over de geheele vloot,

om er niet te veel op één schip te bergen. Zoo eindigde onze eerste zeeslag – de eerste, werkelijke zeeslag, dien de Pellucidariaansche zeeën ooit aanschouwd hebben – hoewel Perry nog vasthoudt, dat de actie, waaraan de *Sari* deelnam, een zeeslag van de allergrootste afmeting vertegenwoordigde.

Nu de strijd ten einde was en de gevangenen verspreid en gevoed waren – en denk niet, dat Dian, Juag en ik, zoowel als de twee wolfshonden, ons deel niet kregen – wijdde ik mijn aandacht aan de vloot. We lieten de andere twee-masters zich dicht om het vlaggeschip verzamelen en met al de ceremonie van een middeleeuwsch potentaat op parade, ontving ik de bevelhebbers van de negen en veertig twee-masters, die het vlaggeschip vergezelden – Dian en ik samen – de keizer en de keizerin van Pellucidar.

Het was een enorme plechtigheid. De woeste, gebronsde krijgers deden van ganscher harte mee, want zooals ik later hoorde, had Perry geen enkele gelegenheid laten voorbijgaan, om hun op het hart te drukken, dat David keizer van Pellucidar was en dat al, wat zij volbrachten en al, wat hij volbracht, het gevolg was van de macht en diende tot de verheerlijking van David. De oude man moest het ze wel heel duidelijk aan het verstand hebben gebracht, want die ruwe kerels begonnen er bijna om te vechten, wie er het eerst voor me knielen zou, om me de hand te kussen. Toen zij die van Dian kusten, geloof ik, dat ze het nog heerlijker vonden; ik denk, dat het mij ook zoo zou zijn gegaan.

Er kwam een gelukkige gedachte bij me op, toen ik op het dek van de *Amoz* stond, met achter me het eerste

van Perry's primitieve kanonnen. Toen Ja aan mijn voeten knielde, om mij het allereerst eer te bewijzen, trok ik uit de scheede aan zijn zijde het zwaard van geplet ijzer, dat Perry hem geleerd had, te maken. Daarmee raakte ik licht zijn schouder aan en maakte hem koning van Anoroc. Verder maakte ik iederen kapitein der negen en veertig twee-masters hertog. Aan Perry liet ik het over, hen in te lichten aangaande de waarde der eerbewijzen, die ik hun geschonken had.

Gedurende deze ceremonie hadden Raja en Ranee naast Dian en mij gestaan. Ze hadden den buik vol, maar toch viel het hun zwaar, zooveel eetbaar menschedom ongehinderd te laten voorbijgaan. Het was evenwel uitstekend voor hun opvoeding en daarna vonden ze het nooit meer moeilijk, met menschen om te gaan, zonder dat hun eetlust er door werd opgewekt.

Toen de ceremonie was afgelopen, kregen we gelegenheid, om met Perry en Ja te spreken. De eerste vertelde me, dat Ghak, de koning van Sari, hem mijn brief en mijn kaart door een renbode gezonden had en dat hij en Ja terstond besloten hadden, de vloot te voltooien, om zich te vergewissen van de juistheid mijner theorie, dat de Lural Az, waarin de Anoroc-Eilanden zich bevonden, in werkelijkheid dezelfde oceaan was, die onder den naam van Sojar Az, of Groote Zee, de kusten van Thuria bespoelde.

Hun bestemming was het eiland geweest, dat Hooja tot schuilplaats diende, en zij hadden een boodschap omtrent hun plannen aan Ghak gestuurd, om in vrede met hem te kunnen samenwerken. De storm, die ons van de kust had verjaagd, had hen eveneens ver naar het

zuiden gedreven. Kort voordat ze ons bespeurd hadden, waren ze aan een groep eilanden gekomen en ze voeren juist tusschen de twee grootste daarvan te voorschijn, toen zij Hooja's vloot ons bootje zagen vervolgen.

Ik vroeg Perry, of hij er eenig denkbeeld van had, waar we ons bevonden, of in welke richting Hooja's eiland of het vasteland lag. Hij antwoordde door zijn kaart voor den dag te halen, waarop hij zorgvuldig de pas ontdekte eilanden had aangeduid – daar aangegeven als de Onvriendschappelijke Eilanden – en waarop Hooja's eiland voorkwam ten noordwesten van ons, ongeveer twee punten naar het westen.

Toen legde hij ons uit, dat met kompas, tijdmetre, scheepsjournaal en aantekeningen zij een tamelijk juist verslag hadden bijgehouden van hun tocht van het oogenblik af, waarop zij vertrokken waren. Vier van de twee-masters waren met deze instrumenten uitgerust en al de kapiteins waren omtrent het gebruik daarvan ingelicht.

Ik was buitengewoon verbaasd over het gemak, waarmee deze wilden de tamelijk ingewikkelde bijzonderheden van dit ongewone werk geleerd hadden, maar Perry verzekerde me, dat ze een zeer schrander ras waren en vlug alles begrepen, wat hij hun trachtte, te leeren.

Nog iets, dat me verwonderde, was het feit, dat er in zulk een korten tijd zoo veel volbracht was, want ik kon niet gelooven, dat ik lang genoeg uit Anoroc was weg geweest, dan dat men een vloot van vijftig twee-masters had kunnen bouwen, ijzererts uit de mijnen halen voor kanonnen en kogels en de geweren, waarmee de Mezops gewapend waren, zoowel als het kruit en de ammunitie, waarvan zulk een voorraad aanwezig was.

„Tijd!” riep Perry uit. „Wel – hoe lang was je eigenlijk al uit Anoroc weg, toen wij je in de Sajar Az aantroffen?” –

Dit was een vraag, die ik niet beantwoorden kon en dit moest ik erkennen. Ik wist niet, hoeveel tijd er verlopen was, en dit wist Perry evenmin, want er bestaat in Pellucidar geen tijd.

„En zie je, David,” – ging hij voort. „Ik had bijna ongelooflijke middelen tot mijn beschikking. De Mezops, die de Anoroc-Eilanden bewonen, welke zich ver in zee voorbij de drie voornaamste eilanden, die je bekend zijn, uitstrekken, zijn miljoenen in aantal en het grootste gedeelte van hen is Ja welgezind. Mannen, vrouwen en kinderen stroomden toe en gingen aan het werk, toen Ja hun den aard der onderneming uiteenzette.

En niet alleen waren ze verlangend, om alles, wat in hun macht stond, te doen, ten einde het tijdstip te verhaasten, waarop de Maharen ten onder zouden worden gebracht, maar – en dat gold het meest van alles – ze hongerden naar een grootere mate van kennis en naar betere methoden, volgens welke dingen gedaan kunnen worden.

De inhoud van de machine maakte, dat hun verbeelding sterk geprikkeld werd, zoodat ze er naar hunkerden, om zelf de kennis te bezitten, die het anderen mogelijk maakte, de dingen, die jij uit de buitenwereld hebt meegebracht, uit te denken en te bouwen.

En dan,” vervolgde de oude man, „het tijd-element, of liever: het niet-bestaan van den tijd, was in mijn voordeel. Daar er geen nachten zijn, werd het werk ook niet neergelegd – ze werkten onophoudelijk; hielden

enkel even op, om te eten en bij zeldzame gelegenheden, om te slapen. Toen we eenmaal ijzererts ontdekt hadden, hadden we er in een ongelooflijk korten tijd genoeg van gewonnen, om duizend kanonnen te maken. Ik behoefde hun slechts eenmaal te wijzen, hoe iets gedaan moest worden en dan togen ze met duizenden aan het werk.

Nauwelijks hadden we de eerste vuurwapenen gemaakt, en hadden ze het met resultaat zien werken, of meer dan drie duizend Mezops gingen aan het geweren maken. Natuurlijk was er eerst veel verwarring en verloren werkkraft, maar spoedig stichtte Ja orde, door hen voor de verschillende werkzaamheden onder bekwame aanvoerders in te deelen.

We hebben nu honderd geschoolde geweer makers. Op een afgelegen eilandje hebben we een groote kruitfabriek. Dichtbij de ijzermijn, die zich op het vasteland bevindt, staat een smeltoven en de oostkust van Anoroc heeft een uitstekend toegeruste scheepstimmermanswerf. Al deze industrieën worden door forten beschermd, waarin vele kanonnen zijn opgesteld en waar krijgers altijd de wacht houden.

Je zoudt nu verbaasd zijn, David, over het voorkomen van Anoroc. Ik ben er zelf verbaasd over; als ik het vergelijk met wat het was op den dag, toen ik er voor het eerst voet aan wal zette bij het verlaten der Sari, dan komt het me voor, dat enkel door een wonder de verandering teweeggebracht kan zijn, die plaats gehad heeft.” –

„Het is een wonder,” zei ik, „niets minder, dan een wonder, al de geweldige mogelijkheden van de twintigste eeuw terug te brengen naar het Steenen Tijdperk.

Het is een wonder, als men bedenkt, dat niet meer dan vijf honderd mijlen aarde twee tijdperken scheiden, die in werkelijkheid eeuwen en eeuwen van elkander verwijderd zijn.

Het is geweldig, Perry! Maar nog geweldiger is de macht, die jij en ik doen gelden in deze groote wereld. Deze menschen beschouwen ons als niet veel minder, dan supermensen. We moeten hun toonen, dat we dit ook werkelijk zijn.

We moeten hun het beste geven van wat we hebben, Perry.” –

„Ja,” stemde hij toe, „dat moeten we. Ik heb er in den laatsten tijd veel over nagedacht, of de een of andere soort granaat of ontplofbare bom niet een prachtige, nieuwe toevoeging tot hun oorlogsmiddelen zou zijn. Dan zijn er nog die nieuwe soorten geweren, bijv. met magazijnen, die ik nog bestudeeren moet en zoodra we ons gevestigd hebben, moet voortbrengen; en –”

„Wacht even, Perry!” riep ik uit. „Die dingen bedoelde ik in het geheel niet. Ik zei, dat we hun van het beste, dat we hebben, moeten geven. Wat we hun tot nu toe gegeven hebben, is het slechtste. We hebben hun oorlog gegeven en de benooidigheden daarvoor. In een enkelen dag hebben we hun oorlogen vreeselijker en bloediger gemaakt, dan ze dit zelf in al hun verloop eeuwen hebben kunnen doen met hun primitieve wapenen.

In een tijdsverloop, dat niet veel langer kan zijn geweest, dan twee uren der buitenwereld, heeft onze vloot eigenlijk de grootste armada van inlandsche vaartuigen vernietigd, die de Pellucidarianen ooit tevoren verzameld hebben. We hebben ongeveer acht duizend man vermoord

met de geschenken van de twintigste eeuw, die we hun brachten. Zooveel krijgers zouden we met hun eigen wapenen gedurende twaalf van hun eigen oorlogen niet gedood hebben. Neen, Perry, we moeten hun iets beters geven, dan wetenschappelijke methoden om elkander om het leven te brengen.” –

De oude man keek me vol verbazing aan. Er lag ook verwijt in zijn oogen.

„Maar David!” – sprak hij bedroefd. „Ik dacht, dat je in je schik zoudt zijn met wat ik gedaan heb. We hebben samen de plannen voor dit alles gemaakt en ik weet zeker, dat jij eigenlijk alles hebt voorgesteld. Ik heb enkel gedaan, wat ik meende, dat je van me verlangde en ik heb het zoo goed gedaan, als ik maar kon.” –

Ik legde mijn hand op den schouder van den ouden man.

„Brave kerel!” riep ik uit. „Je hebt wonderen gedaan. Je hebt precies gedaan, wat ik gedaan zou hebben, maar je hebt het veel beter gedaan. Ik maak geen aanmerkingen; maar ik mag niet toestaan, dat jij en ik uit het oog verliezen, dat een grooter werk moet groeien uit dit voorafgaand en noodzakelijk bloedbad. Eerst moeten we het keizerrijk op een vaste basis plaatsen en dat kunnen we enkel, door onzen vijanden schrik aan te jagen; maar daarna – –

Och, Perry! Dat is de dag, waarnaar ik verlangend uitzie – als jij en ik naaimachines zullen kunnen maken, in plaats van oorlogsschepen, als we de oogst zullen binnenhalen, in plaats van menschenlevens te vernietigen, als we ploegscharen en telephonen, scholen en universiteiten, drukkerijen en couranten zullen hebben! Als

koopvaardijfchepen de groote Pellucidariaansche zeeën zullen bevaren en ladingen zijde en schrijfmachines en boeken zich een weg zullen banen, waar sedert het begin der tijden afschuwelijke hagedissen den scepter gezwaaid hebben.” –

HOOFDSTUK XV.

Overwinning en Vrede.

De vloot zeilde regelrecht naar Hooja's eiland en liet het anker vallen aan het noord-oostelijk uiteinde, vóór den heuvel met vlakken top, die Hooja's vesting geweest was. Ik zond één der gevangenen aan land, om een onmiddellijke overgave te eischen, maar, zooals hij me later vertelde, wilden ze niet alles gelooven, wat hij hun vertelde, dus hadden zij zich op het plateau verzameld en tevergeefs hun pijlen op ons afgeschoten.

Als antwoord daarop liet ik vijf der zeilschepen hun kanonnen afvuren. Toen zij bij het geluid der verschrikkelijke uitbarstingen en bij het gezicht van den rook en de ijzeren ballen aan den haal gingen, liet ik een paar honderd roode krijgers landen en voerde hen naar het tegenovergestelde einde van den heuvel in de tunnel, die naar den top leidde. Hier ontmoetten we eenigen tegenstand, maar het vuur uit onze geweren verdreef degenen, die ons den doorgang betwistten, en zoo bereikten we den top. Hier stieten we nogmaals op tegenstand, maar ten slotte gaf de rest van Hooja's horde zich over.

Juag was bij me en ik verloor geen tijd, door met hem

en zijn stam naar den heuveltop terug te keeren, waar zij het terrein hunner voorvaders bewoond hadden, totdat Hooja er hen van beroofd had. Ik maakte een koninkrijk van het eiland, met Juag als koning. Vóór we onder zeil gingen, begaf ik me naar Gr-gr-gr, het opperhoofd der beest-menschen en nam Juag mee. Daar stelden we met ons drieën een stel wetten op, dat den beest-menschen en den menschelijken wezens zou veroorloven, in vrede en harmonie het eiland te bewonen. Gr-gr-gr zond zijn zoon met me terug naar Sari, de hoofdstad van mijn keizerrijk, opdat hij de gewoonten der menschen zou leeren. Ik geloof, dat ik van dit ras de grootste landbouwers van Pellucidar zal kunnen maken.

Toen ik naar de vloot terugkeerde, bemerkte ik, dat één van de eiland-bewoners van Juag's stam, die afwezig was, toen wij aankwamen, juist teruggekomen was van het vasteland met het bericht, dat een groot leger zijn tenten had opgeslagen in het Land van de Ontzagwekkende Schaduw en dat zij Thuria bedreigden. Zonder verlies van tijd liet ik de ankers lichten en vertrok naar het vasteland, dat we na een korte, gemakkelijke reis bereikten.

Van het dek van de *Amoz* bestudeerde ik de kust door den kijker, die door Perry was meegebracht. Toen we dicht genoeg genaderd waren, om eenig nut van den kijker te hebben, zag ik, dat er werkelijk een groote macht op de been gebracht was, die het door muren ingesloten dorp van Goork, den aanvoerder der Thurianen, omsingelde. Toen we naderden, konden we kleinere voorwerpen onderscheiden. Toen ontdekte ik talrijke vlaggen en wimpels, die boven het leger der aanvallers wapperden.

Ik riep Perry en gaf hem den kijker.

„Ghak van Sari,” – zei ik.

Perry keek een oogenblik door de lenzen en wendde zich toen met een glimlach tot me.

„Het rood, wit en blauw van het keizerrijk,” sprak hij. „Het is werkelijk het leger van Uwe Majesteit.” –

Spoedig werd het duidelijk, dat men ons op de kust bespeurd had, want een groote menigte krijgers had zich langs den oever verzameld, om ons gade te slaan. We lieten het anker op den kortst mogelijken afstand vallen en met onze lichte zeilschepen konden we dit doen op een afstand, die het mogelijk maakte, elkander te verstaan. Ghak was er en met geweldig groote oogen keek hij naar ons, want, zooals hij ons later vertelde, hoewel hij wist, dat het Perry's vloot moest zijn, kwam het hem zóó wondervol voor, dat hij zijn oogen niet gelooven kon, terwijl hij onze nadering gadesloeg.

Om met onze ontmoeting een gepasten indruk te maken, beval ik dat ieder zeilschip een en twintig kanonnen moest afschieten, als begroeting van Zijne Majesteit, Ghak, Koning van Sari. Eenige der kanonnières vuurden in hun overlopende geestdrift kogels af, maar gelukkig waren ze verstandig genoeg, om hun stukken op de open zee te richten, zoodat er geen kwaad geschiedde. Daarna landden we – een zware taak, daar ieder zeilschip slechts één sloep had.

Van Ghak vernam ik, dat het Thuriaansche opperhoofd, Goork, hoogmoedig had willen zijn, en Ghak den Behaarde had gezegd, dat hij niets van me afwist, en dat hij nog minder om me gaf, maar ik denk, dat het gezicht van mijn vloot en het geluid van de kanonnen

hem tot rede bracht, want het duurde niet lang, of hij zond mij een deputatie en verzocht me, hem in zijn dorp te bezoeken. Hier maakte hij zijn verontschuldigen voor de behandeling, die hij me had doen ondergaan, en zwoer met blijdschap trouw aan het keizerrijk, waarvoor hij in ruil den titel van koning ontving.

We bleven slechts lang genoeg in Thuria, om het verdrag met Goork in orde te brengen; daartoe behoorde als bijzonderheid zijn belofte, om het keizerlijk leger te voorzien van duizend lidi, of Thuriaansche lastdieren, te zamen met de noodige bestuurders. Die zouden Ghak's leger over land naar Sari terugbrengen, terwijl de vloot naar den mond der groote rivier zeilde, vanwaar Dian, Juag en ik waren weggeblazen.

De zeereis was zonder voorvallen. We vonden het gemakkelijk, de rivier te vinden en zeilden vele mijlen stroomopwaarts door zulk een vruchtbare, heerlijke vlakte, als ik ooit gezien heb. Toen de bevaarbaarheid ophield, ontscheepten we ons, en na een voldoende bewaking voor de zeilschepen achtergelaten te hebben, gingen we verder te voet naar Sari.

Ghak's leger, dat bestond uit krijgers van al de oorspronkelijke stammen van het verbond, hetgeen bewees, hoe goed hij er in was geslaagd, het keizerrijk in eere te herstellen, schreed eenigen tijd, nadat wij aankwamen, Sari binnen. Zij werden vergezeld van de duizend lidi uit Thuria.

In een raadszitting van de koningen werd besloten, dat wij terstond den grooten oorlog tegen de Maharen zouden aanvangen, want deze hoogmoedige reptielen vormden den grootsten hinderpaal voor den menschelijken

voortgang in Pellucidar. Ik maakte het plan voor de campagne, dat door de koningen geestdriftig gesteund werd. Dientengevolge zond ik terstond vijftig lidi naar de vloot met het bevel, vijftig kanonnen naar Sari te brengen. Ook beval ik, dat de vloot onverwijld naar Anoroc moest vertrekken, waar al de geweren en de ammunitie, die sedert hun vertrek vervaardigd waren, aan boord genomen moesten worden; met een complete bemanning moesten de schepen dan langs de kust varen, om een weg te zoeken naar de binnenzee, in welke nabijheid de begraven stad Phutra der Maharen lag.

Ja was er zeker van, dat een groote, bevaarbare rivier de zee van Phutra met de Lural Az verbond en dat, zoo er geen ongeluk plaats had, de vloot zich tegelijk met de landmacht vóór Phutra zou bevinden.

Eindelijk ging het groote leger op weg. Er waren krijgers uit elk der verbonden koninkrijken. Allen waren ze hetzij met pijl en boog, hetzij met geweren gewapend, want bijna het geheele contingent der Mezops was voor dezen marsch ingelijfd, terwijl er op de zeilschepen enkel de noodige bemanning was gelaten. Ik verdeelde de strijdmachten in divisies, regimenten, bataljons, compagnieën en zelfs in peletons en secties, terwijl ik het volle aantal officieren en onder-officieren aanstelde. Op den langen marsch oefende ik hen in hun plicht en zoodra één van hen op de hoogte was, zond ik hem als instructeur onder de anderen.

Elk regiment bestond uit ongeveer duizend boogschutters, en bij elk werd tijdelijk een compagnie Mezop-musketiers en een artillerie-batterij gedetacheerd – deze artilleristen uit inlanders bestaande, bereden de breede

ruggen van de geweldige lidi. Ook was er een vol regiment van Mezop-musketiers en een regiment speerdragers. De rest der lidi, die we hadden meegebracht, werden als lastdieren gebruikt en om onze vrouwen en kinderen te vervoeren, want die hadden we meegenomen, daar het onze bedoeling was, van de eene Maharen-stad naar de andere te gaan, totdat we iedere Maharen-natie, die de veiligheid van eenig koninkrijk bedreigde, ten onder gebracht hadden.

Eer we de vlakte van Phutra bereikten, werden we ontdekt door een compagnie Sagothen, die eerst stand hielden, om ons te bevechten, maar toen zij zagen, hoe talrijk ons leger was, keerden zij om en vluchtten in de richting van Phutra. Het gevolg hiervan was, dat toen we in het gezicht kwamen van de honderd torens, die de ingangen tot de begraven stad aanduidden, een groot leger van Sagothen en Maharen ons in slagorde stond op te wachten.

Op een afstand van duizend meter bleven we staan en nadat we onze artillerie aan iedere flank op een kleine hoogte geplaatst hadden, begonnen wij ze met kogels te beschieten. Ja, die de aanvoerder der artillerie was, voerde ook hier het bevel en hij volbracht uitstekend werk, want zijn Mezop-kanonnières waren nu goed geoefend. De Sagothen konden niet goed tegen deze wijze van oorlogvoeren, dus vielen zij ons aan en gilden als duivels. We lieten hen tot dichtbij naderen en toen openden de musketiers, die de eerste linie vormden, het vuur op hen.

De slachting was iets verschrikkelijks, maar toch bleven de overlevenden op ons aandringen, totdat het een gevecht werd van man tegen man. Hier waren onze speerdragers

veel waard, evenals de ruwe, ijzeren zwaarden, waarmee de meeste keizerlijke krijgers gewapend waren.

Nadat de Sagotheren ons bereikten, leden we gevoelige verliezen, maar ze werden tot op den laatsten man uitgeroeid – er bleef zelfs geen enkele als gevangene over. De Maharen, die zagen, hoe het met den strijd ging, hadden zich gehaast, de veiligheid der begraven stad te bereiken. Toen we de gorilla-wezens overwonnen hadden, volgden wij daarheen.

Maar hier werden we verslagen, tenminste in het begin; want nauwelijks waren onze eerste troepen in de onderaardsche gangen afgedaald, of velen kwamen met moeite en al vechtend naar de oppervlakte terug, half-gestikt door den damp van een vergiftig gas, dat de reptielen op hen hadden losgelaten. Hier verloren wij een aantal mannen.

Toen liet ik Perry halen, die bescheiden op den achtergrond gebleven was en ik liet hem iets samenstellen, dat ik bedacht had, voor het geval, dat we bij de ingangen van de ondergrondse stad werden tegengehouden.

Onder mijn leiding vulde hij één zijner kanonnen geheel met kruit, kleine kogels en stukken steen, bijna tot aan den loop toe. Toen stopte hij den loop stijf dicht met een kogelvormig blok hout, dat hij er zoo hard hij kon in hamerde en klemde. Toen bracht hij er een lange lont in. Een dozijn mannen rolden het kanon naar de trap, die naar de stad voerde, nadat zij het eerst van het voertuig hadden afgenomen. Eén van hen stak de lont aan en toen werd het kanon met kracht naar den ingang geschoven, terwijl het detachement zich omkeerde en hard naar een veiligen afstand liep.

Het duurde heel lang, eer er iets gebeurde. We dachten juist, dat de lont was uitgegaan, terwijl het stuk langs de trap naar beneden rolde, of dat de Maharen het doel er van hadden gegist en het gedoofd hadden, toen de grond boven den ingang plotseling omhoog vloog, gevolgd door een vreeselijke ontploffing en een uitbarsting van rook en vlammen, die vergezeld van vuil, steenen en stukjes kanon in de lucht schoten.

Perry had nog twee van die reusachtige bommen gemaakt, toen de eerste klaar was. Spoedig wierpen we deze in twee andere ingangen. Dit was al, wat er noodig was, want bijna oogenblikkelijk na de derde ontploffing kwam er een stroom Maharen uit de uitgangen, die het verst van ons verwijderd waren, sloeg haar vleugels uit en zweefde in noordelijke richting. Honderd mannen op lidi werden uitgezonden, om ze te vervolgen; behalve zijn bestuurder droeg elke lidi nog twee infanteristen. Vermoedend, dat de binnensee, die niet ver ten noorden van Phutra lag, de plaats harer bestemming was, volgde ik met een paar regimenten.

Tusschen de vlakke van Phutra, waar de stad ligt en de binnensee, waar de Maharen gewoon waren, zich in de koele golven te verlustigen, ligt een smalle heuvelkam. De zee konden we niet zien, voordat we over dien kam heen waren.

Toen zagen we een tooneel, dat ik, zoo lang, als ik leef, nooit zal vergeten.

Langs de kust waren al de lidi opgesteld, terwijl op een afstand van honderd meter van het land de wateroppervlakte zwart zag van de lange snuiten en de koude reptielen-oogen van de Maharen. Onze woeste Mezop-

schutters en de kortere, dikkere, withuidige Thuriaansche bestuurders, die hun oogen met hun handen beschaduwden, staarden over de Maharen heen naar de zee, waar hun oogen zich op dezelfde plek vestigden. Mijn hart bonsde luid, toen ik ontdekte, wat zoo hun aandacht gaande maakte. Twintig bevallige zeilschepen bewogen zich gelijkmatig over de golven der zee in de richting van de reptielen-horde!

Dit gezicht moet de Maharen met ontzag en onrust vervuld hebben, want nog nooit hadden zij zulke vaartuigen gezien. Gedurende eenigen tijd scheen het, alsof zij niet in staat waren, iets anders te doen, dan naar de naderende vloot te staren, maar toen de Mezops haar met musketten gingen bestoken, zwommen de reptielen snel in de richting van de zeilschepen, blijkbaar in de meening, dat die gemakkelijker overwonnen zouden worden. De bevelhebber van de vloot liet de dieren tot op honderd meter naderen. Toen vuurde hij met al de aanwezige kanonnen, zoowel als met de kleinere wapens der matrozen.

Een groot aantal reptielen werd bij het eerste salvo gedood. Ze aarzelden een oogenblik en doken toen. Langen tijd zagen we ze niet terug.

Eindelijk kwamen ze veel verder, dan onze vloot, weer boven en toen ze door de zeilschepen omringd en vervolgd werden, verlieten ze het water en vlogen ze weg naar het noorden.

Na den val van Phutra bezocht ik Anoroc, waar ik de bevolking bezig vond op de scheepstimmerwerven en in de fabrieken, die Perry gesticht had. Ook ontdekte ik iets, waarover hij me niet gesproken had – iets, dat een veel grooter belofte scheen in te houden, dan de kruit-

fabriek of het arsenaal. Het was een jongmensch, dat over een der boeken gebogen zat, dat ik uit de buitenwereld had meegebracht. Hij zat in de houten hut, die Perry had gebouwd, om hem tot slaapvertrek en bureau te dienen. Zóó verdiept was hij er in, dat hij ons binnentreden niet bemerkte.

Perry zag de uitdrukking van verwondering in mijn oogen en glimlachte.

„Ik begon hem het alfabet te leeren, toen we de machine pas bereikt hadden en er den inhoud uitnamen,” – vertelde hij. „Hij begreep niets van al de boeken en wilde graag weten, waartoe die dienden. Toen ik hem dit uitlegde, vroeg hij me, te leeren, hoe hij ze moest lezen, dus heb ik, zoo dikwijls ik maar kon, met hem gewerkt. Hij is heel vlug van begrip en leert snel. Voordat ik wegging, had bij groote vorderingen gemaakt en zoodra hij ver genoeg is, gaat hij den anderen lezen leeren. Het was heel moeilijk, toen we begonnen, want alles moest in het Pellucidariaansch vertaald worden.

Het zal nog heel wat tijd eischen, om dat probleem op te lossen, maar ik denk, dat door eenigen van hen lezen en schrijven te leeren, we in staat zullen zijn, hun spoediger een eigen schrijftaal te geven.” –

En dit was de hoeksteen, waarop we ons groot systeem van scholen en universiteiten zouden bouwen – deze bijna naakte roode krijger, die in Perry's huisje op het eiland Anoroc letter voor letter woorden zat te spellen uit een werk over landbouw en veeteelt. Nu hebben we –

Maar daaraan kom ik toe, voordat ik eindig.

Terwijl we in Anoroc waren, begeleidde ik Ja op een expeditie naar het Zuider-eiland, het meest zuidelijk

gelegen van de drie grootste eilanden, die de Anoroc-groep vormen – Perry had het dien naam gegeven – waar we vrede hadden gesloten met den stam, die daar geruimen tijd vijandig gezind jegens Ja was geweest. Nu waren ze verheugd genoeg, vriendschap met hem te sluiten en tot het verbond toe te treden. Vandaar zeilden we met vijf en zestig schepen naar het ver verwijderde Luana, het voornaamste eiland van de groep, waar de aartsvijanden van Anoroc leven.

Vijf en twintig van de zeilschepen waren van een nieuw en grooter type, dan die, waarmee Ja en Perry uitgevaren waren, toen zij toevallig Dian en mij vonden en bevrijdden. Ze waren langer, van grootere zeilen voorzien, en ze waren belangrijk veel vlugger. Elk van deze vaartuigen had vier kanonnen, in plaats van twee en deze waren zoo opgesteld, dat één of meer in werking gesteld konden worden, onverschillig, waar de vijand lag.

De Luana-groep ligt even buiten het gezicht vanuit het vasteland. Enkel het grootste eiland is zichtbaar uit Anoroc; maar toen we naderden, bemerkten we, dat het een groot aantal mooie eilanden bevatte en dat deze dicht bevolkt waren. De Luanianen waren natuurlijk niet onkundig gebleven van alles, wat er op het gebied van hun naburige, bittere vijanden was voorgevallen. Ze wisten van het bestaan van onze zeilschepen en onze kanonnen, want verschillende van hun stroopbenden hadden er een proefje van gehad. Maar hun opperhoofd, een oud man, had van geen van beide iets gezien. Toen hij ons dus bespeurde, begaf hij zich op weg, om ons met zijn benden te overstelpen, terwijl hij een vloot van ongeveer honderd groote oorlogsschuiten meebracht, die

volgeladen waren met lans-dragende krijgers. Het was deerniswekkend en dat zei ik ook tegen Ja. Het leek schande, deze arme kerels te vermoorden, als er nog een uitweg te vinden was.

Tot mijn verbazing was Ja van hetzelfde gevoelen. Hij zei, dat hij den oorlog steeds gehaat had, waar het andere Mezops betrof, terwijl er nog zoo veel vreemde rassen te bestrijden waren. Ik stelde voor, den aanvoerder aan te roepen en om een onderhandeling te vragen; maar toen Ja dit deed, dacht de ouwe dwaas, dat we bang waren en met luide vreugdekreten joeg hij zijn krijgers op ons aan.

Daarom moesten we wel op hen vuren, maar op mijn voorstel concentreerden we het vuur op de schuit van den aanvoerder. Het gevolg was, dat er in ongeveer dertig seconden niets meer van dat oorlogsvaartuig over was, dan een handjevol splinters, terwijl de niet gedooide leden der bemanning in het water worstelden en streden met de ontelbare wezens, die naar boven waren gekomen, om hen te verslinden.

Wij redden er eenigen, maar de meerderheid stierf net als Hooja en de bemanning van zijn schuit, toen ons tweede schot hen omver wierp.

Weer riepen we de overige krijgers toe, met ons in onderhandeling te treden, maar onder hen bevond zich de zoon van den aanvoerder en nu hij zijn vader had zien sterven, wilde hij niet. Hij was op wraak belust. Dus moesten we al onze kanonnen op die dappere kerels afvuren, maar het duurde niet lang, want er waren onder de Luanianen wijzere hoofden, dan hun aanvoerder en diens zoon bezeten hadden. Spoedig gaf een oud krijger, die één van de schuiten aanvoerde, zich over. Daarna

kwamen ze één voor één, totdat allen hun wapens bij ons op het dek hadden gelegd.

Toen riepen we al onze kapiteins op het admiraalschip samen, om de zaak een gewichtiger en waardiger aanzien te geven, en met hen al de voornaamste Luanianen. We hadden hen overwonnen en ze verwachtten hetzij den dood, hetzij slavernij, maar ze verdienden geen van beide en dat zei ik hun. Het is hier in Pellucidar altijd mijn gewoonte, deze wilden er van te doordringen, dat genade een even nobele deugd is, als fysieke moed en dat we, volgend op degenen, met wie we schouder aan schouder strijden, de dapperen behooren te eeren, die tegen ons hebben gevochten, en als wij de overwinnaars zijn, hun de genade en de eer toekennen, waarop zij recht hebben.

Door deze tactiek te volgen, heb ik vele groote en edele volkeren voor het verbond gewonnen, volkeren, die onder de oude traditiën van de binnenste wereld vermoord of ingelijfd zouden zijn, nadat we ze overwonnen hadden. Zoo won ik de Luanianen. Ik gaf hun de vrijheid en gaf hun wapenen terug, nadat ze mij trouw en vriendschap en vrede aan Ja hadden gezworen, en den ouden kerel, die zoo verstandig was geweest, zich over te geven, maakte ik koning van Luana, want zoowel de oude aanvoerder, als diens zoon, waren in den strijd gebleven.

Toen ik uit Luana wegvoer, behoorde dit land tot de vereenigde koninkrijken, welke grenzen zoodoende vele honderden mijlen naar het oosten verplaatst werden.

Nu keerden we naar Anoroc terug, en vandaar naar het vasteland, waar ik weer een campagne tegen de Maharen begon, van de eene groote begraven stad naar de andere trekkend, totdat we ver ten noorden van Amoz

in een land kwamen, waar ik nog nooit geweest was.

Bij iedere stad bleven wij overwinnaars; we doodden de Sagothen, of namen hen gevangen en we dreven de Maharen steeds verder weg.

Ik merkte op, dat ze steeds naar het noorden vluchtten. De Sagothen, die we gevangen namen, waren gewoonlijk dadelijk bereid, hun trouw op ons over te dragen, want ze zijn niet veel meer, dan beesten en toen ze bemerkten, dat wij hun magen konden vullen, en hen in de gelegenheid konden stellen, om te vechten, hadden zij er niets op tegen, om met ons tegen de eerstvolgende Maharenstad op te trekken en mannen van hun eigen ras te bevechten.

Zóó gingen we voort in een grooten halven cirkel naar het noorden en westen en weer naar het zuiden, totdat we terugkwamen aan den rand van de Lidi-vlakten, ten noorden van Thuria. Hier overwonnen we de Maharenstad, die in het Land van de Ontzagwekkende Schaduw reeds zoo veel verwoest had. Toen we naar Thuria marcheerden, waren Goork en zijn volk waanzinnig van blijdschap over de berichten, die we meebrachten.

Gedurende dezen langen overwinningstocht waren we door zeven landen gekomen, die bevolkt waren met menschelijke oerstammen, die nog niet van het verbond hadden gehoord. We slaagden er in, ze allen bij het keizerrijk te voegen. Het was merkbaar, dat elk van die volken in de nabijheid een Maharenstad had, die reeds zooveel eeuwen lang slaven en menschelijk voedsel van hen gevergdd had, dat er zelfs in de overleveringen dezer bevolking geen enkel verhaal voorkwam, waaruit niet tot op zekere hoogte een aangeboren vrees voor de reptielen sprak.

In elk van die landen liet ik een officier en krijgers achter, om hen in militaire discipline te oefenen en hen voor te bereiden voor het dragen der wapenen, die ik van plan was, hun te geven, zoodra Perry's arsenaal ze zou kunnen leveren, want we gevoelden, dat het lang, heel lang zou duren, eer we het laatste zouden zien van de Maharen. Dat ze maar tijdelijk naar het noorden waren gevlogen, totdat wij met onze angstaanjagende kanonnen en ons leger zouden zijn afgetrokken, daarvan was ik heel zeker en even zeker wist ik, dat ze spoedig zouden terugkeeren.

De taak, om Pellucidar van deze afzichtelijke schepselen te bevrijden, is er één, die naar alle waarschijnlijkheid nooit geheel volbracht zal worden, want haar groote steden moeten bij honderden en duizenden bestaan in de ver-verwijderde landen, die nog nooit door eenig onderdaan van het keizerrijk aanschouwd zijn.

Maar binnen de tegenwoordige grenzen van mijn gebied zijn er, voor zoo ver ik weet, geen meer over, want ik ben er zeker van, dat we indirect wel zouden hebben gehoord van een Maharen-stad, die ons misschien ontsnapt was, hoewel natuurlijk het keizerlijk leger onmogelijk het uitgestrekte gebied zou kunnen bestrijken, waarover ik nu regeer.

Nadat we Thuria verlaten hadden, keerden we naar Sari terug, waar zich de zetel der regeering bevindt. Hier, op een uitgestrekt, vruchtbaar plateau, dat het uitzicht heeft op de groote golf, die in het vasteland van de Lural Az loopt, bouwen wij de groote stad Sari. Hier stichten we werkplaatsen en fabrieken. Hier leeren we mannen en vrouwen de beginselen van den landbouw.

Hier heeft Perry de eerste drukkerij gebouwd en een dozijn Sarianen leeren hun stadgenooten, de taal van Pellucidar te schrijven en te lezen.

We hebben rechtvaardige wetten en deze zijn niet talrijk. Ons volk is gelukkig, omdat ze altijd werken aan iets, dat hun vreugde geeft. Er is geen geld en er wordt voor geen enkel artikel geld geeischt. Perry en ik waren eens van zin, toen we besloten, dat de wortel van alle kwaad niet in Pellucidar zou worden ingevoerd, zoo lang als wij er leven.

Iemand mag, wat hij voortbrengt, ruilen voor iets, dat hij verlangt en dat door een ander is voortgebracht, maar hij kan het aldus verkregene niet van de hand doen. In andere woorden: een artikel houdt op, geldswaarde te vertegenwoordigen, zoodra het uit de handen van den voortbrenger gaat. Wat er overblijft, gaat in handen van de regeering over, en daar dit de voortbrenging van het volk als regeering vertegenwoordigt, kan de regeering het aan andere volkeren overdoen in ruil voor wat zij voortbrengen. Zoo brengen wij een handel tusschen de koninkrijken tot stand, waarvan de winst gebruikt wordt tot verbetering van het volk – het bouwen van fabrieken voor het vervaardigen van landbouw-instrumenten en machines voor de verschillende ambachten, die we langzamerhand het volk leeren.

Anoroc en Luana wedijveren reeds, wat betreft de uitmuntendheid van de schepen, die ze bouwen. Elk der twee steden heeft verscheidene groote scheepstimmerwerven. Anoroc maakt kruit en delft ijzer-erts; en door middel der schepen drijven ze een winstgevend handel met Thuria, Sari en Amoz. De Thurianen fokken lidi, die

de kracht en het verstand van een olifant bezitten en uitstekende trekdieren zijn.

Om Sari en Amoz temmen de mannen de groote, gestreepte antilope, waarvan het vleesch verrukkelijk is. Ik ben er zeker van, dat het niet lang zal duren, of zij zullen ze gewennen aan tuig en zadel. De paarden van Pellucidar zijn veel te klein voor zulk gebruik, want sommige soorten zijn niet veel grooter, dan terriers.

Dian en ik bewonen een groot paleis, dat het uitzicht heeft op de Baai. Er is geen glas in onze vensters, want we hebben geen vensters, daar de muren zich slechts enkele voeten boven den beganen grond verheffen; de rest van de ruimte is tot aan de plafonds open; maar we hebben een dak, om ons tegen den eeuwigen middag-zonneschijn te beschermen. Perry en ik besloten een stijl van architectuur aan te nemen, die komende generaties niet zou kwellen met de witte plaag, dus hebben we een uitstekende ventilatie. Diegenen, die er de voorkeur aan geven, bewonen nog hun holen, maar velen bouwen huizen, als het onze.

In Greenwich hebben we een stad en een observatorium gesticht – hoewel er niets in oogenschouw te nemen valt, behalve de stilstaande zon, vlak boven ons hoofd. Op den rand van het Land van de Ontzagwekkende Schaduw is nog een observatorium, vanwaar de tijd door middel van draadlooze telegraphie vier en twintig maal per etmaal naar iederen hoek van het rijk geseind wordt. Behalve de draadlooze, hebben we nog een klein telefoon-systeem in Sari. Alles is nog maar in het ontwikkelingsstadium, maar met de wetenschap van de twintigste eeuw, die ons ten dienste staat, maken we

snelle vorderingen, en met al de fouten en vergissingen der buitenwereld, om ons voor gevaren te behoeden, denk ik, dat het niet lang zal duren, of Pellucidar zal even dicht naderen tot een Utopie, als we maar kunnen verwachten, aan deze zijde van den hemel te vinden.

Perry is op dit oogenblik weg, om een spoorweg van Sari naar Amoz aan te leggen. Er liggen aan de baai onmetelijke anthraciet-kolenvelden, en de spoorweg zal deze aanspreken. Eenigen zijner studenten werken nu aan een locomotief. Het zal een vreemd gezicht zijn, als er een ijzeren paard door de oerboschen van het steenen tijdperk blaast, terwijl beren en scherpgetande tijgers, mastodons en de talloze andere verschrikkelijke beesten van het verleden in stomme verbijstering uit hun dichtbegroeide holen toezien.

We zijn heel gelukkig, Dian en ik en om al de rijkdommen van al haar vorsten zou ik niet naar de buitenwereld willen terugkeeren. Ik ben tevreden hier. Zelfs zonder mijn keizerlijke macht en eer zou ik tevreden zijn, want heb ik niet de grootste van alle schatten, de liefde eener goede vrouw – mijn wondervolle keizerin, Dian de Schoone!” –

EINDE